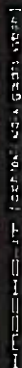

2005 April 2005

doprava: ing. ján tomko
socioekonómia: mdr. michal babiar
energetické hospodárstvo: prochem s.r.o. svit
vodné hospodárstvo: inprokon s.r.o. bratislava

Ing. Ján Gašper
starosta obce

Objednávateľ	: Obec Gerlachov Hlavná č. 110 059 42 Gerlachov
Obstarávateľ	: Ing. Emília Hudzíková odborne spôsobilá osoba na obstaranie ÚPP a ÚPD č. preukazu 007 Zimná 3585, 058 01 Poprad
Zhotoviteľ	: Ing. arch. Pavol Králik autorizovaný architekt zapísaný v zozname autorizovaných architektov SKA pod reg. č. 0016 AA Ing. arch. Krampľ Dušan zapísaný v zozname autorizovaných architektov SKA pod reg. č. 0681 AA
Spracovatelia úlohy:	
Urbanizmus a architektúra	: Ing. arch. Pavol Králik : Ing. arch. Dušan Krampľ : Ing. arch. Martin Gajdoš : Ing. arch. Juraj Výboh
Socioekonómia	: RNDr. Michal Babiar
Občianska vybavenosť	: RNDr. Michal Babiar
Rekreácia	: Ing. arch. Pavol Králik
Priemysel, podnikateľské aktivity	: RNDr. Michal Babiar
Doprava	: Ing. Ján Tomko, autoriz. Ing., reg. číslo SKSI: 0206*A*2.1
Vodné hospodárstvo	: Inprokon, s.r.o., Bratislava Ing. Mikuláš Váry, autoriz. staveb. inžinier 2396*A*-2-2
Energetika, telekomunikácie	: Prochem, s.r.o., Svit
Zásobovanie plynom	: Termgas Poprad Ing. Peter Bendík
Krajinná ekológia, MÚSES	: Ing. Katarína Staníková
Životné prostredie	: Ing. arch. Dušan Krampľ
Záujmy obrany štátu, civilná ochrana:	RNDr. Michal Babiar
Redakčné práce	: Zuzana Krampľová
Konzultanti	: Ing. Ján Gašper starosta obce Ing. Emília Hudzíková

O b s a h

	strana		strana
1. ÚVOD	3	15. NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA	30
2. ZÁKLADNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE	3	15.1. Širšie dopravné vzťahy	30
3. DÔVODY PRE OBSTARANIE ÚZEMNÉHO PLÁNU A URČENIE VSTUPNÝCH CIEĽOV ROZVOJA	6	15.2. Dopravno-urbanistické riešenie	31
4. VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA	5	15.2.1. Komunikačný systém	31
5. VZŤAHY K VYŠŠEJ ÚZEMNEJ JEDNOTKE NEŽ JE RIEŠENÉ ÚZEMIE A VÝZNAM FUNKCIE SÍDELNÉHO ÚTVARU V ŠTRUKTÚRE OSÍDLENIA	6	15.2.2. Ukludnená doprava	31
6. RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA OBCE	6	15.2.3. Hromadná doprava	32
7. PREDCHÁDZAJÚCA ÚZEMNOPLÁNOVACIA DOKUMENTÁCIA	6	15.2.4. Statická doprava	32
7.1. Územný plán veľkého územného celku – história spracovania ÚPD (1959–1989)	6	15.3. Konceptné riešenie dopravy	32
7.2. Vyhodnotenie predchádzajúceho územného plánu obce Gerlachov	7	15.3.1. Zásady koncepcie technického riešenia	32
7.3. Podklady	8	15.3.2. Pešia a cyklistická doprava	32
8. POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE Z NADRADENÝCH ÚPD	9	15.4. Limity a regulatívy územného rozvoja	32
9. URBANISTICKÁ KOMPOZÍCIA, PRIESTOROVÉ USPORIADANIE A FUNKČNÉ VYUŽÍVANIE ÚZEMIA	14	15.4.1. Regulácia dopravných vzťahov	32
9.1. Priestorové pomery, urbanistická kompozícia, hmotové usporiadanie	14	16. NÁVRH VODNÉHO HOSPODÁRSTVA	33
9.2. Funkčné členenie a využitie územia	15	16.1. Zásobovanie vodou	33
9.3. Základná koncepcia budúceho rozvoja územia	16	16.2. Odkanalizovanie	35
10. OCHRANA KULTÚRNÝCH PAMIAŤOK, ARCHEOLOGICKÝ VÝSKUM	17	16.3. Vodné toky	35
11. SOCIOEKONÓMIA	17	17. NÁVRH ENERGETIKY A ENERGETICKÝCH ZARIADENÍ	36
11.1. Základné údaje o obci	17	17.1. Zásobovanie plynom	36
11.2. Demografický potenciál a prognóza vývoja	17	17.2. Návrh riešenia	36
11.2.1. Vývoj počtu obyvateľov	18	17.3. Zásobovanie elektrickou energiou	37
11.2.2. Analýza demografických ukazovateľov podľa kategórií	18	17.4. Telekomunikácie	38
11.2.3. Veková štruktúra obyvateľstva	18	18. KRAJINNOEKOLOGICKÝ PLÁN OBCE GERLACHOV A NÁVRH MIESTNYEHO ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY (MÚSES)	39
11.2.4. Štruktúra obyvateľstva podľa pohlaví	19	18.1. Vymedzenie riešeného územia	39
11.2.5. Obyvateľstvo podľa pohybu	20	18.2. Dostupné podklady o území	39
11.2.5.1. Prirodzená reprodukcia – prirodzený pohyb	20	18.3. Krajinnokoologická analýza	39
11.2.5.1.1. Prirodzený prírastok	20	18.4. Syntézy	41
11.2.5.1.2. Pôrodnosť - natalita	20	18.5. Návrhy ochrany prírody a krajiny	42
11.2.5.1.3. Úmrtnosť - mortalita	20	18.6. Návrh prvkov MÚSES	42
11.2.5.2. Mechanická reprodukcia – mechanický pohyb	20	18.7. Návrhy ekostabilizačných opatrení	43
11.2.5.2.1. Mechanický prírastok - úbytok	20	18.8. Záver	43
11.2.5.2.2. Prísťahovanie - imigrácia	20	19. RIEŠENIE TVORBY A OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	44
11.2.5.2.3. Vystahovanie - emigrácia	20	19.1. Znečistenie ovzdušia	44
11.2.5.2. Celkový prírastok	21	19.2. Zaťaženie hlukom	44
11.2.6. Prognóza vývoja obyvateľstva	21	19.3. Poškodenie lesných porastov	45
11.2.6.1. Veková štruktúra obyvateľov Gerlachova – projekcia	21	19.4. Odpady a druhotné suroviny	45
11.2.6.2. Rozvojové predpoklady	21	19.5. Charakteristika súčasného stavu odpadového hospodárstva	45
11.3. Ekonomická aktivita obyvateľstva	22	19.6. Vznik odpadov a nakladanie s odpadmi za jednotlivé roky	46
11.3.1. Ekonomická aktivita – prognóza	23	19.7. Vyhodnotenie cieľov OH za obdobie rokov 1996 - 2000	46
11.3.2. Odporúčenia vyplývajúce z ekonomickej aktivity	23	19.8. Záväzná časť programu OH	47
11.4. Denne prítomné obyvateľstvo	23	19.9. Ciele a opatrenia na obdobie rokov 2003 – 2005	47
11.5. Bývanie	23	19.10. Smerná časť programu odpadového hospodárstva	48
11.5.1. Prognóza vývoja domového a bytového fondu	23	19.11. Rozpočet odpadového hospodárstva	48
11.5.2. Návrh nových bytov	23	19.12. Záver	48
11.6. Cenové domácnosti	24	20. OCHRANNÉ PÁSMA	49
11.7. Trh práce a pracovné príležitosti	24	21. VYHODNOTENIE ZÁBEROV POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY PRE ÚPN GERLACHOV	50
11.7.1. Prognóza vývoja trhu práce	25	22. ZÁVÄZNÁ ČASŤ	52
12. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ	25	22.1. Zásady a regulatívy funkčno-priestorového usporiadania územia	53
12.1. Základná občianska vybavenosť	25	22.2. Zásady a regulatívy priestorových pomerov, urbanistickej kompozície a hmotového usporiadania	53
12.2. Štátna a verejná správa	26	22.3. Regulácia jednotlivých funkčných plôch	53
12.3. Návrh občianskej vybavenosti	26	22.3.1. Individuálne formy bývania	53
12.3.1. Komerčná vybavenosť – obchod, služby, stravovanie, ubytovanie	26	22.3.2. Občianska vybavenosť	54
12.3.2. Nekomerčná vybavenosť – nevýrobné služby, školstvo, zdravotníctvo, kultúra, šport	26	22.3.3. Priemysel, stavebná výroba, sklady a podnikateľské aktivity	54
12.3.3. Rekreačia	27	22.3.4. Športové a rekreačné plochy	55
13. HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA	28	22.3.5. Skanzen	55
13.1. Výroba	28	22.4. Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia	55
13.2. Poľnohospodárska výroba	28	22.5. Zásady a regulatívy zachovania kultúromohistorických hodnôt, pre ochranu prírody a tvorbu krajiny, vrátane udržiavania ekologickej stability vrátane plôch zelene	56
13.3. Lesná výroba	30	22.6. Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie	56
14. ZÁUJMY OBRANY ŠTÁTU	30	22.7. Stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie v obci	57
14.1. Ministerstvo obrany – vojsko	30	22.8. Vymedzenie zastavaného územia obce	57
14.2. Ministerstvo vnútra – polícia	30	22.9. Ochranné pásma	57
14.3. Hasiči	30	22.10. Vymedzenie plôch pre stavby budované vo verejnom záujme (verejnoprospešné stavby – VPS), sceľovanie pozemkov	57
14.4. Civilná ochrana	30	22.11. Stanovenie častí obce, pre ktoré je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny	58
14.5. Ochrana pred povodňami	30	22.12. Vymedzenie verejnoprospešných stavieb v Gerlachove	58
		22.13. Zoznam regulačných listov	59

1. ÚVOD

Návrh územného plánu obce Gerlachov bol spracovaný v súlade so znením zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, jeho novely č. 237/2000, ktorá vstúpila do platnosti 1.8.2000 a vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky z 25. januára 2001 č.55/2001 o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii, ako i s ustanoveniami ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov.

Elaborát obsahuje:

A. Textovú a tabelárnu časť zahrnutú v tejto správe vo formáte A3.

B. Grafickú časť, ktorá pozostáva z troch častí. Prvá časť obsahuje výkresy po jednom vyhotovení v nasledujúcich mierkach:

Hlavné výkresy:

1. Záujmové územie	M 1 : 10 000
2. Širšie vzťahy	M 1 : 50 000
3. Komplexný urbanistický návrh	M 1 : 2 000
4. Návrh dopravy	M 1 : 2 000
5. Návrh vodného hospodárstva	M 1 : 2 000
6. Návrh energetiky a telekomunikácií	M 1 : 2 000
7. Krajinno-ekologický plán, MÚSES	M 1 : 2 000
8. Vyhodnotenie strát poľnohospodárskeho pôdneho fondu (PPF)	M 1 : 2 000

Grafická časť (výkresy 1–7) zmenšené do formátu A3 tvoria súčasť textovej časti:

1. Záujmové územie
2. Širšie vzťahy
3. Komplexný urbanistický návrh
4. Návrh dopravy
5. Návrh vodného hospodárstva
6. Návrh energetiky a telekomunikácií
7. Krajinno-ekologický plán, MÚSES
8. Vyhodnotenie strát poľnohospodárskeho pôdneho fondu (PPF)

2. ZÁKLADNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Kraj	: Prešovský
Okres	: Poprad
Číslo okresu	: 706
Katastrálne územie obce	: Gerlachov
Identifikačné číslo obce	: 049588
Číselný kód obce	: 523 445
Susediace katastrálne územia obce	: Batizovce, Starý Smokovec (patriaci do Mesta Vysoké Tatry), Veľká (patriace do mesta Poprad)

Počet existujúcich súpisných čísel	: 305
Počet existujúcich obyvateľov r. 2004	: 788
Počet navrhovaných obyvateľov 2025	: 1170
Počet pracovných príležitostí r. 2004	: 147
Počet pracovných príležitostí r. 2025	: 450
Počet ekonomicky aktívnych obyvateľov r. 2004	: 349
Počet ekonomicky aktívnych obyvateľov r. 2005	: 570
Počet existujúcich bytov r. 2001	: 162
Prírastok domov	: 138
Obložnosť bytov r. 2004	: 4,6 obyv/byt – značný nadpriemer Slovenska
Obložnosť bytov r. 2025	: 3,9 obyv/byt
Hustota osídlenia obce r. 2004	: 1,5 obyv/ha
Hustota osídlenia obce r. 2025	: 2,2 obyv/ha
Hustota osídlenia – okresný priemer	: 0,9 obyv/ha

Výmera katastrálneho územia	: 5.268.600 m ² = 526,86 ha
Orná pôda	: 152,66 ha
Záhrady	: 7,33 ha
Trvalé trávne porasty	: 277,51 ha
Poľnohospodárska pôda celkom	: 437,50 ha
Lesná pôda	: 41,07 ha
Vodné plochy	: 6,52 ha
Zastavané plochy	: 24,06 ha
Ostatné plochy	: 17,71 ha
Priemerná nadmorská výška	: 798,5 m.n.m.

Charakteristika krajiny:

územie patrí do Popradskej kotliny, ktorá je najvyššie položenou kotlinou v celých Karpatoch. Katastrálne územie sa nachádza v Lomnickej pahorkatine v podtatranskej časti. Nadmorská výška 700 – 900 m n.m. Nižšia časť je typom poľnohospodárskej krajiny s kultúrnou stepou a vidieckou štruktúrou. Vyššia časť je pritatranská s lesnatou a lesnato-lúčnou krajinou s turisticko-rekreačnou sídelnou štruktúrou. Priemerné januárové teploty -5,5 až -6 °C, júlové od 16,3 do 14,5 °C. Priemerný ročný úhrn zrážok je 620 – 850 mm. Snehová pokrývka 80 – 120 dní. Letných dní je 40 až 100.

Hospodárska základňa :

je orientovaná na poľnohospodársku výrobu – PD Tatran Gerlachov s 35 zamestnancami. Podnikateľské aktivity: Tatraspol J Gerlachov, Revmontel s.r.o. Gerlachov, Hubertus s.r.o., Stolárstvo Kyčín Gerlachov

Prvý písomný doklad o Gerlachove z r.	: 1326, podľa nej pomenovaný Gerlachovský štít 2655 m
Napojenie na železničnú sieť	: trať ŽSR č. 180
Cestná sieť	: III/018150 Svit–Batizovce–Gerlachov–Tatranská Polianka
Napojenie na nadradenú cestnú sieť	: diaľnica D1, I/18–E50, II/537

3. DÔVODY PRE OBSTARANIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE (ÚPN-O) A URČENIE VSTUPNÝCH CIEĽOV ROZVOJA

Predkladaný materiál – Návrh územného plánu obce Gelachov vychádza z Prieskumov a rozborov a zo Zadaní a ich záverov za katastrálne územie sídla Gelachov.

Zadanie pre vypracovanie územného plánu obce (ÚPN O) Gerlachov bolo spracované v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

Rozsahom a podrobnosťami zodpovedá §8 Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

Zadanie vypracovala obstarávateľka Ing. Hudzíková v spolupráci so spracovateľmi ÚPN O a obecným úradom. Tomuto Zadaniu predchádzalo spracovanie prieskumov a rozborov.

Návrhovým obdobím územného plánu je rok 2025. Východiskovým rokom je rok 2001, z ktorého sú posledné spracované výsledky zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov, bilančné údaje zo sčítania k roku 2001.

Rozvoj obce Gerlachov je doposiaľ usmerňovaný a koordinovaný podľa ÚPN-Z Gerlachov spracovaného URBION-om v roku 1986 a schváleného R-VsKNV Košice uzn. č. 116 dňa 7.6.1988 ako doplnku ÚPN-VÚC Vysoké Tatry, Západné Tatry, Orava a Spišská Magura, ku ktorému bol spracovaný doplnok – ÚPN-Z Západ Gerlachov Akad. arch. Ing. Jánom Jariabkom schválený Obecným zastupiteľstvom Gerlachov uzn. č. 15 dňa 13.6.1996. Táto dokumentácia riešila obec ako sídlo poľnohospodárskeho charakteru s nosnou funkciou obytnou a doplnkovou funkciou rekreačnou (formou ubytovania v súkromí v max. počte 200 miest). Takto profilované zaradenie obce s jej úzko špecifikovanými rozvojovými zámermi riešenými za odlišných sociálno-ekonomických podmienok, potláčaného vedomia si vlastníctva k pôde, pri súčasnej ekonomickej odkázanosti obce na mieste zdroje príjmu, neustálych rozvojových podnetov na rekreačné a športové využitie územia obce, požiadavkách na výstavbu rodinných domov, pri polohovom potenciáli obce v podhorí Vysokých Tatier je z pohľadu obce prekonaným a vzhľadom na čoraz väčšiu zložitosť majetkoprávných vzťahov aj nerealizovateľným.

Súčasná dokumentácia bola vypracovaná za platnosti iných legislatívnych podmienok, nezaoberala sa potenciálom celého územia obce, vychádzala z iných záväzných podkladov. Obec preto pristúpila k obstaraniu novej územnoplánovacej dokumentácie, ktorej hlavným cieľom je :

- ▶ podať návrh na urbanisticko-priestorovú koncepciu riešeného územia v úrovni katastra a zastavaného územia s preukázaním širších funkčných, územníckych, technických a krajinno-ekologických väzieb
- ▶ podať návrh na stabilizáciu a rozvoj sociálno-ekonomického potenciálu, ochranu a umocnenie kultúromohistorického dedičstva v oblasti pamiatok a krajiny
- ▶ komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, zosúladenie záujmov a činností ovplyvňujúcich územný rozvoj, životné prostredie a ekologickú stabilitu

- ▶ stanoviť únosné limity a regulatívy územného rozvoja v rámci riešeného územia s rešpektovaním zachovania a skvalitnenia stavu životného prostredia a trvalo udržateľného rozvoja
- ▶ stanoviť optimálnu veľkosť rozvojových plôch jednotlivých funkcií, ich vzájomné väzby a bezkolíznú koexistenciu pre harmonický rozvoj obce pri rešpektovaní jej daností.
- ▶ vytvoriť kompaktnú zástavbu sídla Gerlachov pri zachovaní vlastného (miestneho) charakteru vyplývajúceho z prírodných daností a pôvodného osídlenia.

Hlavným cieľom ÚPN O Gerlachov je zabezpečiť komplexným a územno-technickým riešením ďalší plynulý rozvoj sídelného útvaru, optimálne využitie územia, funkčné vymedzenie a usporiadanie plôch bývania, základnej a vyššej občianskej vybavenosti, rekreácie a športu, podnikateľských aktivít, výroby a skladového hospodárstva, okrem toho stanovenie základných zásad organizácie územia, spôsobu zástavby, riešenia dopravy, technickej infraštruktúry, ako i zohľadnenie zákonov ochrany a tvorby životného prostredia tak, aby spĺňalo požiadavky vyplývajúce z významu sídla Gerlachov.

4. VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Územný plán obce Gerlachov rieši celé katastrálne územie sídla Gerlachov v mierke 1 : 10.000. Celková katastrálna výmera je 5.268.600 m². Zastavané územie (intravilánu) k 1.1.1990 je vyznačené vo výkresoch v mierke M 1 : 2.000. Existujúca hranica intravilánu vymedzuje plochu 410.675,78 m² = 41,067 ha. Údaje o hraniciach intravilánu k 1.1.1990, ako aj hranice katastrálneho územia, nám poskytli pracovníci Katastrálneho úradu Geodézie. Veľkosť jednotlivých plôch v hraniciach intravilánu sme zistili planimetrovaním.

Širšie územie - záujmové územie je riešené na mapových podkladoch M 1 : 50.000.

Prehľad úhrnných hodnôt druhov pozemkov - ÚHDP

Katastrálne územie Gerlachov I

Por. č.	Druh pozemku	Výmera v ha
1	Orná pôda	152,66
2	Záhrady	7,33
3	Trvalé trávne porasty	277,51
Poľnohosp. pôda celkom		437,50
4	Lesná pôda	41,07
5	Vodné plochy	6,52
6	Zastavané plochy	24,06
7	Ostatné plochy	17,71
Katastrálne územie spolu		526,86

Celková katastrálna výmera územia obce Gerlachov je 5.286.600 m² = 526,86 ha = 5,2686 km².

5. VZŤAHY K VYŠŠEJ ÚZEMNEJ JEDNOTKE NEŽ JE RIEŠENÉ ÚZEMIE A VÝZNAM FUNKCIE SÍDELNÉHO ÚTVARU V ŠTRUKTÚRE OSÍDLENIA

Sídelný útvar Gerlachov sa nachádza v severnej časti Popradskej kotliny. Rozprestiera sa severozápadne od Popradu a v rámci Prešovského kraja zastáva funkciu sídla s poľnohospodárskou výrobou a je súčasťou okresu Poprad.

Vyššiu územnú jednotku pre obec Gerlachov predstavuje sídelný útvar Poprad, ktorý je sídlom okresného mesta.

Najvyššiu územnú jednotku pre sídlo predstavuje sídelný útvar Prešov. Je to sídlo s funkciou krajského mesta SR. Jeho sídelné vzťahy k okoliu dosahujú výraznú intenzitu. Vzťahy vymedzeného územia k vyššej územnej jednotke vyplývajú z polohy územia aj vzhľadom ku Svitú a k jeho priľahlým územiám (blízkosť ciest I/18 – E50 a diaľnice D1). Sú tu zreteľné obojsmerné vzťahy medzi vyššou a nižšou územnou jednotkou a to ako v komunikačných väzbách a územnotechnických faktoroch, tak aj v sociálnoekonomickej sfére a v krajinnookologických záujmoch oboch území.

Cesta č. I/18 prechádzajúca okrajom sídla Svit, napája sa na ňu cesta III/018150, ktorá spája sídelné útvary Batizovce, Gerlachov a Tatranskú Polianku, je prepojená v Tatranskej Polianke na cestu II/537 – Cesta slobody, ktorá spája Štrbské Pleso a Tatranskú Lomnicu.

Železničnou dopravou je sídlo prepojené na vyššie územné jednotky prostredníctvom železničnej trate č. 180 so železničnou stanicou Svit, ktorá leží v tesnej blízkosti cesty Batizovce-Gerlachov-Tatranská Polianka.

V súčasnosti sa kladie vyšší dôraz na vzájomné zhodnocovanie a využívanie miestneho potenciálu územia a na vyššiu participáciu vlastného obyvateľstva pri rozvoji, čo sa má preukázať aj pri riešení územného plánu obce Gerlachov vo vzťahu k vyššej územnej jednotke.

Územie rekreačnej oblasti Vysokých Tatier predstavuje z hľadiska rozvoja osídlenia, ako aj z hľadiska rozvoja nových ekonomických aktivít územie s najsilnejším potenciálom. Z lokálneho hľadiska rozvojové potenciály spočívajú predovšetkým v založenej dopravnej a technickej infraštruktúre, ktorá má perspektívy ďalšieho rozvoja, v dobrých predpokladoch rozvoja obslužnej infraštruktúry najmä meste Svit a v Meste Vysoké Tatry a v jeho okolí, ako aj obce Gerlachov a jej okolí. Katastrálne územie obce Gerlachov, ako i celá Slovenská republika patrí do Európskej únie, čo umožňuje sídelné a komunikačné prepojenia s celoeurópskou sídelnou sieťou a dopravnou infraštruktúrou.

Ak neberieme do úvahy potenciálne ekonomické vzťahy a väzby na Európsku úniu, tak môžeme po socioekonomickej stránke za dotknuté územie považovať celý Prešovský kraj. Pokiaľ sa budú brať do úvahy len územno-technické aspekty, predstavuje dotknuté územie okres Poprad, v rámci ktorého bol robený výber lokalít vhodných pre účely umiestnenia rekreačnej vybavenosti.

6. RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA OBCE

Zájmové územie obce reprezentuje prevažne typ poľnohospodárskej krajiny Popradskej kotliny. Celý kataster leží v ochrannom pásme TANAPu. Malý podiel lesných spoločenstiev a intenzita poľnohospodárskej výroby charakterizujú krajinu ako stredne až málo stabilné územie.

Na základe toho je potrebné v zmysle priemetu regionálneho ÚSES, MÚSES obce Gerlachov realizovať opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity, komplexne so všetkými funkciami lokalizovanými mimo zastavané územie vrátane technickej a dopravnej infraštruktúry.

Kataster Gerlachova susedí na severe s katastrom Starý Smokovec, na západe a juhu s katastrom Batizovce a na východe s katastrom Poprad – Veľká. Dopravne sú prepojené katastre Batizovce – Gerlachov – Starý Smokovec štátnou cestou číslo III/018150. Prepojenie s katastrom Poprad – Veľká je len účelovou komunikáciou. Všetky tri sú prepojené turistickými a cykloturistickými komunikáciami a ďalšími účelovými komunikáciami, slúžiacimi na transport dreva.

7. PŘEDCHÁDZAJÚCA ÚZEMNOPLÁNOVACIA DOKUMENTÁCIA, PODKLADY

7.1. ÚZEMNÝ PLÁN VEĽKÉHO ÚZEMNÉHO CELKU – HISTÓRIA SPRACOVANIA ÚPD (1959–1989)

Prvý Územný plán rajónu Vysoké Tatry bol schválený vládou ČSR v roku 1959. Po roku 1970 sa konštatovalo, že tento materiál už nevyhovuje ani z hľadiska územného rozvoja, ani z hľadiska ochrany prírody TANAP-u.

Hlavnou príčinou nepremyslenej urbanizácie bolo vytvorenie mesta Vysoké Tatry so sídlom v Starom Smokovci v roku 1947, ktoré na vlastnom území TANAP-u rozvíjalo nelogicky postavené funkcie bez nadväznosti na podtatranské obce.

Na základe objednávky vlády SSR začal v roku 1972 Štátny inštitút urbanizmu a územného plánovania (URBION) s prácami na novom územnom pláne.

Územnoplánovacia dokumentácia veľkého územného celku Vysoké Tatry, Západné Tatry, Orava a Spišská Magura, so stanovením rozvoja do roku 2000 (ďalej ÚPN VÚC Vysoké Tatry.) bola schválená vládou SSR v roku 1977.

Katastrálne územie obce Gerlachov bolo v tomto materiáli začlenené do podoblasti II. - Vysoké Tatry, resp. do krajinného celku II.7. - Smokovce, v ktorom sa uvádzali ako strediská cestovného ruchu: Smokovce, Tatranská Polianka, Nová Lesná a Gerlachov.

Z dopravného hľadiska sa v ÚPN VÚC Vysoké Tatry celé riešené územie navrhovalo sprístupniť "veľkým tatranským okruhom", približne v trase štátnej cesty I/18, ktorá sa mala prebudovať na diaľnicu D1 a plniť funkciu medzinárodnej cesty E50. Pre dopravné prepojenie podtatranskej oblasti sa navrhoval "malý tatranský okruh", napojený na veľký okruh pomocou radiálnych ciest. Mal začínať v Lysej Poľane. V úseku Rakúsy - Mengusovce mal pokračovať paralelne s trasou štátnej cesty II/537, v úseku Mengusovce - Východná paralelne so štátnou cestou I/18 z cesty Slobody prechádzajúcej priestormi zotavenia, ÚPN navrhoval vylúčiť individuálnu automobilovú dopravu a tranzitnú nákladnú dopravu. Na všetkých prístupových radiálnych cestách mali byť pod spodnou hranicou súvislého lesa (okrem iných aj v Gerlachove) vybudované záchytné parkoviská. Preprava medzi strediskami cestovného ruchu sa mala riešiť hromadnou dopravou.

Komplexný návrh riešenia dopravy v oblasti Tatier následne (1979) predložili pracovníci Výskumného ústavu dopravy v Žiline. Jedným z hlavných východiskových podkladov bol ÚPN VÚC Vysoké Tatry. Počítalo sa v ňom s obmedzením vstupu individuálnej automobilovej dopravy na 20 % Nosným dopravným systémom mala byť TEŽ a cestná automobilová doprava ju mala dopĺňať v územiach mimo železničnej trasy. V prvej etape to mali byť autobusy, ktoré mali v druhej etape nahradiť ekologicky výhodnejšie elekťrobusy alebo vozidlá s hybridným pohonom. Celkove mali podľa tohto návrhu nastať tieto podstatnejšie zmeny v dopravnom systéme:

- ▶ úsek TEŽ Poprad - Starý Smokovec: zdvojiť
- ▶ úsek TEŽ Starý Smokovec - Tatranská Lomnica: predĺžiť do Eurocampu,

- ťažiskové záchytné parkoviská mali fungovať v Pribyline, Tatranskej Štrbe, Dolnom Smokovci, Eurocampe FICC a Tatranskej Kotline,
- doplnkové záchytné parkoviská mali byť dobudované v Štôli, Gerlachove a Starej Lesnej.

V smernom územnom riešení krajinného celku II.7. - Smokovce sa navrhoval územný rozvoj rekreačných, kúpeľno-liečebných a obytných funkcií v jestvujúcich urbanizovaných celkoch. Gerlachov sa pritom hodnotil ako "stredisko cestovného ruchu s predpokladmi zotavenia". V podrobnom riešení sa však kládol dôraz hlavne na Tatranskú Polianku, ako na významné stredisko liečby a zotavenia v centrálnej časti Vysokých Tatier.

Napriek tomu, že ÚPN VÚC Vysoké Tatry bol spracovaný v súlade so zákonnými ustanoveniami o TANAP-e a že zohľadnil odborné podklady štátnej ochrany prírody, určujúce koncepcie i praktické úlohy starostlivosti o prírodné a kultúrne hodnoty tohto územia, intenzita urbanizácie a realizácia výstavby sa už v polovici 80. rokov nepovažovali za uspokojivé. Po viac ako desiatich rokoch od schválenia tohto dokumentu sa započalo s jeho aktualizáciou, ktorá, žiaľ, dodnes nie je ukončená. V územnom plánovaní regiónu vznikajú kvalitatívne nové aktivity vyvolané možnosťou usporiadania zimných olympijských hier.

Po roku 1989 sa koncepcii ÚPN VÚC Vysoké Tatry vytýkala istá ignorácia primeraného vývoja podtatranských "historických" obcí, ktoré boli počas jej platnosti odtrhnuté od diania v Tatrách, a to napriek tomu, že v minulosti tvorili ich významné funkčné zázemie. Tento fakt sa považoval za dôvod ich zanedbanosti.

7.2. VYHODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE GERLACHOV

Územný plán obce Gerlachov vypracoval URBION, Štátny inštitút urbanizmu a územného plánovania, teda ten istý projektant ako ÚPN VÚC Vysoké Tatry, ako Doplnok č.7 - ÚPN-Z Gerlachov v roku 1986.

Riešená zóna sa v ňom prezentuje ako podtatranské sídlo poľnohospodárskeho charakteru s nosnou funkciou obytnou a doplnkovou funkciou rekreačnou (rekreačná obec III. kategórie). V hierarchickom systéme sídelnej štruktúry sa Gerlachovu prisúdila funkcia nestrediskového sídla vyššieho významu.

V zásadách urbanistickej koncepcie sa hovorí:

- sídlo Gerlachov považovať za súčasť štruktúry HSA Poprad s bezprostrednou nadväznosťou na rekreačný krajinný celok Smokovce,
- pri ďalšom rozvoji považovať za hlavné kritériá obytnú funkciu, najmä zamestnancov Vysokých Tatier, nové objekty realizovať formou sústredenej IBV v súlade s urbanistickým návrhom
- občiansku vybavenosť doplniť o zariadenia podľa návrhu
- rekreačné zariadenia v sídle neumiestňovať a nepovoľovať reprofiliáciu obytných objektov pre individuálnu chalupnícku rekreáciu, umožniť ju formou ubytovania v súkromí v maximálnom počte 200 miest,
- rozvoj poľnohospodárskej, najmä živočíšnej výroby usmerniť z hľadiska určujúcej funkcie sídla.

V apelácii na ochranu prírody vychádzal ÚPN z týchto princípov:

- akceptovať nadväznosť na TANAP a na kúpeľné územie v Tatranskej Polianke za účelom zachovania jej ekologických, estetických a funkčných kvalít,
- pri delimitácii plôch nevytvárať priame hranice medzi LPF a PPF, zachovať rozptýlený charakter vysokej zelene v intraviláne sídla,
- v obci dobudovať zelený pás pozdĺž Gerlachovského potoka, zachovať charakter toku bez rušivých regulačných úprav,
- zabezpečiť ochranu a konzerváciu torza ranogotického kostola,
- zber komunálneho odpadu (KO) riešiť odvozom na KO v Štrbe,
- nepriaznivé vplyvy hospodárskeho dvora JRD na obytnú zónu eliminovať výsadbou izolačnej zelene v pásme 300 m,
- pri výstavbe obytných objektov rešpektovať ochranné pásma okolo hospodárskeho dvora JRD, cintorína a navrhovanej ČOV.

Zásady rozvoja dopravy:

- štátnu cestu III/018150 v intraviláne rekonštruovať na kategóriu M 8/60 vo funkčnej triede C-1 a uzavrieť v úseku Gerlachov - Tatranská Polianka (okrem dopravnej obsluhy), v tejto časti k.ú. sa nenavrhovali žiadne zariadenia CR a vstup motorovými vozidlami do nej sa považoval za nežiaduci,
- dobudovať zokruhovaný systém komunikácií v sídle vo funkčnej triede C-2 v kategórii M 7/40,
- zabezpečiť odstavné stojiská pre obyvateľov na vlastných pozemkoch,
- postupne realizovať navrhnuté parkoviská pre občiansku a rekreačnú vybavenosť sídla.

Zásady urbanistickej kompozície:

- zachovať kompozično-dopravné osi v súčasných smeroch, stavebné objekty navrhovať maximálne 13 m nad UT, viacpodlažné objekty situovať k existujúcej HBV, neprípustné sú strechy ploché a pultové, v centre sídla vytvoriť verejný priestor medzi MNV a nákupným strediskom.

Zásady rozvoja technickej infraštruktúry:

- pre zásobovania sídla vodou vybudovať kapacitný vodný zdroj napojením na vrt VTH-6 v Tatranskej Polianke (dôvodom bol predpokladaný deficit vody v roku 2000 približne 6 tisíc m³ ročne a nedostatočná zabezpečenosť ochranného pásma jestvujúceho vodného zdroja, hlavne pred znečistením agrochemikáliami),
- odkanalizovanie sídla riešiť vybudovaním jednotnej kanalizácie a ČOV na ľavom brehu Gerlachovského potoka JV od obce,
- doplniť a rekonštruovať sekundárny rozvod elektrickej energie vrátane transformovne na výkon 250 kVA,
- vykurovanie ponechať na báze pevných palív, k roku 2000 uskutočniť plynofikáciu obce,

- inštalovať automatickú telefónnu ústredňu, k roku 2000 zabezpečiť 70 %-nú telefonizáciu sídla.

Ostatné urbanistické ukazovatele:

- priemerná denná návštevnosť: letná 300
zimná 200
- lôžková kapacita v súkromí 200
- kultúrne a spoločenské zariadenie 130 stoličiek
- reštaurácie a stravovacie zariadenie 180 m² odbyt. plochy
- počet trvalých parkovacích miest 62
- potreba vody 437 m³ za deň
- potreba plynu 593 m³ za hodinu
- záber pôdy: v intraviláne 2,4 ha
v extraviláne 1,7 ha

Územný plán obce z r. 1986 sa vyčerpal, stratil svoju aktuálnosť už aj zmenou politickej situácie v r. 1989, ako aj svojimi úzko špecifikovanými rozvojovými zámermi riešenými za odlišných sociálno-ekonomických podmienok a iných legislatívnych podmienok.

V roku 1995 boli spracované územnohospodárske zásady architektonickým ateliérom Poprad, Akad. arch. Ing. Jánom Jariabkom pre Územný plán zóny (ÚPN-Z) Gerlachov – západ, ktoré boli odsúhlasené obecným zastupiteľstvom 20. júla 1995.

Návrh ÚPN-Z Gerlachov západ bol po pripomienkovom konaní schválený obecným zastupiteľstvom Gerlachov uznesením č. 15 dňa 13.6.1996.

V ÚPN-Z sa navrhovali hlavne plochy pre obytnú funkciu a jej rozvoj bol čiastočne v zastavanom území obce, ako aj čiastočným záberom poľnohospodárskej pôdy na okraji zastavaného územia už vybudovanými, ale aj rozostavanými rodinnými domami. Územný plán zóny bol čiastočne realizovaný a čiastočne prevzatý do nového územného plánu.

7.3. PODKLADY

Spracovateľskému kolektívu boli k dispozícii pre vypracovanie návrhu územného plánu obce Gerlachov nasledujúce doteraz spracované podklady:

- ÚPN VÚC Vysoké Tatry, Západné Tatry, Orava a Spišská Magura, Urbion 1976, schválený vládou SR v r. 1977
- Územný plán sídelného útvaru (ÚPN SÚ) Gerlachov, Urbion, 1986
- Urbanistická štúdia rekreačno-sportového areálu Gerlachov, Ing. arch. Pavol Králik a kol., 1995, schválená obecným zastupiteľstvom
- Územný systém ekologickej stability (ÚSES) Gerlachov, Geodata, Ing. Milan Koreň, CSc., Východná, jún 1995

- Územný plán zóny (ÚPN-Z) Gerlachov západ – návrh riešenia, Architektonický ateliér Poprad, Akad. arch. Ing. Jariabka, schválený obecným zastupiteľstvom pod uznesením č. 15 zo dňa 13.6.1996
- Územný plán veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Prešovského kraja – návrh, Ing. arch. Rajnič a kol., Prešov, august 2000 – schválený nariadením vlády SR, záväzná časť s prvými zmenami a doplnkami v r. 2002
- Konceptia územného rozvoja Slovenska (KÚRS), návrh, Ministerstvo životného prostredia SR Bratislava, september 2001, jej záväzná časť schválená nariadením vlády SR pod č. 528/2002 Z.z. dňa 14.8.2002
- Atlas krajiny Slovenskej republiky, Ministerstvo ŽP SR, 2002
- Dobrovoľný hasičský zbor v Gerlachove 1878 – 2003, 125. výročie, Michal Nikerle, Pavol Faix, Michal Ryša, Gerlachov 2003
- Gerlachovský park – Gepark – štúdia chovu koní, Ing. Ladislav Uhlár, Január 2004
- Návrh zmien a doplnkov územného plánu veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Prešovského kraja, Ing. arch., Rajnič a kol., Prešov 2004, schválený poslancami Prešovského samosprávneho kraja, ako aj VZN, ktorým ÚPN VÚC vyhlásili za záväzný, koncom júna 2004
- Krajinárska štúdia Gerlachov, PRO TEMPORE, Poradenské družstvo kolégium Zvolen 2003, autorský tím Doc. Ing. Peter Jančura PhD., Ing. Andrea Ďuračková, Mgr. Pavol Maliniak, Doc. Ing. Karol Kočík, PhD.
- Čistopis zadania ÚPN-O Gerlachov, spracovateľ odborne spôsobilá osoba na obstaranie ÚPN – Ing. Emília Hudzиковá, december 2004
- Návrh programu odpadového hospodárstva obce Gerlachov.

Rôzne mapové podklady, katastrálne mapy:

- Katastrálna mapa M 1:2.880 s potvrdeným intravilánom k 1.1.1990 z Geodézie
- Základná mapa M 1:25.000
- Základná mapa M 1:10.000
- Základná mapa M 1 : 5.000
- Digitálna katastrálna mapa ROEP
- Plynárenský autoatlas Slovenska, VKÚ Harmanec 1996
- Podrobný autoatlas Slovenská republika M 1 : 100.000, VKÚ Harmanec

8. POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE Z NADRADENÝCH ÚPD

ÚPN SÚ pre obec Gerlachov spracovaný Urbionom v r. 1986 stratil aktuálnosť vzhľadom na dĺžku trvania 18 rokov, ako aj zmenu politickej situácie.

Za záväzné časti predchádzajúcej ÚPD možno považovať len územnoplánovacie dokumentácie vyššieho stupňa, a to:

► **Koncepcia územného rozvoja Slovenska (KÚRS), návrh, Ministerstvo životného prostredia SR, Bratislava, september 2001.**

V zmysle KÚRS 2001 je pri riadení využitia a usporiadania územia Slovenskej republiky potrebné dodržať záväzné zásady a regulatívy, ktoré boli schválené uznesením vlády SR č. 1033 z 31. októbra 2001.

Záväzná časť KÚRS 2001 bola schválená Nariadením vlády SR zo 14. 8. 2002, ktoré vyšlo v zbierke zákonov pod číslom 528/2002 Z.z.

V rámci Slovenska existujú euroregióny, ktoré aktívne ovplyvňujú aj sídelný a priestorový rozvoj prihraničných regiónov. Naše riešené územie sa nachádza v euroregióne Tatry s Poľskom od augusta 1994.

Z pohľadu zabezpečenia potrebnej obsluhy obyvateľov sociálnou infraštruktúrou (predtým občianskou vybavenosťou), sa v rámci KÚRS Slovenska rozdelili mestá na centrá osídlenia ako terciárne centrá do piatich skupín.

V prvej skupine a v druhej podskupine sa nachádza okresné mesto Poprad ako centrum celoštátneho významu.

Do štvrtej skupiny je zaradený Svit, ktorý v zásade tvorí funkciu regionálneho významu.

Podľa ťažiska osídlenia druhej úrovne sú zaradené sídla, ktoré prejavujú aglomeračné väzby medzi centrami a voči okolitým obciam prevládajú viac polarizačné (dostredivé) účinky jadier týchto ťažísk osídlenia. Ťažiskom osídlenia druhej úrovne je aj Popradsko-Spišskonovoveské.

Rozvojové osi sú súčasťou vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Záujmové územie je zaradené medzi rozvojové osi prvého stupňa ako Žilinsko-Podtatranská rozvojová os Žilina-Martin-Poprad-Prešov.

► **Územný plán veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Prešovského kraja.**

ÚPN VÚC je zladený s koncepciou územného rozvoja Slovenska, sú v ňom zapracované všetky dôležité oblasti života ako priemyselné parky, školstvo, zdravotníctvo, nerastné suroviny, stavebníctvo, ekologické hodnotenie, obnoviteľné zdroje, teda celý hospodársky, priemyselný a sociálny rozvoj Prešovského kraja.

Poslanci Prešovského samosprávneho kraja schválili dôležitý dokument, od ktorého sa bude odvíjať ďalší rozvoj Prešovského kraja. Ide o návrh zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Prešovského kraja.

Záväzná časť pôvodného ÚPN VÚC Prešovského kraja bola s prvými zmenami a doplnkami schválená nariadením vlády SR v roku 2002. Doplnený územný plán, ktorý poslanci schválili ako záväzný, nahradil pôvodné nariadenie vlády.

ÚPN VÚC bol prerokovaný v zmysle stavebného zákona a jeho súčasťou je aj vyhodnotenie stanovísk dotknutých štátnych orgánov štátnej správy, obcí a právnických i fyzických osôb.

ÚPN VÚC bol schválený vládou SR a vyšiel v zbierke zákonov 27. 11. 2002 ako príloha č. 2 k nariadeniu vlády č. 216/1998 Z.z. pod číslom 679/2002, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN VÚC Prešovský kraj.

Ďalšia zmena bola schválená uznesením č. 228/2004 a záväzná časť ÚPN VÚC Prešovského kraja bola vyhlásená vo VZN č. 4/2004, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 679/2002 Z.z. v znení neskoršej zmeny.

Záväzná časť ÚPN – VÚC nelimituje využívanie riešeného územia konkrétnymi regulatívmi, ktoré by neumožňovali rozvoj obce, okrem súčasného technického a dopravného vybavenia, ktoré je potrebné rešpektovať a chrániť pre možné rekonštrukcie.

ZÁVÄZNÁ ČASŤ ÚZEMNÉHO PLÁNU VEĽKÉHO ÚZEMNÉHO CELKU PREŠOVSKÉHO KRAJA

I. záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

1. v oblasti usporiadania územia, osídlenia a životného prostredia:

1.1 v oblasti rozvoja nadregionálnych súvislostí a dobudovania multimodálnych koridorov

1.1.1 vytvárať podmienky západovýchodného koridoru Bratislava - Žilina - Prešov – Košice v regióne Prešov

1.2 v oblasti nadregionálnych súvislostí usporiadania územia, rozvoj osídlenia a sídelnej štruktúry

1.2.1 podporovať dobudovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry

1.2.1.1. podporovať ako rozvojové osi 1. stupňa:

1.2.1.1.1. Žilinsko-podtatranskú rozvojovú os: Žilina – Martin – Poprad - Prešov

1.3 ťažiská osídlenia v oblasti regionálnych súvislostí usporiadania územia

1.3.1 podporovať ako ťažiská osídlenia najvyššej úrovne košicko-prešovské ťažisko osídlenia ako aglomeráciu medzinárodného významu s dominantným postavením v Karpatskom euroregióne

1.3.2 podporovať ako ťažiská osídlenia druhej úrovne (nadregionálneho až celoštátneho významu):

1.3.2.1. popradsko-spišskonovoveské ťažisko osídlenia

1.3.8 podporovať rozvoj sídelných centier, ktoré tvoria základné terciárne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít ako pre priliehajúce zázemie, tak pre príslušný regionálny celok, a to hierarchickým systémom pozostávajúcim z týchto skupín centier:

1.3.8.2 prvej skupiny, ktoré tvoria jej druhú podskupinu: Poprad

1.3.8.7 centier štvrtej skupiny: Lipany, Spišská Belá, Spišské Podhradie, Svit

1.4 vytvárať možnosti pre vznik suburbánnych zón okolo ťažísk osídlenia s prihliadnutím na ich stupeň sociálno-ekonomického rozvoja,

1.5 podporovať rozvoj priestorov-mikroregiónov mimo ťažísk osídlenia charakterizovaných ekonomickou a demografickou depresiou a tento princíp aplikovať aj pri tvorbe subregiónov,

1.6 vytvárať priestorové podmienky na vedenie rozhodujúcich sietí technickej infraštruktúry a rezervovať plochy pre stavby environmentálnej infraštruktúry regionálneho a nadregionálneho významu,

1.7 rešpektovať podmienky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu v okresoch Humenné, Kežmarok, Levoča, Poprad, Prešov, Sabinov, Snina, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník a Vranov nad Topľou

1.8 rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesy ako obmedzujúci faktor urbanistického rozvoja územia

1.9 v územnoplánovacích dokumentáciách a územnoplánovacích podkladoch obcí na území národných parkov, v ich ochranných pásmach, chránených krajinných oblastiach a v územiach patriacich do sústavy NATURA 2000, posudzovať všetky novonavrhované zóny, väčšie stavebné komplexy a ďalšie činnosti, v zmysle platnej legislatívy o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

1.13 v oblasti civilnej ochrany obyvateľstva rezervovať plochy pre zariadenia na ukryvanie obyvateľstva v prípade ohrozenia,

1.14 v oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom

1.14.1 zabezpečovať vyvážený rozvoj územia, najmä v horských a podhorských oblastiach v nadväznosti na definované centrá polycentrických sústav a osídlenia sídelnej štruktúry Prešovského kraja,

1.14.2 podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností,

1.14.3 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrá, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,

1.14.4 pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať ich špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,

1.14.5 zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny; zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov,

1.15 v oblasti sociálnej infraštruktúry

1.15.1 v oblasti školstva

1.15.1.1 vytvoriť územno-technické podmienky pre zabezpečovanie spolupráce školského systému a zamestnávateľov tak, aby rozsah a štruktúra vzdelávania zodpovedala vzdelanostným požiadavkám pracovných miest,

1.15.1.6 vytvárať územno-technické predpoklady pre umiestňovanie zariadení k realizácii rekvalifikačných programov na zabezpečenie prepojenia medzi požiadavkami trhu a kvalifikačnou štruktúrou evidovaných nezamestnaných a rekvalifikačné programy na uľahčenie začlenenia do pracovného života absolventov škôl, mladistvých a dlhodobo nezamestnaných.

1.15.2 v oblasti zdravotníctva

1.15.2.1 vytvárať územno-technické predpoklady na rovnakú prístupnosť a primeranú efektívnu dostupnosť zariadeniami ambulantnej a ústavnej starostlivosti a jej zameranie na prevenciu, včasnú diagnostiku a liečbu závažných ochorení,

1.15.2.3 vytvárať územno-technické predpoklady na budovanie hospicov, zariadení paliatívnej starostlivosti a zariadení starostlivosti o dlhodobo chorých,

1.15.2.4 vytvárať podmienky na ochranu zdravia odstraňovaním rizikových faktorov v území,

1.15.2.5 vytvárať územno-technické podmienky k podpore malého a stredného podnikania v oblasti zdravotníctva a to najmä v oblastiach vzdialenejších od sídelných centier.

1.15.3 v oblasti sociálnych služieb,

1.15.3.1 vytvárať územno-technické podmienky k rozširovaniu siete zariadení sociálnej starostlivosti sociálnych služieb paralelne s narastaním podielu odkázaných na sociálnu pomoc a občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,

1.15.3.2 v súvislosti s predpokladaným nárastom počtu obyvateľov v poproduktívnom veku vytvárať územno-technické predpoklady pre lokalizáciu ubytovacích zariadení pre občanov v dôchodkovom veku s preferovaním zariadení rodinného a penziónového typu,

1.15.3.3 zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb,

1.15.3.4 vytvárať územno-technické predpoklady na uskutočňovanie výstavby zariadení, umožňujúcich zamestnanie zdravotne postihnutých občanov,

1.15.3.5 vytvárať územno-technické predpoklady na uskutočňovanie výstavby zariadení na vzdelávanie Rómov a rozvoj rómskej kultúry,

1.15.3.6 vytvárať územno-technické podmienky bývania, občianskeho vybavenia a realizáciu technickej infraštruktúry marginalizovaných skupín obyvateľstva,

1.15.3.7 vytváranými územno-technickými podmienkami podporovať v rámci sústredeného osídlenia podnikateľské aktivity rómskeho etnika,

1.16 v oblasti kultúry a umenia,

1.16.1 rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etnokultúrne, hospodársko-sociálne a prírodno-klimatické oblasti a rešpektovať potenciál takých kultúrohistorických a spoločenských hodnôt a javov, ktoré kontinuálne pôsobia v danom prostredí a predstavujú rozvojové impulzy kraja (etnokultúrne a spoločenské tradície, historické udalosti, osobnosti a artefakty na celom vymedzenom území),

1.16.2 vytvárať územno-technické podmienky pre podporu kultúrnych zariadení v regióne ako neoddeliteľnej súčasť existujúcej infraštruktúry kultúrnych služieb obyvateľstvu,

1.16.3 vytvárať územno-technické podmienky pre podporu zariadení zachovávajúcich a rozvíjajúcich tradičnú ku identickú pre subregióny,

1.17 v oblasti prírodného a kultúrneho dedičstva

1.17.1 rešpektovať kultúrohistorické dedičstvo, predovšetkým vyhlásené kultúrne pamiatky, vyhlásené pamiatkové územia (pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma) pamätihodnosti a súbory navrhované na vyhlásenie v súlade so zákonom o ochrane pamiatok,

1.17.2 uplatniť a rešpektovať typovú a funkčnú profiláciu sídel mestského a malomestského charakteru a rôzne formy vidieckeho osídlenia vrátane rurálnej štruktúry v rozptyle a rešpektovať kultúrohistorické urbanistické celky, a to aj v širšom rozsahu, ako požaduje ochrana pamiatok,

1.17.3 zabezpečiť aktívnu ochranu technických pamiatok, vybraných typických remeselníckych a priemyselných objektov,

1.17.4 vytvárať podmienky na ochranu a obnovu historických objektov vo voľnej krajine (hrady, zámky, zrúcaniny, areály kalvárií a pod.) ako historických dokumentov a výrazných kompozičných prvkov v krajinnom obraze,

1.17.5 využívanie kultúrnych pamiatok a pamiatkových území prispôbiť ďalšie využívanie ochranným podmienkam pre jednotlivé skupiny pamiatok určených v návrhoch opatrení na ich zachovanie,

1.17.6 rešpektovať dominantné znaky typu pôvodnej a kultúrnej krajiny, morfológie a klímy v oblasti stredného a horného Spiša, Šariša a horného Zemplína,

1.17.9 venovať osobitnú pozornosť lokalitám známych, evidovaných aj predpokladaných archeologických nálezísk, pričom orgánom ochrany archeologických nálezísk je Pamiatkový úrad SR,

1.17.10 zachovať typickú štruktúru krajiny na území národných parkov, chránených krajinných oblastí, v pripravovaných chránených krajinných oblastiach a pri novej výstavbe usmerňovať rozvoj sídelných štruktúr vo väzbe na zachovaný historický urbanizmus a s ohľadom na prostredie jednotlivých národných kultúrnych pamiatok. Pri rekonštrukciách rešpektovať tradičnú architektúru a z hľadiska krajinotvorby limitovať štruktúru zástavby a výškové zónovanie hmôt.

2 V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

2.3 v obciach nachádzajúcich sa na území Tatranského národného parku, Národného parku Nízke Tatry, Národného parku Poloniny, Národného parku Slovenský raj a Pieninského národného parku sa môžu umiestňovať stavby:

2.3.1 len v hraniciach zastavaného územia vymedzeného v zmysle schváleného územného plánu obce,

2.3.2 do doby schválenia ÚPN obce sa môžu umiestňovať stavby len v hraniciach zastavaného územia ktoré boli premietnuté do odtlačkov katastrálnych máp,

2.4 vytvárať podmienky pre vznik nových komplexných stredísk CR s fakultatívnym využitím potenciálu atraktívnych priestorov, pri rešpektovaní záujmov ochrany prírody a krajiny,

2.5 zvyšovať kvalitu existujúcich stredísk cestovného ruchu na území Tatranského národného parku, Národného parku Nízkych Tatier, Národného parku Poloniny, Národného parku Slovenský raj, Pieninského národného parku a ich ochranných pásiem a na území chránených krajinných oblastí Vihorlat a Východné Karpaty:

2.5.1 zariadenia a služby prioritne umiestňovať v zastavaných územiach existujúcich stredísk cestovného ruchu. Do voľnej krajiny umiestňovať len vybavenosť, ktorá sa bezprostredne viaže na uskutočňovanie rekreačných činností závislých od prírodných daností,

2.5.2 návštevnosť, kapacity vybavenosti a využitie voľnej krajiny v ich okolí zosúlaďovať s požiadavkami ochrany prírody,

2.6 podporovať a prednostne rozvíjať tie druhy a formy turizmu, ktoré majú pre rozvoj v danom území najlepšie predpoklady a ktoré sú zároveň predmetom medzinárodného významu (letný a zimný horský turizmus, kultúrno-poznávací turizmus, kúpeľný turizmus, kúpeľný liečebno-rekondičný turizmus, ekoturizmus a agroturizmus,

2.10 usmerňovať rozvoj funkčno-priestorového subsystému rekreácie a turizmu v súlade s Konceptiou územného rozvoja Slovenska 2001, Regionalizáciou cestovného ruchu Slovenskej republiky a Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja,

2.11 vytvárať podmienky na rozvoj krátkodobej rekreácie obyvateľov miest a väčších obcí budovaním rekreačných zón sídel a zamerať sa na podporu budovania vybavenosti pre prímestskú rekreáciu v ich záujmových územiach,

2.12 vytvárať územno-technické podmienky funkčného využitia kultúrnych pamiatok pre potreby rozvoja cestovného ruchu.

2.16.3.3 regionálne cyklotrasy a pešie turistické chodníky prepájajúce významné turistické centrá regiónu:

a) 007 Podtatranská magistrála

4 Ekostabilizačné opatrenia

4.1 postupne zabezpečovať ochranu najcennejších častí prírodného potenciálu formou vyhlásenia za osobitne chránené územia ochrany prírody a krajiny v regióne,

4.2 postupne odstraňovať environmentálne zaťaženia najmä regiónov,

4.2.2 podtatranskej oblasti,

4.2.4 ťažby nerastných surovín v blízkosti chránených území,

4.3 zabezpečiť funkčnosť prvkov územného systému ekologickej stability, pri ďalšom využití a usporiadaní územia,

4.3.1 technologickými opatreniami v priemyselných podnikoch,

4.3.2 znižovať spotrebu technologických vôd a zvyšovať kvalitu vypúšťaných odpadových vôd a tým zlepšovať stav vo vodných tokoch. (BUKOCEL...),

4.3.3 znižovať emisie do ovzdušia a tým zvyšovať jeho kvalitu,

4.3.4 znižovať energetickú náročnosť výroby a zlepšovať rekuperáciu odpadového tepla,

4.3.5 znižovať produkciu odpadov a zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu priestorov bývalých a súčasných skládok odpadov a odkalísk priemyselných odpadov.

4.4 pri spracovávaní lesných hospodárskych plánov v oblastiach navrhovaných ako osobitne chránené územia ochrany prírody a krajiny menšieho plošného rozsahu rešpektovať také formy obhospodarovania lesa, ktoré zabezpečia funkčnosť zachovania a skvalitnenia hodnotných ekosystémov,

4.5 pozemkovými úpravami, usporiadaním pozemkového vlastníctva a užívacích pomerov v poľnohospodárskom a lesnom extraviláne podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v prvkoch územného systému ekologickej stability, s maximálnym využitím pôvodných (domácich) druhov rastlín.

4.6 podporovať v podhorských oblastiach zmenu spôsobu využívania poľnohospodárskeho pôdneho fondu ohrozeného vodnou eróziou,

4.7 výstavbu líniových stavieb dopravy a trás technickej inžinierstva realizovať ekologickým prepájaním nadregionálnych a regionálnych biokoridorov a biocentier,

4.8 postupne utlmiť a ukončiť povrchovú ťažbu nerastných surovín v osobitne chránených územiach ochrany prírody a krajiny a v územiach navrhovaných do území sústavy NATURA 2000 a revitalizovať dobývacie priestory. Plány otvárky a dobývania v jestvujúcich kameňolomoch schvaľovať len s vypracovanou projektovou dokumentáciou revitalizácie a krajinného zkomponovania dotknutého územia po ukončení jeho exploatácie,

4.9 v oblasti ochrany prírody a krajiny,

4.9.1 zabezpečiť právnu ochranu pre navrhované osobitne chránené územia a územia sústavy NATURA 2000 (chránené vtáčie územia a územia európskeho významu),

4.9.2 pri hospodárskom využívaní chránených území uplatňovať diferencovaný spôsob hospodárenia a uprednostňovať biologické a integrované metódy ochrany územia, najmä zohľadňovať samoreprodukčnú schopnosť revitalizácie prírodných zdrojov,

4.9.5 rešpektovať hlavnú environmentálnu funkciu lesov so značným drevoprodukčným významom, ktoré sú súčasťou vyhlásených a navrhovaných chránených území s druhým stupňom ochrany,

4.9.6 rešpektovať v rámci ekologickej siete Slovenskej republiky začlenenie území,

4.9.6.1 medzi ťažiskové územia európskeho významu — územie NP Slovenský raj, územie CHKO Vihorlat, územie Kráľovohoľských Nízkych Tatier, územie Tatranského národného parku zahŕňajúce Západné Tatry, Vysoké Tatry, Belianske Tatry, územie NP Pieniny, územie NP Poloniny,

4.9.7 pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability uplatňovať podmienky stanovené pre

4.9.7.1 hospodárenie v lesoch na území vyhlásených a navrhovaných za osobitne chránené zabezpečiť hospodárenie v lesoch podľa platných predpisov pre lesné ekosystémy v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,

4.9.7.2 ochranu poľnohospodárskej pôdy pre poľnohospodárske ekosystémy v kategóriách podporujúcich a zabezpečujúcich ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),

4.9.7.3 prispôbovať trasovanie dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich funkčnosť a homogénnosť,

4.9.7.4 eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných emisií, znečisťovanie vodných tokov a pod.),

4.9.8 chrániť mokrade spĺňajúce kritériá Ramsarskej konvencie pre zapísanie do Zoznamu mokradí medzinárodného významu (t.j. medzinárodne významné mokrade), chrániť aj mokrade regionálneho a lokálneho významu a podporovať obnovu zaniknutých a vytváranie nových mokradí.

5 V oblasti dopravy

5.1.2 rešpektovať dopravné siete a zariadenia alokované v trasách multimodálnych koridorov (hlavná sieť TINA),

5.1.2.1 multimodálny koridor č. V.a. Bratislava - Žilina - Prešov/Košice - Záhor/Čierna nad Tisou - Ukrajina lokalizovaný pre cestné komunikácie a pre trate železničnej a kombinovanej dopravy,

5.1.2.1.1 koridor a priestory mimoúrovňových križení a križovatiek, diaľničných privádzačov a komunikačných pripojení pre trasu diaľnice D1 na území kraja,

5.1.2.1.2 letisko pre medzinárodnú dopravu v Poprade a jeho rozvojové potreby,

5.1.10 rešpektovať dopravné siete nadregionálnej úrovne - potenciálne letiská pre medzinárodnú dopravu,

5.2 chrániť v rámci nadradenej cestnej siete regionálneho dopravného vybavenia:

5.2.1 cestný ťah E 50 v trase cesty 1/18, hranica Žilinského kraja - Poprad - Prešov a v trase cesty 1/68 v úseku Prešov - hranica Košického kraja,

5.3 chrániť koridory ciest 1., 11. a vybraných úsekov III. triedy, ich preložiek a úprav vrátane prejazdnych úsekov dotknutými sídlami na:

5.3.1 ceste 1/18

5.3.1.1 v úseku medzi obcami Svit - Poprad pre možnosť rozšírenia na štvorpruhovú cestu,

5.3.43 ostatných cestách III. triedy z dôvodu ich rekonštrukcie,

5.3.44 v oblasti ostatných verejných dopravných zariadení,

5.3.44.1 chrániť existujúce verejné dopravné zariadenia,

5.3.44.2 vytvárať a chrániť priestory pre zariadenia verejnej hromadnej dopravy,

5.3.44.3 podporovať vznik mototuristických obslužných centier pozdĺž tranzitných a turistických trás,

5.7 chrániť priestory na dobudovanie letísk

5.7.1 verejné letisko pre medzinárodnú dopravu Poprad - Tatry,

6 V oblasti vodného hospodárstva

6.1 v záujme zabezpečenia zdrojov pitnej vody,

6.1.1 využívať existujúce a zdokumentované zdroje pitnej vody s cieľom zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov,

6.1.3 zvyšovať podiel využívania úžitkovej vody pri celkovej spotrebe vody v priemysle,

poľnohospodárstve, vybavenosti a pri spotrebe na bývanie,

6.1.4 zavádzať opatrenia na znižovanie strát vody,

6.1.5 od plošne veľkých stavebných objektov a spevnených plôch riešiť samostatné odvedenie

dažďových vôd a nezaťažovať tak čistiarne odpadových vôd,

6.1.6 podporovať výstavbu vodovodov v oblastiach s environmentálnymi záťažami ohrozujúcimi zdravie zdravia obyvateľstva.

6.3 rezervovať plochy a chrániť koridory (kanalizácie)

6.3.1 pre stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd. Prednostne realizovať kanalizačné siete v sídlach ležiacich v pásmach ochrany využívaných zdrojov pitnej vody, v ochranných pásmach minerálnych a liečivých vôd. Výstavbu kanalizačných sietí ako verejnoprospešných stavieb konkretizovať v územnom pláne obce,

6.3.2 zabezpečiť kvalitu vypúšťania vyčistených odpadových vôd v zmysle požiadaviek stanovených s vyhláškou č.491/2002 Z.z.,

6.3.3 zabezpečiť postupné znižovanie zaostávania rozvoja verejných kanalizácií za rozvojom verejných vodovodov,

6.3.4 v rozhodovacom procese posudzovať investičnú a ekonomickú náročnosť navrhovaných kanalizačných sústav a čistiarní odpadových vôd z dôvodu optimalizácie prevádzkových nákladov pre pripojených užívateľov,

6.5 vodné toky, meliorácie, nádrže

6.5.1 na tokoch, kde nie sú usporiadané odtokové pomery, komplexne revitalizovať vodné toky s protipovodňovými opatreniami, so zohľadnením ekologických záujmov a dôrazom na ochranu intravilánov obcí pred povodňami,

- 6.5.2 na upravených úsekoch tokov vykonávať údržbu s cieľom udržiavať vybudované kapacity,
- 6.5.3 s cieľom zlepšiť kvalitu povrchových vôd a chrániť podzemné vody realizovať výstavbu čistiarní odpadových vôd
- 6.5.4 zlepšovať vodohospodárske pomery na malých vodných tokoch v povodí zásahmi smerujúcimi k stabilizácii vodohospodárskych pomerov za extrémnych situácií počas povodní aj v období sucha, pri úpravách tokov využívať vhodné plochy na výstavbu poldrov s cieľom zachytávať povodňové prietoky,
- 6.5.5 zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať primerané protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu zastaveného územia miest a obcí a ochranu pred veľkými prietokmi (úpravy tokov, ochranné hrádze a poldre).
- 6.5.6 venovať pozornosť úsekom bystrinných tokov v horských a podhorských oblastiach, na ktorých treba budovať prehrádzky s cieľom znížiť eróziu a zanášanie tokov pri povodňových stavoch bez narušenia biotopu,
- 6.5.7 vykonať protierózne opatrenia na príľahlej poľnohospodárskej pôde,
- 6.5.8 v rámci revitalizácie tokov zachovať priaznivé životné podmienky pre ryby, zoobentos a fytobentos,
- 6.5.9 vykonávať údržbu na existujúcich melioračných kanáloch s cieľom zabezpečiť funkciu detailného odvodnenia,
- 6.5.10 rekonštruovať nefunkčné závlahové čerpace stanice a rozvody závlahovej vody,

7.3 v oblasti využívania obnoviteľných energetických zdrojov,

- 7.3.1 podporovať výstavbu zdrojov energie využívajúcich obnoviteľné zdroje,
- 7.3.2 realizovať ďalší prieskum a overenie zdrojov geotermálnych vôd pre využitie v rozvoji turizmu, pre poľnohospodárstvo a vykurovanie najmä v perspektívnych oblastiach alebo štruktúrach geotermálnych vôd č. 24 Levočská panva (SV časť), č. 11 Košická kotlina a č. 25 Humenský chrbát a č. 26 Prešovská kotlina - dubnická depresia,

7.4 v oblasti telekomunikácii a informačnej infraštruktúry

- 7.4.1 vytvárať podmienky na rozvoj globálnej informačnej spoločnosti na území Prešovského kraja skvalitňovaním infraštruktúry informačných systémov.

8 V oblasti hospodárstva

8.1 v oblasti hospodárstva a regionálneho rozvoja

- 8.1.1 koordinovať proces programovania a implementácie Národného plánu regionálneho rozvoja Slovenskej republiky a Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 s cieľom vytvoriť podmienky pre trvalo udržateľný rozvoj regiónov,
- 8.1.3 diverzifikovať odvetvovú ekonomickú základňu obcí a miest, podporovať v záujme trvalej udržateľnosti malé a stredné podnikanie,
- 8.1.4 zabezpečovať rozvoj a skvalitnenie infraštruktúry komunikačných systémov,
- 8.1.5 vytvárať územno-technické podmienky na rovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva s vyššou kvalifikáciou,

8.2 v oblasti priemyslu a stavebníctva

- 8.2.1 pri rozvoji priemyslu a stavebníctva vychádzať z ekonomickej, sociálnej a environmentálnej únosnosti územia v súčinnosti s hodnotami a limitami kultúrno-historického potenciálu územia, historického stavebného

fondy so zohľadňovaním špecifik jednotlivých subregiónov a využívať pritom predovšetkým miestne suroviny,

8.2.6 podporovať rozvoj tradičnej remeselnej výroby, doplnkové výroby a nevýrobné činnosti podporujúce rozvoj vidieka,

8.3 v oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

8.3.1 podporovať diverzifikáciu poľnohospodárskej produkcie a formy obhospodarovania pôdy na základe rôznorodosti produkčného potenciálu územia a klimatických podmienok,

8.3.2 podporovať alternatívne poľnohospodárstvo v chránených územiach, v pásmach hygienickej ochrany a v územiach začlenených do územného systému ekologickej stability,

8.3.3 zabezpečiť protieróznou ochranu poľnohospodárskej pôdy s využitím vegetácie v rámci riešenia projektov pozemkových úprav a agrotechnickými opatreniami zameranými na optimalizáciu štruktúry pestovaných plodín v nadväznosti na prvky územného systému ekologickej stability,

8.3.4 rekonštruovať a intenzifikovať existujúce závlahové systémy a stavby, čerpace stanice a rozvodné siete, podporovať extenzívne leso-pasienkárske využívanie podhorských častí s cieľom zachovať krajinárske a ekologicky hodnotné územia s rozptýlenou vegetáciou,

8.3.5 neproduktívne a nevyužiteľné poľnohospodárske pozemky zalesňovať a pri zalesňovaní využívať pôvodné (domáce) druhy drevín,

8.3.6 podporovať extenzívne leso-pasienkárske využívanie podhorských častí s cieľom zachovať krajinárske a ekologicky hodnotné územia s rozptýlenou vegetáciou,

8.3.7 podporovať doplnkové formy podnikania na báze tradičných remesiel ako využitie surovín z produkcie poľnohospodárskej a lesnej výroby vo vidieckych sídlach s voľnou pracovnou silou, s cieľom znížiť hospodársku depresiu najmä v oblastiach s vyšším stupňom ochrany prírody,

8.4 v oblasti odpadového hospodárstva

8.4.1 nakladanie s odpadmi na území kraja riešiť v súlade so schváleným aktualizovaným Programom odpadového hospodárstva SR, Prešovského kraja a jeho okresov,

8.4.2 uprednostňovať v odpadovom hospodárstve minimalizáciu odpadov, separovaný zber a zhodnocovanie odpadov s využitím ekonomických nástrojov a legislatívnych opatrení,

Z vyhlásených verejnoprospešných stavieb prevziať a do návrhu konkrétne na podmienky obce zadefinovať stavby :

2. V oblasti vodného hospodárstva

2.4 pre skupinové vodovody

2.4.40 samostatné a skupinové vodovody v ostatných obciach Prešovského kraja napojené na verejné zdroje

2.5 stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd, v obciach Prešovského kraja

3. V oblasti zásobovania plynom a energiami

3.1 v oblasti zásobovania plynom

3.1.1 stavby VTL a STL plynovodov pre plošné zásobovanie podľa ÚPN – O a generelu plynofikácie Prešovského kraja za účelom zlepšenia a rozšírenia plynofikácie obcí Prešovského kraja.

6. V oblasti obrany štátu a civilnej ochrany obyvateľstva

6.3 stavby civilnej ochrany obyvateľstva

6.3.1 zariadenia na ukryvanie obyvateľstva v prípade ich ohrozenia

6.3.2 zariadenia na signalizáciu a koordináciu a koordináciu činnosti v stave ohrozenia

7. V oblasti prírodného a kultúrneho dedičstva

7.1 stavby uvedené v Ústrednom zozname pamiatok vyhlásené za Národné kultúrne pamiatky, pamiatky a ich okolie zapísané v zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO a objekty súvisiace s pamiatkovo chránenými historickými parkami, ich údržbu a úpravy realizovať len so súhlasom Pamiatkového úradu,

7.2 stavby technických pamiatok a historické dopravné stavby, ktoré sú vyhlásené za NKP,

7.3 stavby pre ochranu, prieskum a sprístupnenie archeologických lokalít.

8. V oblasti poľnohospodárstva

8.2 stavby viacúčelových vodných nádrží pre zavlažovanie s využitím pre rekreáciu a turizmus, rybné hospodárstvo a ekostabilizáciu.

9. V oblasti životného prostredia

9.1 stavby na ochranu pred prívalovými vodami – ochranné hrádze a úpravy vodného toku, prehrádzky, poldre a viacúčelové vodné nádrže,

9.2 stavby na účely monitorovania stavu životného prostredia.

11. V oblasti ekostabilizačných opatrení

11.1 prepojenia nadregionálnych a regionálnych biokoridorov a biocentier.

9. URBANISTICKÁ KOMPOZÍCIA, PRIESTOROVÉ USPORIADANIE A FUNKČNÉ VYUŽÍVANIE ÚZEMIA

9.1. PRIESTOROVÉ POMERY, URBANISTICKÁ KOMPOZÍCIA, HMOTOVÉ USPORIADANIE

Významnými kompozičnými prvkami urbanistickej štruktúry sídiel sú historické jadrá a po ich obvode sa rozvíjajúce obytné zóny, zóny občianskej vybavenosti, výroby a rekreácie. V plnej miere to platí aj pre Gerlachov. Každé historické jadro má svoju pôvodnú urbanistickú štruktúru.

Dominantnými prvkami v historickom jadre sú pamiatkovo chránené objekty (evanjelický kostol) umocnené prevažne nízkopodlažnou zástavbou.

Urbanistická kompozícia je priamo zviazaná s celkovou urbanistickou koncepciou. Ak pod urbanistickou koncepciou sídelného útvaru rozumieme komplexne vypracovanú sústavu názorov na vytváranie urbanistického priestoru, tak urbanistická kompozícia predstavuje predovšetkým estetické usporiadanie prvkov priestorovej štruktúry. Dotýka sa to tvarového zvládnutia priestoru. Vychádza z celkovej urbanistickej koncepcie, nemení podstatne obsah a rozloženie funkcií v priestore, dáva im predovšetkým vonkajší vzhľad, kultúrnosť a estetickosť.

Do celkového rozsahu priestorovej štruktúry, ako aj do jej jednotlivých častí sa premietajú najšpecifickejšie znaky sídla.

Urbanistická kompozícia je proces, v ktorom sú všetky hmotné i nehmotné zložky sídelného útvaru, súčasne s riešením funkčno-prevádzkových a organizačných predpokladov, integrované v jednotiacom estetickom poriadku. Najvýznamnejšiu úlohu hrá pri tom estetický aspekt, ktorý nemožno nahrádzať púhym racionálnym riešením funkčných, prevádzkových, komunikačných a iných vzťahov.

Každý sídelný útvar má svoju vlastnú špecifičnosť, identifikačnú výrazovo-významovú kostru, ktorá odzrkadľuje symbiózu prírodných daností, historického vývoja a kompozičných zámerov.

Štruktúru urbanistickej kompozície vytvára vedenie hlavných komunikačných trás a kompozičných osí (hlavná kompozičná os cesta III/018150) a na ňu kolmá kompozičná os Gerlachovského potoka), rozloha, merítko, priestory a ich väzby, rozloženie akcentov a dominant, organické spojenie dochovaných hodnôt a nových prvkov, členenie zástavby a spojenie s prírodou.

Sídelný útvar treba chápať ako hmotný a priestorový celok, ktorého jednotlivé časti majú byť organicky navzájom previazané. Všetky hmotné i nehmotné zložky sídelného útvaru, súčasne s riešením funkčno-prevádzkových a organizačných predpokladov, majú byť harmonicky zjednotené v jednotiacom estetickom poriadku. Ide o estetickú usporiadanosť foriem (tvary, línie, farby, proporcie, priestorové vzťahy) a súčasne vylúčenie nesúvislých rušivých momentov.

Ide o lokalitu, v ktorej nachádzame príklad poľnohospodárskeho sídla severovýchodnej časti Slovenska dokumentujúci symbiózu ľudovej, roľníckej a meštiackej architektúry s výraznou architektonickou hodnotou. Navrhujeme preto tieto časti zachovať, postupne obnovovať a rekonštruovať.

Prestavbu a výstavbu v okolí jadra riešiť tak, aby sa nenarušila kultúrohistoricko-urbanistická kvalita jadra Gerlachova a jeho urbanistický pôdorys. Tak vzniknú možnosti rozšírenia kapacít na bývanie a na obchodno-obslužné činnosti v súkromnom sektore (v prielukách).

Jadro si v rámci riešenia vyžaduje zvýšenú pozornosť k urbanistickým hodnotám a bude nutné zabezpečiť jeho dostavbu (časti pri Obecnom úrade a pri kostole).

Existujúci systém treba zachovať dodržaním uličnej čiary a kompozície sídla, ako aj charakteru zástavby v blokoch jednotlivých objektov radovej uličnej zástavby.

Je nevyhnutné zachovať panorámu sídla s dominantou kostola a zakomponovať ho do prírodného prostredia. Okrem toho navrhujeme:

- ▶ dodržať priestorové usporiadanie sídla, ktoré vychádza z rozloženia hmôt v pôdoryse, z výškového usporiadania a spojenia s celým okolím,
- ▶ do jadra situovať funkčné aktivity nevyvolávajúce nároky na veľkoplošné asanácie a ktoré možno situovať v existujúcich plošných a priestorových podmienkach s cieľom morálnej a fyzickej rekonštrukcie jadra,
- ▶ nelokalizovať sem zariadenia, ktorých plošné a objemové nároky presahujú merítko a štruktúru zástavby jadra,
- ▶ nelokalizovať sem objekty s plochými strechami, šikmé strechy s tvrdou pálenou krytinou, prípadne šindľom sú výrazným dotvárajúcim prvkom jadra, je nutné zachovať ich aj pri novej výstavbe,
- ▶ novú zástavbu prispôbiť výškovej hladine okolitých objektov ako aj merítku a tvarosloviu okolitej zástavby,
- ▶ prieluky, ktoré je možné využiť na výstavbu,
- ▶ zrekonštruovať znehodnotený a nevyužívaný bytový fond,
- ▶ v súvislosti s týmto riešením Gerlachova navrhujeme postupovať konkrétnym stavebno-technickým zameraním a vyhodnotením jestvujúcich funkcií objektov a na tomto podklade navrhnúť možný spôsob prestavby a dostavby,
- ▶ lokalizáciu prevažnej časti občianskej vybavenosti umiestňovať na hlavnej kompozičnej osi, a to v pôvodnej trase cesty III/018150, aby sa posilnil jej kultúrno-spoločenský charakter,
- ▶ na hlavnú kompozičnú os umiestňovať zariadenia obchodu, služieb a cestovného ruchu, prípadne administratívy tak, aby bola os atraktívna aj pre pasantov.

V rámci urbanisticko-výtvarných pomerov je potrebné rešpektovať štruktúru pôvodne zastavaných častí sídla a hlavne v ich centrálnych polohách im ponechať výraz pôvodnej zástavby, prípadne nenásilnou dostavbou a rekonštrukciou starších objektov docieľať kvalitu, ktorá by s ňou korešpondovala. Okrem zachovania architektonicko-urbanistických pomerov je zároveň potrebné zachovať a kompozične umocniť solitéry s historickou hodnotou. Pri novej výstavbe a rekonštrukcii treba rešpektovať v týchto lokalitách architektonický tvar domu typický pre toto vysokohorské prostredie.

Vzhľadom na súčasnú hladinu a charakter zástavby navrhujeme podmienky realizácie novej zástavby v obci Gerlachov:

- ▶ v architektúre sa musí rešpektovať hmotové usporiadanie, kompozícia a mierka s okolitou súčasnou zástavbou,
- ▶ objekty pre novú individuálnu bytovú výstavbu budú 1 - 2 podlažné so šikmou strechou a podkrovím, ktorých horizont by nemal prevyšovať súčasnú hladinu striech okolitej zástavby,
- ▶ dodržiavať obmedzenie výšky objektu, ochranného pásma letiska Poprad, stavebné konštrukcie, ako aj stavebné mechanizmy pri výstavbe by nemali prevyšovať 10 m v severozápadnej časti katastra a 12 – 15 m v severovýchodnej časti (piesková baňa)

V najbližšom návrhovom období bude potrebné zamerať sa na riešenie týchto problémov:

- ▶ znížiť rozsah odpadu bytového fondu, neuvažovať s celoplošnými asanáciami,
- ▶ zvýšiť rozsah rekonštrukcie a modernizácie, opráv a údržby jestvujúceho bytového fondu,
- ▶ využívať rôzne netradičné formy získavania bytov: prístavby, nadstavby, podkrovné byty a p.,
- ▶ vytypovať vhodné lokality pre novú bytovú výstavbu,
- ▶ humanizáciu obytného prostredia,
- ▶ zabezpečiť širšiu škálu druhov a foriem bývania (od sociálnych bytov po nadštandardné) vzhľadom na diferenciáciu potrieb a možností rôznych sociálnych skupín obyvateľstva,
- ▶ pre fungovanie trhu bytov umožniť a podporovať vstup podnikateľskej sféry do výstavby bytov.

Modernizácia a rekonštrukcia bytového fondu, ako i nová výstavba podporia tendencie smerujúce k stabilizácii súčasnej sídelnej štruktúry.

9.2. FUNKČNÉ ČLENENIE A VYUŽITIE ÚZEMIA

Nárast počtu obyvateľstva za posledné roky súvisí s významom obce Gerlachov. Táto okolnosť si vyžaduje vytváranie nárokov pre budovanie novej výstavby pre zariadenia občianskej vybavenosti, bytovej výstavby a podnikateľských, hlavne rekreačných aktivít. V návrhu funkčnej organizácie vychádzame zo súčasného stavu a z koncepcie riešenia. V obci sú zabezpečené základné funkčné zložky, ich vzájomné proporčné previazanie, ako aj zabezpečenie technickej vybavenosti územia.

Funkcia bývania je rovnomerne rozložená v naviazaní na existujúce zastavané územie v západnej a severnej časti sídla. Nová bytová výstavba bude rozvíjaná v rámci súčasných obytných plôch, ako aj vo voľných záhradách, výstavba rodinných domov, pri zachovaní charakteru zástavby a charakteru historického pôdorysu, bez podstatnejších zmien vo výškovom zónovaní. Z hromadnej bytovej výstavby je v obci postavená bytovka na Družstevnej ulici, ktorú navrhujeme ponechať bez možnosti prístavieb a nadstavieb.

Funkcia občianskej vybavenosti je koncentrovaná v strede sídla okolo kostola a Obecného úradu v priamej nadväznosti na hlavnú kompozičnú os, cestu III/018150 a potok. Navrhovaná občianska vybavenosť v rámci individuálnej bytovej výstavby bude hlavne vo forme obchodu, služieb a cestovného ruchu.

Funkciu podnikateľských aktivít navrhujeme severne od poľnohospodárskeho družstva po oboch stranách existujúcej ulice v celkovej výmere 33.568 m².

Funkcia poľnohospodárskej výroby je zastúpená gerlachovským družstvom PD Tatran umiestnenom na južnej strane obce, PD sa venuje živočišnej výrobe, no postupne znižuje stavy hospodárskych zvierat.

Rekreačné plochy s občianskou vybavenosťou sú situované na západnom okraji obce a sú zastúpené apartmánovými domami, hotelom, zariadeniami pre šport a bungalovmi na lokalitách 09 a 11, súkromnými individuálnymi chatami a agroturistikou. Na severovýchode sú zastúpené hotelmi a v pieskovej bani je navrhnutých 1000 lôžok v podhorských hoteloch a penziónoch. Rekreačná funkcia je ďalej zastúpená možnosťami ubytovania v súkromí, v ponuke je 33 subjektov situovaných po celej obci.

Centrálna časť rekreačnej vybavenosti je koncentrovaná do obchodno-obslužného centra v lokalite č. 16 s plochou 56,812 m².

9.3. ZÁKLADNÁ KONCEPCIA BUDÚCEHO ROZVOJA ÚZEMIA

Zámerom rozvoja ÚPN obce je vytvoriť pre sídlo a jeho spádové územie optimálnu oblasť atraktivít s funkčnou náplňou, akú si vyžaduje sídlo Gerlachov.

Intenzita vnútornej migrácie na Slovensku má v posledných rokoch klesajúcu tendenciu. Za posledné roky zaznamenali štatistickí v rámci Slovenska vznik nových imigračných oblastí. Novým prvkom v migračnom vývoji je zastavenie prílevu obyvateľstva do veľkých miest ako Bratislava, Košice, Prešov a začiatok migračného prírastku do prímestských okresov. Podľa analýzy Inštitútu informatiky a štatistiky sa ročný migračný prírastok Bratislavy znížil až o polovicu. Novými príťažlivými oblasťami sa stali hlavne sídla v okolí Popradu a Svitú a v okolí diaľnice.

Hlavným urbanistickým koncepčným zámerom riešenia je plne zapojiť do organizmu obce všetky funkčné zložky a odstrániť negatívne javy. Základná koncepcia vychádza z existujúcich urbanistických štruktúr a väzieb v sídelnom útvaru, ako aj z koncepcie historickej štruktúry a z celkového bytového fondu, občianskej vybavenosti a ostatných funkcií.

Predpokladom pre takéto riešenie je vylúčenie tranzitnej dopravy na ceste III/018150 z centrálnej časti sídelného útvaru Gerlachov a viesť ju mimo centrálnu časť sídla jeho západným okrajom v súlade s koncepčným zámerom celkového dopravného usporiadania, a to západným smerom. Tým sa dosiahne humanizácia ťažiskového priestoru sídla. Hlavnú kompozičnú os formovanú reliéfom riešeného územia tvorí koridor III/018150. Návrh urbanistickej koncepcie rešpektuje a tvorivo rozvíja jestvujúcu kompozičnú kostru riešeného územia a funkčne naplňa hlavnú kompozičnú os, na ktorú sú napájané ďalšie obslužné komunikácie a existujúce funkčné plochy. Dôležitý bude rozvoj ďalšej kompozičnej osi Gerlachovského potoka, ktorý tvorí zároveň biokoridor, jeho úprava, vytvorenie parku a a prestavba jestvujúcich domov a sypancov.

Existujúci intravilán sídla je extenzívne zastavaný s veľkým zastúpením súkromných záhrad, naopak zastúpenie verejnej vegetácie je neúmerne nízke. Ďalší park navrhujeme okolo existujúcej bytovky. Rozvoj sídla bude prebiehať v prvom rade intenzifikačnou formou v rámci intravilánu sídla, a to intenzívnejšou dostavbou, čím sa zvýši štandard bývania, služieb, občianskej vybavenosti a zníži sa koeficient obývanosti bytov.

Ďalším zámerom riešenia je prehodnotenie a doplnenie zariadení občianskej vybavenosti v existujúcich plochách s ponechaním rezervných plôch pre občiansku vybavenosť. V rámci plôch občianskej vybavenosti bude nutné počítať s parkovacími plochami pre osobné automobily vzhľadom na nedostatok parkovacích plôch v sídle. Ďalšie parkovacie plochy navrhujeme v priestoroch určených pre rekreáciu a cestovný ruch pri ubytovacích kapacitách, pri objektoch a pod objektmi s polyfunkčným využitím, pri cintoríne.

Sídlo doplníme o plochy pre podnikateľské aktivity, priemyselné plochy s nezávadnou výrobou a plochy pre skladové hospodárstvo, ktoré sa budú vytvárať pri existujúcich areáloch.

Nové športové plochy a detské ihriská sú navrhnuté v návaznosti na existujúce plochy športu.

V západnej časti obce v navrhovanom obytnom území sú umiestnené ihriská pre deti a mládež určené na využitie v rámci voľného času a neorganizovaného športu.

Z hľadiska rozvoja rekreácie a športu (aquapark, ubytovanie) je plánovaná výstavba v priestore bývalej pieskovne.

V ďalších priestoroch katastrálneho územia obce rozvoj agroturistiky, výstavba ďalších hotelov, prípadne penziónov, apartmánových domov a bungalovov.

Budovanie lyžiarskych tratí a cyklotrasy.

Bude potrebné zachovať jestvujúce plochy verejnej vegetácie, navrhuje ich dokonponovanie a vytvorenie systému vegetácie. Navrhujeme zapojenie všetkých prírodných atraktivít do organizmu sídla.

Z hľadiska ochrany prírody bol spracovaný "územný systém ekologickej stability krajiny". V rámci neho sú navrhnuté biocentrá a biokoridory. V miestach narušenia biokoridorov sú navrhnuté účinné opatrenia na ich obnovu, resp. vytvorenie pásov vegetácie, vodné plochy atď.

10. OCHRANA KULTÚRNYCH PAMIAŤOK, ARCHEOLOGICKÝ VÝSKUM

Z hľadiska ochrany a zachovania historických pamiatok je potrebné v územnom pláne akceptovať národnú kultúrnu pamiatku – cintorín padlých v II. svetovej vojne, zapísaný v registri nehnuteľných pamiatok ÚZPF pod č. 1395/0 a pamätihodnosti – pôvodnú vežu ranogotického kostola. Kostol bol pravdepodobne postavený v druhej polovici 13. storočia a klasicistický evanjelický kostol.

Evanjelický kostol slúži a naďalej bude slúžiť pôvodnému účelu. Predmetom ochrany evanjelického kostola je:

- zachovanie historickej panorámy a siluety kultúrnej pamiatky a jej prostredia,
- zachovanie kultúrnej pamiatky
- zachovanie vyhradenej zelene,
- vzťah kompozície novej zástavby k historickému prostrediu.

Pre zabezpečenie činnosti sú určené nasledovné podmienky:

- primerane využívať, udržiavať a postupne regenerovať kultúrnu pamiatku a jej prostredie vo vymedzenom území,
- udržiavať alebo primeranými úpravami dopĺňať všetky verejné priestory územia, vrátane verejnej a vyhradenej zelene a drobnej architektúry,
- novostavby povoliť len v takom rozsahu, aby sa zachovala urbanistická štruktúra, výškové zónovanie a hmotová skladba, prípadné rušivé prvky nahradzovať novými hodnotami,
- k úprave kultúrnej pamiatky a objektov dotvárajúcich charakter územia a k zásahom do priestorovej a hmotovej skladby územia musí byť vyžiadané záväzné stanovisko Krajského pamiatkového úradu v Prešove.

Činnosť v území musí smerovať k zachovaniu historických a kultúrno-spoločenských hodnôt kultúrnej pamiatky. Preto v jej okolí možno vykonať akýkoľvek plánovací, architektonický alebo stavebno-technický zásah, týkajúci sa kultúrnej pamiatky alebo úpravy zelene, len so súhlasom príslušného orgánu štátnej pamiatkovej starostlivosti.

Územie katastra obce nie je preskúmané, avšak známe sú ojedinelé nálezy z obdobia praveku a stredoveku. Preto je pravdepodobné, že pri stavebnej činnosti môže dôjsť k porušeniu ďalších dosiaľ neznámych archeologických objektov a nálezov.

Evidovanou archeologickou lokalitou je zrúcanina ranogotického Kostola Povýšenia sv. Kríža.

Pri začatí zemných prác je ich vykonávateľ povinný osloviť organizáciu štátnej pamiatkovej starostlivosti – Krajský pamiatkový úrad v Prešove a jeho povinnosťou je každý archeologický nález neodkladne nahlásiť vyššie uvedenej inštitúcii.

11. SOCIOEKONÓMIA

Z hľadiska socioekonomie sú návrhu v ÚPN obce Gerlachov vo vymedzenej časovej etape k roku 2025 navrhnuté optimálne ukazovatele v oblasti celkového počtu a ekonomickej aktivity obyvateľov, ktoré vyúsťujú do riešenia potrieb budúceho trhu práce a potreby pracovných príležitostí, potrieb bytového fondu a zariadení občianskej vybavenosti, zariadení výroby a služieb, dopravy a technickej infraštruktúry.

11.1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBCI

Obec Gerlachov podľa nového územno-správneho členenia SR patrí do okresu Poprad. Výmera územia obce v rámci katastrálnych hraníc predstavuje celkom 527 ha. Geomorfológia územia obce je výškovo značne rozdielna v rozmedzí nadmorskej výšky 720 – 900 m n.m. Nadmorská výška stredu obce je 791 m n.m. Obec vznikla na majetku Chetene, jej zakladateľom bol richtár Gerlach zo Spišskej Soboty ktorého obecný úrad bol dedičný. Obec sa spomína v roku 1326 ako majetok Gerlachovských potomkov.

Geograficky obec Gerlachov leží v Popradskej kotline na južnom úpätí Vysokých Tatier. Geologicky tvoria územie prevažne uloženiny starších štvrtohôr, rozrezané potokmi Červený, Nová voda a Gerlachovská voda. Povrch územia tvoria podzolované, hnedé lesné, v zamokrených dolinách nívne oglejené pôdy so silnou mineralizáciou humusu. Územie je zväčša odlesnené, ihličnaté lesy sa nachádzajú len v juhovýchodnej časti.

Z historických pamiatok sa zachovali zvyšky ranogotického kostola a evanjelický klasicistický kostol z 18 storočia.

V obci sa nachádza pamätihodnosť Pomník vojakov sovietskej armády a príslušníkov 2. československej paradesantnej brigády z roku 1947.

11.2. DEMOGRAFICKÝ POTENCIÁL A PROGNÓZA VÝVOJA

Prognóza demografického vývoja obyvateľstva obce Gerlachov vychádza z podrobne spracovanej analýzy vývoja a z navrhovaných urbanistických predpokladov územného rozvoja. Podrobná demografická analýza bola spracovaná v časti prieskumy a rozboru ÚPN Gerlachov. V návrhu územného plánu obce sa od prognózy budúceho demografického vývoja odvíja dimenzovanie potrebných zariadení občianskej vybavenosti.

V roku 2004 bývalo v obci 788 obyvateľov. Nárast od posledného sčítania predstavuje 7 obyvateľov. K sčítaniu obyvateľstva v roku 2001 v obci trvalo bývalo 781 obyvateľov. Z celkového počtu obyvateľov okresu Poprad to predstavovalo podiel 0,7 %. V medzicenzovom období rokov 1991 – 2001 nastal nárast o 58 obyvateľov t.j. o 8 % z celkového počtu obyvateľov, čo zodpovedá priemernému ročnému nárastu 5,8 osôb. Hustota osídlenia v celom katastrálnom území dosiahla 1,5 obyvateľa/ha. V rámci okresu Poprad bola priemerná hustota len 0,9 obyvateľa/ha.

11.2.1. VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV

Pre výpočet prognózy je dôležitý vývoj obyvateľstva obce. Celkový demografický vývoj poukazuje na to, že počet obyvateľov obce Gerlachov postupne vzrastal s výnimkou niekoľkých krátkych období koncom 19. storočia a začiatkom 20. storočia, keď sa obyvateľstvo sťahovalo mimo obce hlavne za prácou. Za 135 rokov od roku 1869, odkedy sa pravidelne sleduje pohyb obyvateľov, počet obyvateľov obce vzrástol o vyše 277 obyvateľov, t.j. o 54 %. V povojnovom období od roku 1948 sa obec rozrástla o 230 obyvateľov, teda takmer o polovicu. Najväčší percentuálny nárast obyvateľstva na území obce bol v období rokov 1900-1930, keď prírastok predstavoval takmer 82 %.

Vývoj obyvateľstva

Rok sčítania	Počet obyvateľov	Index vývoja
1869	511	100,0
1880	474	92,8
1890	449	87,9
1900	460	90,0
1910	577	112,9
1921	719	140,7
1930	836	163,6
1940	675	132,1
1948	558	109,2
1961	739	144,6
1970	730	142,9
1980	664	126,3
1991	723	141,8
2001	781	152,8
2004	788	154,2

Z dlhodobého vývoja obyvateľstva je obec zaradená do kategórie sídiel s miernym nárastom počtu obyvateľov. V dynamike vývoja obyvateľstva v rámci jednotlivých období sa prejavili rozdiely, ktoré boli ovplyvňované spoločenským vývojom v krajine.

Obdobie r. 1869 -1900 je charakterizované poklesom nárastu, keď počet obyvateľov poklesol za 30 rokov o 51 obyvateľov, t.j. priemerne o 1,7 obyvateľa za rok. Výraznejší rast obce nastáva v období po roku 1900 až do roku 1930, keď vzrástol počet obyvateľstva obce o 376 obyvateľov, t.j. o 81,7 %. V období rokov 1948 až 2004 za 56 rokov obec zaznamenala prírastok 230 obyvateľov, čo činí priemerný prírastok 4 obyvateľov ročne.

V období r. 1980 -1991 vzrástol počet obyvateľov o 59 osôb, čo predstavuje priemerný ročný nárast 6 obyvateľov. Stúpajúci trend vo vývoji počtu obyvateľov po roku 1980 určoval nárast prirodzeného prírastku oproti úbytku zo sťahovania.

Po roku 1991 pokračuje mierny nárast počtu obyvateľov, keď sa v obci narodilo 156 obyvateľov a zomrelo 103 obyvateľov. Prirodzený prírastok predstavoval 53 obyvateľov. Pristáhovalo sa 158 a vystáhovalo 144 obyvateľov. Prírastok obyvateľov migračným pohybom bol 14 obyvateľov, keď počet

pristáhaných obyvateľov z obce prevyšoval počet vystáhaných. Vývoj počtu obyvateľstva po roku 1991 zaznamenáva v prvých piatich rokoch miernejší nárast, ktorý v druhej dekáde 90-tych rokov začína byť výraznejší. Index rastu až po súčasnosť predstavuje 111,1 bodov, t.j. nárast o 11,1%.

Na rast počtu obyvateľstva vplývala hlavne atraktívna poloha v blízkosti rekreačného centra Vysokých Tatier a okresného sídla Poprad, ale i priaznivé klimatické podmienky. Rozsiahly rast obce ktorý nastal v povojnovom období až do súčasnosti, bol spojený s výraznou investičnou činnosťou do výrobných prevádzok a bytov.

11.2.2. ANALÝZA DEMOGRAFICKÝCH UKAZOVATEĽOV PODĽA KATEGÓRIÍ

Za rozhodujúce demografické ukazovatele pre výpočet prognózy sa považujú údaje o vekovej a pohlavnej štruktúre, údaje o prirodzenej a mechanickej reprodukcií, ako sú pôrodnosť, úmrtnosť a migračné ukazovatele ako pristáhaní, vystáhaní. Dôležitý význam má aj ekonomická aktivita, vzdelanosť obyvateľstva a počet cenзовých domácností. Od týchto ukazovateľov sa odvíjajú ostatné významné urbanistické ukazovatele a špecifické potreby dôležité pri dimenzovaní občianskej vybavenosti

11.2.3. VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Veková štruktúra obyvateľstva je určujúcim faktorom, ktorý dlhodobo pôsobí na vývoj populácie prirodzenou menou a je základným vstupom budúcich reprodukčných procesov. Význam má aj pre výpočet budúcich zdrojov pracovných síl a potrebu vytvárania pracovných miest. Veková štruktúra podľa podrobnejšieho vekového členenia je dôležitá pre vyhodnocovanie základných sociálnych a ekonomických potrieb obyvateľstva obce a pre spracovanie prognózy demografického vývoja. Obyvateľstvo v členení podľa 5-ročných vekových skupín je dôležité pre výpočet potrieb zariadení občianskej vybavenosti.

Veková štruktúra obyvateľstva obce Gerlachov je relatívne mladá s trendom postupného starnutia. Obyvateľstvo v dôsledku zníženej reprodukcie a zvýšenej emigrácie postupne starne, čo sa prejavuje intenzívnejším nárastom priemerného veku. Priemerný vek predstavoval k sčítaniu ľudu, domov a bytov 34,1 rokov, z toho ženy dosiahli 35,9 a muži 33,1 roka.

Veková štruktúra obyvateľstva obce Gerlachov z hľadiska členenia podľa vekových kategórií je charakterizovaná značne nerovnomerne. Za posledných 30 rokov sa výrazne znížila zložka predproduktívneho veku obyvateľstva z 26,8 % na 21,39 %, čo je veľmi nepriaznivý trend pre budúci demografický rozvoj obce. Mierny nárast nastal v produktívnom veku z 58,2 % na 60,1 %. Podiel obyvateľov starších vekových kategórií bol výraznejší, avšak za posledných 20 rokov sa ustálil medzi 14,9–18 %.

Obyvateľstvo podľa veku

	predproduktívne 0-14	v %	produktívne 15-59	v %	poproduktívne 60 a viac	v %	celkom
2001	171	21,9	469	60,1	141	18,0	781
1991	198	27,0	403	54,8	134	18,2	735
1980	171	25,8	371	55,9	122	18,4	664
1970	196	26,8	425	58,2	109	14,9	730

Bývajúce obyvateľstvo podľa veku, pohlavia a rodinného stavu - 5 ročné skupiny

2001	m u ž i						ž e n y						spolu	
Vek	spo- lu	slo- bodní	žena- tí	rozve- dení	ovdo- vení	nezis- tení	spo- lu	slobod- né	vyda- té	rozve- dené	ovdo- vené	nezis- tené	úhrn	v %
0 - 2	21	21	0	0	0	0	14	14	0	0	0	0	35	4,7
3 - 4	6	6	0	0	0	0	7	7	0	0	0	0	13	1,7
5	6	6	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0	11	1,4
6 - 9	25	25	0	0	0	0	23	23	0	0	0	0	48	5,1
10 - 14	34	34	0	0	0	0	28	28	0	0	0	0	62	6,9
15	10	10	0	0	0	0	9	9	0	0	0	0	19	2,4
16 - 17	19	19	0	0	0	0	17	15	0	0	0	2	36	4,4
18 - 19	18	17	1	0	0	0	18	17	0	0	0	1	36	4,5
20 - 24	35	32	3	0	0	0	30	19	10	0	0	1	65	8,1
25 - 29	26	10	14	2	0	0	33	13	20	0	0	0	59	7,6
30 - 34	29	6	21	2	0	0	21	3	17	1	0	0	50	6,4
35 - 39	20	6	13	1	0	0	25	2	23	0	0	0	45	5,7
40 - 44	18	2	16	0	0	0	29	2	24	2	1	0	47	6
45 - 49	37	5	31	0	1	0	24	1	19	1	3	0	61	8,5
50 - 54	26	7	18	0	0	1	18	1	12	2	3	0	44	5,5
55 - 59	9	1	6	1	1	0	16	3	10	3	0	0	25	3,5
60 - 64	15	1	14	0	0	0	13	2	5	6	0	0	28	3,9
65 - 69	12	0	11	0	0	1	17	2	3	1	10	1	29	3,8
70 - 74	6	0	4	0	2	0	17	2	7	2	6	0	23	2,9
75 - 79	8	1	7	0	0	0	13	0	11	2	0	0	21	2,7
80 - 84	9	0	6	0	3	0	7	0	6	0	1	0	16	2
85+	4	0	3	0	1	0	4	0	3	0	1	0	8	1
Nezistený	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	393	209	168	6	8	2	388	168	170	5	43	2	781	100
0 - 5	33	33	0	0	0	0	28	28	0	0	0	0	61	7,8
6 - 14	59	59	0	0	0	0	51	51	0	0	0	0	110	7,8
Produktívny	247	113	123	5	2	2	222	87	126	4	1	2	469	60,1
Poproduktív.	54	2	45	1	6	0	87	2	44	1	45	0	141	18,1
Podiel obyvateľstva (%):														
0 - 5	8,4	-	-	-	-	-	7,2	-	-	-	-	-	7,8	-
6 - 14	15	-	-	-	-	-	13,1	-	-	-	-	-	14,1	-
Produktívny	6,8	-	-	-	-	-	37,2	-	-	-	-	-	60,1	-
Poproduktív.	13,7	-	-	-	-	-	22,4	-	-	-	-	-	18,1	-
Priemerný	33,1	-	-	-	-	-	35,9	-	-	-	-	-	34,3	-

Veková štruktúra obyvateľov v podrobnejšom členení podľa 5-ročných vekových skupín vykazuje z hľadiska reprodukcie pozitívne ukazovatele. Najsilnejšie ročníky sú vo veku 10 - 49 rokov, v ktorých je 480 osôb, t.j. 61 % z celkovej populácie. Vo veku najvyššej rodivosti 20 - 29 rokov zo ženskej populácie, bolo 43 žien t.j. 5,5 %, s predpokladom udržateľnosti na najbližších 10 rokov. Vo fertilmom veku 15 - 49 rokov k roku 2001 bolo 202 žien, t.j. 59 % z celkového počtu žien.

Z hľadiska budúcej reprodukcie je veková štruktúra obyvateľov obce Gerlachov pomerne priaznivá i pre tvorbu zdrojov pracovných síl, pretože v posledných 10 rokoch došlo k vstupu silnejších ročníkov obyvateľov z predproduktívneho veku do produktívneho veku, hlavne v skupinách 15-19, 20-24, ktorí tvoria 153 obyvateľov, t.j. 19,4 %. Mladší 10-14 roční občania tvoria 62 obyvateľov, t.j. 7,9 %. Tieto skutočnosti utvárajú predpoklady rastu aj z vlastného obyvateľstva na najbližších 20 rokov.

Pre tieto vekové skupiny počítame v návrhu ÚPN so zabezpečovaním bytovej výstavby a vytváraním sociálno-hospodárskych podmienok v rámci samotnej obce.

Pre obecnú hospodársko-sociálnu a územnú politiku je dôležité poznať i demografické hodnoty jednotlivých indexov vekovej štruktúry, od ktorých odvíjame základné občianske, ekonomické, sociálne a kultúrne potreby obyvateľov.

Obyvateľstvo obce podľa indexu vitality v roku 2001 s hodnotou 121 predstavuje stagnujúci typ s pokračujúcou regresiou. Z hľadiska indexu ekonomického zaťaženia s hodnotou 65,5 bodov sa radí medzi dlhodobu stabilizované, avšak z hľadiska indexu dôchodkového zaťaženia - 30,1 bodu, obyvateľstvo prechádza do typu postupnej rastovej fázy, t. j. zvyšovanie podielu obyvateľstva v dôchodkovom veku. Takisto index obnovy pracovnej sily s hodnotou 83,4 bodu poukazuje na značné zníženie možnosti obnovy pracovnej sily z vlastného obyvateľstva.

11.2.4. ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODĽA POHLAVÍ

Z urbanistického hľadiska je triedenie obyvateľstva podľa pohlavia dôležitým ukazovateľom, z ktorého sa modelujú základné požiadavky na socio-ekonomický rozvoj obce, zabezpečenie občianskej vybavenosti, služieb i potrieb bývania uvedených skupín. Pomer pohlaví obyvateľstva žijúceho na sledovanom území vzniká zložitým procesom prirodzenej a mechanickej reprodukcie. Relatívny pomer oboch pohlaví v určitom okamihu je výslednicou dlhodobého predchádzajúceho vývoja pomeru živonarodených detí, pomeru pohlaví zomretých, pomeru pohlaví obyvateľov sťahujúcich sa do územia a z územia sa vysťahujúceho.

Pomer pohlaví podľa vývoja

Rok	spolu	muži	ženy	podiel žien v %
2001	781	393	388	49,7
1991	735	362	373	50,7
1980	664	333	331	49,8
1970	730	362	368	50,4

Ukazovateľom pomeru pohlavia je koeficient maskulinity, resp. feminility. Index sa počíta na 1000 obyvateľov. Index feminility sa v Gerlachove pohybuje v súčasnom období pod 50 %, celkom opačne, ako na celom území Slovenska, kde prevláda zvyčajne ženské pohlavie.

V hodnotení pohlavnej štruktúry je nutné konštatovať, že na území obce Gerlachov striedavo prevláda počet mužov. K roku 2001 prevládali muži v pomere 50,3 % k 49,7 % žien. Oproti roku 1991 ženy v pomere 50,7 % ale v roku 1980 opäť muži v pomere 50,2 %. V Slovenskej republike v priemere nie je až taký veľký

rozdiel medzi oboma pohlaviami, aj keď tu mierne prevyšuje počet žien nad mužmi. Počet žien v obci oproti počtu mužov môže mať dopad na požiadavku malometrážnych bytov pre osamelé ženy hlavne vo vyššom veku.

Priemerný vek mužov je 33,1 a žien 35,9 rokov. Všeobecne prevláda mužské pohlavie v nižších a vyšších vekových kategóriách z dôvodu dlhšieho priemerného veku dožitia mužov. Prevaha mužov bola vo vekových kategóriách 0–4, 5–9, 10–14, 15–19, 20–24, 30–34, 45–49, 50–54, 60–64, 75–79, 80–84, 85 a viac ročných. Muži prevažujú v predproduktívnom a v produktívnom veku a na konci poproduktívneho veku.

11.2.5. OBYVATELSTVO PODĽA POHYBU

11.2.5.1. Prirodzená reprodukcia - prirodzený pohyb

Prirodzený pohyb obyvateľstva je vyjadrením prirodzenej reprodukcie. Je dôležitou kategóriou z hľadiska sledovania demografických kritérií a tvorí základný podklad pre spracovanie prognózy vývoja. Prirodzený pohyb vplýva na zmenu počtu, vekovej a pohlavnej štruktúry obyvateľov obce. V prirodzenej reprodukcii sa sleduje pôrodnosť, úmrtnosť, prirodzený prírastok, sobášnosť a rozvodovosť.

- Demografická štruktúra obce Gerlachov je charakterizovaná špecifikami odrážajúcimi sa najmä v:
- ▶ nepriaznivom vývoji populácie obyvateľstva vo veku 0 - 14 teda predproduktívneho veku v súčasnom období, z dôvodu zníženého počtu žien vo veku najvyššej rodivosti, zníženej pôrodnosti, ako i antipopulačnými opatreniami zo strany štátu,
 - ▶ priaznivom vývoji obyvateľstva ročníkov vstupujúcich do produktívneho veku, ktorý sa prejaví v rozvoji demografického potenciálu,
 - ▶ silnom zastúpení obyvateľstva v produktívnom veku v oboch zložkách ženskej i mužskej populácie,
 - ▶ raste počtu poproduktívneho obyvateľstva vstupujúceho do dôchodkového veku.

11.2.5.1.1. Prirodzený prírastok

Prirodzený prírastok sa v súčasnom období na území obce približuje k záporným hodnotám, aj keď celkovo dosiahol plus 6 obyvateľov. Od roku 1989 do roku 2004 dosiahol prírastok 57 obyvateľov. V roku 2002 však dosiahol mínusové hodnoty. Od posledného sčítania v dôsledku transformácie spoločnosti počet obyvateľstva obce rástol z vlastných zdrojov v minimálnej miere na úrovni tesne nad zápornou hodnotou reprodukcie. Prirodzený prírastok má veľmi kolísavú tendenciu v závislosti od počtu obyvateľov v jednotlivých vekových ročníkoch. V súčasnom období dosiahol mierne pozitívnu hranicu. Ročný priemer od roku 1990 predstavuje 3,8 obyvateľa. Vývoj prirodzeného prírastku obyvateľstva je znázornený v spoločnej tabuľke.

11.2.5.1.2. Pôrodnosť - natalita

Populačný vývoj v priemere zaznamenáva postupné znižovanie pôrodnosti. Pôrodnosť má na území obce v posledných rokoch kolísavú, ale postupne klesajúcu tendenciu. V priemere oproti 70-tym rokom poklesla pôrodnosť o štvrtinu.

Priemerná pôrodnosť za obdobie od roku 1989 dosiahla 15,6 promile, keď sa celkovo narodilo 176 obyvateľov, čo je v súčasnom období vysoký ukazovateľ oproti celému Slovensku. V priemere sa ročne narodilo za 15 rokov 12 obyvateľov. Pôrodnosť je v značnej miere závislá od štruktúry reprodukčnej základne, čo sa prejavuje aj na maximálnej pôrodnosti žien vo veku 20–24 a 25–29-ročných.

11.2.5.1.3. Úmrtnosť - mortalita

Úmrtnosť úzko súvisí so starnutím a so vzrastom počtu obyvateľstva, s predlžovaním veku, rozširovaním chorôb a s negatívnym životným prostredím. V obci sa prejavuje veľmi nerovnomerne s tým, že vykazuje klesajúcu tendenciu od sledovaných 90-tych rokov. Dlhodobá úmrtnosť sa pohybuje na úrovni 10,5 %.

Mimoriadne kolísavá úmrtnosť obyvateľstva obce sa pohybuje od 5 až 17 promile, čo je značne vysoké rozpätie. Od roku 1989 zomrelo 118 obyvateľov, čo predstavuje 15 % z celkového dnešného počtu obyvateľov. V priemere ročne zomrelo za posledných 15 rokov 8 obyvateľov ročne.

11.2.5.2. Mechanická reprodukcia - mechanický pohyb

Mechanickým pohybom sa rozumie zmena bydliska alebo inak kvalifikovaného pobytu na území obce. Najčastejšou formou je sťahovanie. Mechanický pohyb alebo migrácia spolu s prirodzeným pohybom výrazne ovplyvňujú počet obyvateľov obce. V Gerlachove sa tento ukazovateľ v posledných šiestich rokoch rozhodujúcou mierou podieľa na celkovom prírastku obyvateľstva, najmä pozitívnym podielom prisťahovaných v salde migrácie.

11.2.5.2.1. Mechanický prírastok - úbytok

Mechanický prírastok predstavuje rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi obce v sledovanom období. Mechanický prírastok bol od roku 1989 pozitívny, keď do roku 2004 predstavuje migrácia plusový prírastok 22 obyvateľov.

11.2.5.2.2. Prisťahovaní - imigrácia

Podiel prisťahovaných v poslednom období výraznejšie vzrástol hlavne z dôvodu nedostatku cenovo prístupných bytov v okolitých mestách a mestečkách. Počet prisťahovaných v rokoch 1989–2004 predstavoval 190 obyvateľov, čo priemere číni 12,6 obyvateľa ročne. Prisťahovalectvo sa pohybovalo v rokoch 1989–2004 v rozmedzí 8–36 promile, priemerne ročne 25 promile.

11.2.5.2.3. Vystáňovaní - emigrácia

Vystáňovaní tvoria kategóriu obyvateľstva, ktorá bola prihlásená k trvalému pobytu v obci a odhlásila sa z neho. V rokoch 1989–2004 sa vystáňovalo celkom 168 obyvateľov, čo je v priemere 11 obyvateľov za rok. Vystáňovalectvo z obce predstavuje relatívne vyrovnaný štandard s výraznejším znížením v posledných dvoch rokoch. Vystáňovalectvo sa pohybovalo v rokoch 1997–2004 v rozmedzí 7–27 promile, priemerne ročne 14,9 promile.

11.2.5.3. Celkový prírastok

Celkový prírastok obyvateľstva vyjadruje pomer medzi prirodzeným a mechanickým pohybom obyvateľstva. Celkový prírastok obyvateľstva obce Gerlachov od roku 1989 je 79 obyvateľov. Celkový prírastok je veľmi kolísavý.

Pozitívne saldo celkového prírastku ovplyvnila situácia zvýšeným sťahovaním sa hlavne staršieho obyvateľstva z Popradu. Vystahovaní sa prevažne vracajú naspäť do rodnej obce, alebo kde vlastnili nehnuteľnosti, rodinné domy, chaty či záhradné chatky.

Pohyb obyvateľstva

rok	narodení	%	zomretí	%	prír. prírastok	prísťahovaní	%	Vystahovaní	%	mechanický prírastok	prírastok celkový
1989	13	1,8	10	1,4	3	18	2,5	13	1,8	5	8
1990	9	1,3	5	0,7	4	13	1,8	11	1,5	2	6
1991	12	1,7	12	1,7	0	11	1,5	5	0,7	6	6
1992	13	1,8	7	1,0	5	26	3,6	14	1,9	12	17
1993	14	1,9	6	0,8	8	10	1,3	20	2,7	-10	-2
1994	9	1,2	7	0,9	2	14	1,9	18	2,4	-4	-2
1995	13	1,7	6	0,8	7	17	2,3	6	0,8	11	18
1996	14	1,8	4	0,5	10	6	0,9	9	1,2	-3	7
1997	9	1,2	6	0,8	3	11	1,4	6	0,8	5	8
1998	8	1,1	6	0,8	2	5	0,7	6	0,8	-1	1
1999	13	1,7	11	1,4	2	16	2,1	7	0,9	9	11
2000	12	1,5	7	0,9	5	6	0,8	19	2,4	-13	-8
2001	18	2,3	7	0,9	11	11	1,4	13	1,7	-2	9
2002	7	0,9	14	1,8	-7	11	1,4	6	0,8	5	-2
2003	6	0,8	6	0,8	0	6	0,8	9	1,1	-3	-3
2004	6	0,8	4	0,5	2	9	1,2	6	0,8	3	5
	176	23,5	118	15,7	57	190	26,3	168	22,3	22	79

11.2.6 PROGNOZA VÝVOJA OBYVATELSTVA

Prognóza vývoja obce je spracovaná pre návrhové obdobie do roku 2025. Vychádza z demografického potenciálu vlastného obyvateľstva, pre ktoré je potrebné zabezpečiť adekvátny rozvoj z migračného potenciálu obyvateľstva z regiónu, v ktorom sa obec nachádza. Predložená prognóza vychádza z potenciálnych podmienok územného rozvoja pri predpoklade, že v obci budú vytvorené optimálne podmienky pre život s uvažovanou možnosťou výstavby rodinných domov.

Pri poznaní doterajšieho vývoja predpokladáme na základe demografických metód možný vývoj, ktorý bude závisieť od viacerých faktorov, a to ako z hľadiska rozvoja výstavby, možnosti rekonštrukcie staršej zástavby, sociálnych, ekonomických a finančných možností, ako i od prirodzeného a mechanického prírastku.

Obyvateľstvo Gerlachova v súčasnosti nemá výrazné predpoklady rastu z vlastného obyvateľstva. Predpokladáme, že prirodzený prírastok sa by sa mal v súvislosti s prechodom silnejších ročníkov mladších vekových skupín obyvateľstva do produktívneho veku pohybovať v rozsahu 5–10 ročne, t.j. 0,6–1,3 % v závislosti od reprodukčných a vekových skupín. Optimálny prirodzený prírastok by sa mal

pohybovať na úrovni 70-tych rokov v rozsahu 10–15 obyvateľov, t.j. 13–1,9 %, čo predpokladá vytvorenie podmienok pre intenzívnejšiu imigráciu mladšieho obyvateľstva. Mechanický prírastok by sa mal pohybovať v rozsahu 4–10 obyvateľov ročne v závislosti od možnosti investícií v bývaní.

Celkový prírastok sa predpokladá k návrhovému obdobiu 389 obyvateľov. Mal by sa pohybovať v rozsahu 19–20 obyvateľov ročne tak, aby k návrhovému roku 2025 dosiahol stav 1170 obyvateľov, čo by predstavovalo optimálne využitie územia i hospodárskeho a ekonomického potenciálu.

V rámci prognózy vývoja obyvateľstva predpokladáme, že nové sociálno-ekonomické podmienky budú veľmi výrazne pôsobiť v smere dekoncentrácie obyvateľstva z väčších miest do menších obcí, kde budú nižšie náklady na živobytie, čo sa prejaví vo zvýšenej migrácii do blízkych obcí vrátane Gerlachova.

Prognóza demografického vývoja obyvateľstva do roku 2025

	stav 2001	2004	2010	2015	2020	2025
prírodný vývoj	11	5	10	10	10	10
mechanický prírastok	-2	4	5	8	10	10
celkový prírastok	9	9	15	18	20	20
vývoj s migráciou	781	790	880	970	1070	1170

Prírodný prírastok obyvateľstva Gerlachova uvažujeme v rozsahu 0,63–1,27 % z vlastného obyvateľstva, ktoré bude kolísať v rozsahu vekovej populácie a v prognóze predpokladáme, že bude ustálená v rokoch 2010–2025. Mieru plodnosti predpokladáme v rozmedzí 8,6–11,6 %. Mieru úmrtnosti predpokladáme v rozmedzí 8,0–10,3 % s postupným znižovaním veku obyvateľstva v dôsledku prísťahovania mladších vekových skupín obyvateľov. Z hľadiska migrácie uvažujeme s mierne zvýšeným saldom v až po roku 2010 rozmedzí 25 až 50 obyvateľov za 5-ročné obdobie. Z hľadiska prognózy obyvateľov uvažujeme v novej navrhovanej zástavbe s prírastkom 387 obyvateľov.

11.2.6.1. Veková štruktúra obyvateľov Gerlachova - projekcia

	2001	%	2025	%
Obyvateľstvo – celkom	781		1170	
Prírastok 2001-2025			389	
Veková štruktúra	781		1170	
0-14	171	15,6	240	20,5
15-59	469	60,1	670	57,3
60 a viac	141	18,1	260	22,2

V rámci prognózy predpokladáme postupné starnutie obyvateľstva obce s tým, že sa zvýši podiel poproduktívneho obyvateľstva o viac ako 4 % na 22,2 %-ný podiel. Z dôvodu novej výstavby rodinných domov predpokladáme aj zvýšenú pôrodnosť po roku 2010, čo vyvolá zvýšený podiel obyvateľstva v predproduktívnom veku. Počet obyvateľstva v produktívnom veku sa z dnešného podielu zníži o cca 3 %, z dôvodu prechodu silnejších povojnových populačných ročníkov do dôchodkového veku. V prognóze predpokladáme, že do produktívneho veku vstúpi cca 200 obyvateľov, vrátane súčasných 169 obyvateľov z vekovej štruktúry 0–14 ročných. Do poproduktívneho veku odíde z vekovej štruktúry 40–60 ročných 177 obyvateľov, čo predstavuje 22,5 %.

11.2.6.2. Rozvojové predpoklady

Vývoj obyvateľstva bude závisieť od viacerých faktorov rozhodujúcich v demokratizačnom procese, a to ako od sociálnej a hospodárskej politiky štátu i obce, tak i od vnútorných a vonkajších faktorov celého regiónu. Z hľadiska optimálneho demografického procesu je potrebné v rámci podmienok a možností obecného úradu podporovať a usmerňovať základné strategické smery podľa týchto základných okruhov:

- ▶ Výhľadová optimálna veľkosť Gerlachova bola odvodená od postavenia z hľadiska regionálnych súvislostí. Vychádzala zo zabezpečovania sociálnych, ekonomických, ekologických i kvalitatívnych potrieb obyvateľov, ako i od potenciálnych možností územia z hľadiska ekonomickej výťažnosti.
- ▶ Prognostický výhľadový počet obyvateľov predpokladá usmerňovať migráciu reguláciou tak, aby sa zvýšil podiel hlavne vo vysoko produkčných vekových skupinách 20–45 rokov a vekovej skupiny 0–14, aby sa zabezpečila potenciálna reprodukčná hodnota vlastného obyvateľstva.
- ▶ Predpokladaný demografický vývoj v obci vrátane migrácie vyvolá dopad na sociálno-ekonomický rozvoj s tým, že vyšší podiel rodín s deťmi ovplyvní reprodukciu vlastného i prisťahovaného obyvateľstva. Tento proces vyvolá tlak na výstavbu bytov v rozsahu okolo 138 bytov i na poskytovanie rôznych druhov služieb a zariadení občianskej vybavenosti.
- ▶ Z demografickej prognózy vyplýva požiadavka na pracovné miesta pre mládež vstupujúcu do produktívneho veku v rozsahu cca 170 k návrhovému obdobiu v roku 2025. Tento proces si vyžiada zabezpečiť podmienky pre rozvoj súkromného podnikania vo forme priestorových, daňových, sociálnych a finančných podmienok.
- ▶ Predpokladaný vývoj obyvateľstva si vyžiada tiež umožniť tvorbu pracovných príležitostí pre vlastné obyvateľstvo vytváraním priestorových podmienok pre podnikateľské aktivity a tak obmedzovať migráciu do ostatných častí okresu.
- ▶ Z hľadiska nárastu cenových domácností (CD) je potrebné uvažovať s rezervou so zabezpečením výstavby bytov pre vlastné obyvateľstvo, aby nedochádzalo k výraznejšiemu spolužitiu v zdvojených cenových domácnostiach v jednom byte.
- ▶ Potrebu nových bytov vyvoláva i vstup silnejších ročníkov mladého obyvateľstva do produktívneho veku, ktorých počet z roka na rok sústavne narastá.
- ▶ Z hľadiska ekonomického rozvoja obce sa odporúča ekonomické nástroje obecnej politiky viazať v rámci daňovej, úverovej a subvenčnej politiky v prospech vlastného obyvateľstva, pričom vypracovať také podmienky, ktoré umožnia vstup domáceho i zahraničného kapitálu za výhodných ekonomických podmienok v navrhovaných lokalitách.

11.3. EKONOMICKÁ AKTIVITA OBYVATEĽSTVA

Ekonomická aktivita obyvateľstva je dôležitá pri koncipovaní prognózy vývoja územia. Rozhodujúca je hlavne pri odvodzovaní potreby nových pracovných miest pre vlastné obyvateľstvo. Patrí medzi základnú sociálno-ekonomickú klasifikáciu triedenia obyvateľstva na ekonomicky aktívne a neaktívne. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo sa aktívnym spôsobom podieľa na hospodárskom živote. Obyvateľstvo zaoberajúce sa živnostenskou činnosťou sa považuje za ekonomicky aktívne. Ekonomicky neaktívne je obyvateľstvo nezávislé s vlastným zdrojom obživy a závislé, bez vlastného zdroja obživy, napr. ženy na materskej dovolenke, ženy v domácnosti, nezamestnaní vlastnou vinou a invalidi.

Obyvateľstvo v Gerlachove sa považuje za ekonomicky menej aktívne. Charakterizuje ho nižší stupeň ekonomickej aktivity, ktorý predstavuje 44,6 %, t.j. 349 obyvateľov. Stupeň ekonomickej aktivity je výrazne pod priemerom okresu Poprad i Slovenska. Ekonomická aktivita od roku 1991 vzrástla o 7 %, t.j. o 22 ekonomicky aktívnych osôb.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

	spolu	v %	odchádzka za prácou	% odchádzky z EA	pracujúci v obci
2001	349	44,6	185	53	164
1991	327	44,4	246	75,2	81
1980	322	48,5	226	70,2	96
1970	333	45,6	193	57,9	140

Absolútny prírastok ekonomicky aktívneho obyvateľstva má v posledných medzicenzových obdobiach relatívne vyrovnaný vývoj so vzrastajúcou tendenciou, ktorá súvisí s celkovým prírastkom obyvateľstva vo vekových skupinách produktívneho veku.

Mierny nárast ekonomickej aktivity oproti minulému obdobiu nastal v dôsledku prechodu mladších a početnejších ročníkov do produktívneho veku, na čo mala vplyv i priaznivá veková štruktúra i zvýšená miera ekonomickej aktivity. Vyšší podiel ekonomickej aktivity žien vyplýva z rozsiahlej ponuky pracovných príležitostí pre ženy najmä v terciárnej sfére, štátnej správe i v ostatných nevýrobných odvetviach.

Miera ekonomickej aktivity v absolútnych číslach je však v súvislosti so zvýšeným stavom nezamestnanosti nižšia, keď rozdiel medzi mierou ekonomickej aktivity a obyvateľstvom v produktívnom veku je 25 %, t.j. 120 obyvateľov. Z celkového počtu produktívnych obyvateľov je 74 % ekonomicky činných.

Z hľadiska národohospodárskeho členenia z ekonomicky aktívneho obyvateľstva obce Gerlachov pracovalo vo verejnom sektore 85 osôb a v súkromnom sektore 122 osôb. Ostatné obyvateľstvo pracovalo v iných sektoroch.

11.3.1.EKONOMICKÁ AKTIVITA – PROGNOZA

Prognózu ekonomickej aktivity odvodzujeme od predpokladaného demografického vývoja z navrhovanej prognózy obyvateľstva obce. V návrhu uvažujeme so zvýšením ekonomickej aktivity o 4,4 % na 49 %, čo bude znamenať, že sa zvýši celkový počet o 220 obyvateľov s ktorými počítame, že sa uplatnia v aktívnom trhu práce v novonavrhovaných územiach obce pre občiansku vybavenosť a v podnikateľských aktivitách.

Prognóza ekonomickej aktivity obyvateľstva

rok	2001	2005	2010	2015	2020	2025
celkom	349	355	400	450	510	570
v %	44,6	45	45,5	46,4	47,7	49
obyvateľstvo	781	790	880	970	1070	1170

11.3.2. ODPORUČENIA VYPLÝVAJÚCE Z EKONOMICKEJ AKTIVITY

V súvislosti so starnutím obyvateľstva a znižovaním ekonomickej aktivity obyvateľov je potrebné uvažovať so znížením priemerného veku obyvateľov migráciou z iných obcí z príslušného regiónu hlavne obyvateľstva v produktívnom a predproduktívnom veku, čo už v súčasnosti prebieha.

Dôležitou súčasťou je podpora tvorby nových pracovných príležitostí súvisiacich hlavne s cestovným ruchom a turistikou aj v rámci cezhraničnej spolupráce s Poľskom.

11.4. DENNE PRÍTOMNÉ OBYVATELSTVO

Obec Gerlachov má lokálny význam v severnom cípe Slovenska v okrese Poprad, v ktorom sa sústreďujú len minimálne funkcie spoločenského, kultúrneho, školského i hospodárskeho systému obce. Význam má len turistický ruch v úpätí Vysokých Tatier reprezentovaný hotelom Hubert, ktorý je mimo zastavané územie obce. Obec Gerlachov nie je centrom dochádzky do zamestnania. Prichádza sem však obyvateľstvo za účelom návštevy rodičov, známych a príbuzných. V návrhu nepredpokladáme okrem zvýšeného záujmu o cestovný ruch a turistiku výraznejšiu zmenu dochádzky do práce, pretože nové pracovné miesta by mali slúžiť prevažne vlastnému obyvateľstvu.

Keďže predpokladáme výraznejšie vybudovanie turistických a športových zariadení, z obce vznikne centrum rekreácie a turistiky. Preto prognózujeme, že obyvatelia budú do obce prichádzať hlavne za rekreáciou a oddychom spojeným so športovými aktivitami a službami. V rámci využitia budúcich hotelových zariadení predpokladáme zvýšený podiel rôznych spoločenských podujatí a školení. Celkovo predpokladáme, že po naplnení rekreačných zariadení na 70 % sa môže v obci pohybovať celkom 1100 návštevníkov, s ktorými uvažujeme pri využívaní navrhovaných zariadení občianskej vybavenosti.

11.5. BÝVANIE

Domový fond je jedným z rozhodujúcich ukazovateľov štruktúry zastavanosti obce, od ktorého sa odvíjajú ďalšie urbanistické ukazovatele. Obec má vidiecky charakter zástavby s výraznou prevahou rodinných domov.

Domový fond predstavoval k sčítaniu obyvateľstva domov a bytov v roku 2001 celkom 162 domov. Za desať rokov oproti roku 1991 nastal nárast o 12 domov, t.j. 8 %. Bytový fond tvorilo 171 bytov a nárast za 10 rokov bol 12 bytov. V rodinných domoch je 162 bytov. Obložnosť bytov je 4,6 obyvateľa na 1 byt, čo značne presahuje priemer Slovenska. Vysoká obložnosť bytového fondu si udržuje dlhodobu stabilnú vysokú koeficient, čo zrejme súvisí s nedostatočnou výstavbou nových domov ako aj s komunitou obyvateľstva.

Vývoj domového a bytového fondu

Rok	Obyvateľstvo	domy	Byty	byty v rod. domoch	Obložnosť bytov
1970	730	138	143		5,1
1980	664	153	161	135	4,1
1991	735	150	159	153	4,6
2001	781	162	171	164	4,6

V návrhu ÚPN v rámci šiestich nových lokalít pre rodinnú nízko podlažnú zástavbu počítame s výstavbou 138 nových rodinných domov pri navrhovanej obložnosti 2,8 obyvateľa na byt. Celková obložnosť v obci tým klesne na 3,9 obyvateľa na byt.

11.5.1.PROGNOZA VÝVOJA DOMOVÉHO A BYTOVÉHO FONDU

Prognózu vývoja bytového fondu ku koncu návrhového obdobia sme odvodili od prognózy vývoja obyvateľstva, kde sme vychádzali z predpokladaného vývoja obložnosti obyvateľstva na 1 byt a z potenciálnych možností disponibilných pozemkov určených na výstavbu bytov. V obložnosti sme uvažovali rozpätie od 2,8 do 3,0 obyvateľov na jeden byt. Celková prognóza vychádza z návrhu 138 domov k návrhovému roku 2025.

rok	2001	2005	2010	2015	2020	2025
Domov celkom	162	166	200	235	270	300
Prírastok domov	-	4	34	35	35	30
obyvateľstvo	781	790	880	970	1070	1170

11.5.2.NÁVRH NOVÝCH BYTOV

V návrhu ÚPN sú vytýpané vhodné lokality pre bytovú výstavbu formou rodinných domov v šiestich lokalitách formou nízko podlažnej bytovej výstavby. Návrh ÚPN predpokladá samostatne stojace rodinné domy, dvojdomy, aj bývanie v rámci krajinných usadlostí vybudovaných progresívnou formou zástavby s obývatelným podkrovím a šikmými strechami.

Navrhovaná bytová výstavba rodinných domov umožní nárast počtu obyvateľov obce na základe vlastných prirodzených prírastkov, ako i v dôsledku predpokladanej migrácie obyvateľstva do sídla. Nové

trendy vo vývoji spoločnosti prejavia aj vo sfére bývania v individuálnej bytovej výstavbe. Sociálna diferenciácia spoločnosti spôsobí rozdielne nároky a možnosti na štandard bývania, preto nevyhnutne počítame v návrhu so širšou škálou druhov a foriem bývania vrátane krajinných usadlostí, čo bude potrebné doriešiť v nižšom stupni územnoplánovacej dokumentácie.

Súčasný stav a kvalita bytového fondu v obci s vysokým podielom rodinných domov pôsobí ako výrazný stabilizačný faktor osídlenia. Návrh nového domového fondu zvýši migračné presuny obyvateľstva do obce z väčších miest a z okolitého regiónu. Modernizácia existujúceho bytového fondu a nová výstavba rodinných domov podporí tendencie smerujúce k stabilizácii súčasnej sídelnej štruktúry.

Bývanie patrí vo všetkých vyspelých trhových ekonomikách k sféram, ktoré ovplyvňuje hlavne obec. Účasť štátu je tiež veľmi významná, hlavne rôznymi formami podpory na udržanie obyvateľstva zaoberajúceho sa formovaním krajiny v obci. Bytová politika tvorí dôležitú súčasť hospodárskej a sociálnej politiky obce. Navrhovaná výstavba rodinných domov v obci vyrieši základný sociálny problém obyvateľstva, hlavne vo vysokej obložnosti. Stane sa významným impulzom na vytváranie pracovných príležitostí v stavebníctve i ďalších odvetviach. V návrhu ÚPN výstavbu rodinných v obci Gerlachov považujeme za významný akceleračný impulz na celkové oživenie ekonomiky riešeného územia, ktorý podporí a vyvoláva rozvoj občianskej vybavenosti, výrobných služieb a turistických zariadení.

Potenciálne rozvojové plochy bývania

Číslo v grafike	výkres číslo	navrhovaná funkcia	potenciálna plocha (m ²)	Počet domov
3	007	Nizkopodlažná rodinná zástavba	11 150	14
4	007	Nizkopodlažná rodinná zástavba	11 410	15
11	007	Nizkopodlažná rodinná zástavba	27 554	35
12	007	Nizkopodlažná rodinná zástavba	21 734	27
13	007	Nizkopodlažná rodinná zástavba	21 186	26
18	007	Nizkopodlažná rodinná zástavba	16 965	21
Celkom			109 999	138

V návrhu ÚPN je bývanie riešené vytvorením podmienok pre rozvoj územia v hraniciach zastavaného územia a vymedzením plôch mimo hraníc zastavaného územia v severnej a západnej časti. Uprednostňuje sa obojstranná, nizkopodlažná zástavba, reštrukturalizácia a homogenizácia existujúceho bytového fondu.

11.6. CENZOVÉ DOMÁCNOSTI

Cenzové domácnosti poukazujú na základný štandard a úroveň bývania. V rámci posledného sčítania v roku 2001 bolo na území obce celkom 256 cenzových domácností.

Vývoj cenzových domácností

Rok	Obyvateľstvo	Cenzové domácnosti	%
2001	781	256	32,8
1991	735	215	29,3
1980	664	225	33,9
1970	730	170	23,3

Z hľadiska vývoja možno konštatovať, že cenzové domácnosti majú stúpajúcu tendenciu rastu a znižuje sa percento spolužitia viacerých rodín.

Prognóza vývoja cenzových domácností

rok	2001	2005	2010	2015	2020	2025
Domov celkom	162	166	200	235	270	300
Prírastok domov	-	4	34	35	35	30
ČD	256	260	250	270	300	330
obyvateľstvo	781	790	880	970	1 070	1 170

V prognóze vývoja cenzových domácností sa navrhuje podstatné zníženie percenta spolužitia v jednotlivých rodinných domoch. V návrhu predpokladáme postupné zníženie dobrovoľného spolužitia na 10 % zo súčasných 35 %.

11.7. TRH PRÁCE A PRACOVNÉ PRÍLEŽITOSTI

V rámci trhu práce na území obce trvalo pracuje 147 ekonomicky obyvateľov v produktívnom veku. Prevažne pracujú v dvoch najväčších zariadeniach, a to v hoteli Hubert celkom 48 pracovníkov a v poľnohospodárskom družstve 35 pracovníkov. V živnostenskom registri je vedených 35 živnostníkov z obce, z toho 33 sa zaoberá poskytovaním ubytovania.

Zamestnanosť podľa sektorov v roku 2004

Sektor	počet zamestnancov	%
I	35	23,8
II	30	20,4
III	82	55,8
spolu	147	100,0

Z hľadiska sektorov prevláda zamestnanosť v treťom sektore, hlavne v službách je to 55,8 %. V prvom sektore je zamestnaných 23,8 % a v druhom len 20,4 % pracovníkov.

Zamestnanosť podľa organizácií k 13.9.2004

Organizácia	Počet zamestnancov
Poľnohospodárske družstvo	35
Tatraspol J s.r.o.	20
Revmontel s.r.o.	10
Stolárstvo Dušan Kyčín	1
Predajňa potravín	3
Obecný úrad	6
Pošta	1
Základná škola	12
MŠ	6
Cirkevná škola	opustené
Hubertus s.r.o. – hotel Hubert	48
Obchod so zmiešaným tovarom	3
Studio Helia Vitae	2
Spolu	147

Z hľadiska pracovných príležitostí je zamestnanosť na území obce veľmi nízka a poskytuje len 34,4 % pracovných miest pre ekonomicky aktívnych obyvateľov. V návrhu riešenia je potrebné pripraviť podmienky pre rozvoj nových pracovných miest v katastri obce Gerlachov.

11.7.1. PROGNÓZA VÝVOJA TRIHU PRÁCE

V rámci návrhu ÚPN uvažujeme s celkovým nárastom 300 nových pracovných miest. Celkový počet predpokladáme v návrhovom roku 2025 na 450 pracovníkov v rámci územia obce. Saldo odchádzky za prácou uvažujeme v rozsahu 120 obyvateľov.

	2001	%	2025	%
Pracovné príležitosti	147		450	
1 sektor	35	23,8	35	7,8
2 sektor	30	20,4	90	20,0
3 sektor	82	55,8	325	72,2
Saldo odchádzky za prácou	185	53,0	120	27,0

V rámci návrhu sa uvažuje s týmito novými pracovnými príležitosťami:

Nové pracovné príležitosti	300
agroturistika	10
apartmánové domy, bungalovy	10
hotel 2x300 lôžok	100
penzióny - piesková baňa	100
šport	10
skanzen	10
výrobné služby - podnikateľské aktivity	60

12. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

12.1. ZÁKLADNÁ OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

Základná občianska vybavenosť podľa uskutočnených prieskumov v obci Gerlachov nie je na dostatočnej úrovni. V obci sa nachádzajú tieto komerčné zariadenia občianskej vybavenosti:

- Obchod: 2 zariadenia – Predajňa potravín (3 zamestnanci) a Obchod so zmiešaným tovarom (3 zamestnanci), okrem toho je v obci 1 hostinec.
- Služby: 35 živnostníkov poskytuje služby turistom prevažne formou ubytovania v súkromných domoch. Súkromné ubytovanie poskytuje 33 živnostníkov s celkovou kapacitou 237 postelí. V obci je 1 penzión s kapacitou 19 postelí. Ďalšie služby v obci poskytuje 1 stolár. Okrem týchto poskytovateľov je v katastri obce aj ubytovacie zariadenie hotel Hubert s kapacitou 115 lôžok so 120 stoličkami v reštauračnej časti.

Zoznam poskytovateľov služieb - ubytovanie

	Zariadenie	typ	lôžka	ulica	telefón predvoľba 052
1	Bajzik Stanislav	ubytovanie	5	Mlynská 42	775 8229
2	Bičar Štefan	ubytovanie	8	Družstevná 212	775 2321
3	Ena Gánovská	ubytovanie	penzión 17+2 chalupa 13+3	Mlynská 30	775 2421
4	Faixová Jana	ubytovanie	6	Družstevná 75	775 2178
5	Faixová Jarmila	ubytovanie	7	Nová 206	775 2380
6	Faixová Monika	ubytovanie	6	Lúčna 251	775 8164
7	Gáiová Anna	ubytovanie	6	Družstevná 191	775 8146
8	Gášperová Anna	ubytovanie	7	Družstevná 74	775 2214
9	Homola Jozef	ubytovanie	5	Nová 153	775 6438
10	Hroboňová Anna	ubytovanie	8	Hlavná 114	775 2283
11	Majer	ubytovanie	3	Družstevná 190	
12	Ilavská Anna	ubytovanie	8	Letná 69	775 8209
13	Mlynár	ubytovanie	7	Nová 155	775 2398
14	Mlynár Ján	ubytovanie	7	Družstevná 86	775 2383
15	Mlynárová	ubytovanie	8	Nová 168	0905/525 486
16	Mlynár	ubytovanie	12	Nová 168	
17	Privát Horvay	ubytovanie	8	Mlynská 39	775 2114
18	Kičinová	ubytovanie	4	Letná 57	
19	Andriš	ubytovanie	8	Letná 50	
20	Seman	ubytovanie	6	Družstevná 221	
21	Kuzma	ubytovanie	4	Družstevná 210	
22	Mlynár	ubytovanie	4	Mlynská 29	
23	Šemger	ubytovanie	3	Družstevná 78	
24	Bujnovská	ubytovanie	4	Družstevná 211	
25	Ševčík	ubytovanie	4	Letná 66	
26	Borák	ubytovanie	4	Letná 65	
27	Ilavský	ubytovanie	12	Hlavná 118	
28	Jančuška	ubytovanie	4	Družstevná 216	
29	Masarovič	ubytovanie	6	Hlavná 120	
30	Borátko	ubytovanie	4	Hlavná 119	
31	Bargerová	ubytovanie	6	Letná 68	
32	Šarín	ubytovanie	10	Družstevná 224	
33	Gášper	ubytovanie	8	Mlynská 48	
34	Kičín Dušan	stolárstvo		Hlavná 126	
35	Hubert	hotel	70 + 25	Gerlachov 302	478 0811

Z nekomerčných zariadení občianskej vybavenosti ako sú sociálne veci, zdravotníctvo, kultúra a školstvo sa v obci poskytujú len niektoré.

Poskytovanie zdravotných služieb zabezpečuje čiastočne súkromné zariadenie Studio Helia Vitae.

Studio Helia Vitae	zdravotníctvo	Družstevná 197	0903/848 667
--------------------	---------------	----------------	--------------

Z oblasti sociálnych služieb nie je v obci žiadne zariadenie. Obec uvažuje s prebudovaním bývalej cirkevnej školy na tieto účely, ktorá je v súčasnosti opustená.

V oblasti zabezpečovania povinnej školskej dochádzky sa v obci nachádzajú 2 školské zariadenia a to Základná škola pre 1–4 ročník, v ktorej sú 3 triedy s počtom 81 žiakov a s 12 pedagogickými zamestnancami. V každej triede je po 27 žiakov, v prevažnej miere školu navštevujú rómski žiaci. Žiaci vyšších ročníkov 5–9 triedy navštevujú 2. stupeň Základnej školy vo Svite.

V obci je aj Materská škola s kapacitou 40 detí so 6 zamestnancami. V súčasnosti jej služby využíva 25 detí.

12.2.ŠTÁTNA A VEREJNÁ SPRÁVA

V odvetví verejnej správy je obci obecny úrad so 6 zamestnancami a pošta s 1 zamestnancom.

Obecný úrad	samospráva	Hlavná 110	775 2341
Pošta	štátna správa	„-“	

V obci sa nachádza 1 evanjelický kostol, zborový dom evanjelickej cirkvi a 1 objekt budovy cirkvi adventistov.

Pohrebné služby

V oblasti zabezpečovania pohrebných služieb sa v obci nachádza obecný cintorín s márnitou. Pre nárast počtu obyvateľstva bude potrebné rozšíriť kapacitu cintorína, navrhuje sa dom smútku na cintoríne.

Požiarna ochrana

V oblasti požiarnej ochrany sa v obci nachádza dobrovoľný hasičský zbor, ktorý pôsobí v obecnej požiarnej zbrojnici.

Výroba

V obci poľnohospodársku výrobu reprezentuje Poľnohospodárske družstvo s celkovým počtom 35 zamestnancov, špecializujúce sa na živočíšnu výrobu.

Okrem toho je v obci jedna samostatná organizácia s.r.o. - zameriavajúca sa na výrobu a servis elektrárenských zariadení vo firme Revmontel s.r.o. s celkovým počtom 10 zamestnancov.

12.3. NÁVRH OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

Koncepcia občianskej vybavenosti v návrhu je viazaná vo vzťahu k potrebám a záujmom obyvateľstva obce z hľadiska výhľadu demografickej štruktúry s cieľom optimálneho využitia obsluhy územia. Pri koncipovaní rozvoja zariadení občianskej vybavenosti bol zohľadnený súčasný stav v katastrálnom území s identifikáciou problémov a stanovením cieľov v rámci navrhovanej úrovne.

Pre dimenzovanie zariadení v katastrálnom území obce sa pre návrh uvažuje s počtom 1 170 obyvateľov. V novej navrhovanej zástavbe uvažujeme s počtom 389 obyvateľov. Pre účely rozširovania komplexnej občianskej vybavenosti uvažujeme v obci s celkovým záberom 13 tis. m² nových plôch.

V návrhu ÚPN sú riešené kapacitné potreby občianskej vybavenosti rôzneho druhu dobudovaním sídla sociálno-ekonomickými a kultúrnymi funkciami, ktorých poskytovanie je v kompetencii obce. Sú vytvorené a stanovené podmienky pre všetky zariadenia využitím existujúcich objektov ako aj návrhom nových na celkovej ploche 238 834 m².

12.3.1. Komerčná vybavenosť - obchod, služby, stravovanie, ubytovanie

V odvetví obchodu uvažujeme s plochami 130 m² v novej zástavbe pre vlastné obyvateľstvo, v celom území obce s 390 m². Pre odvetvia služieb a verejného stravovania počítame s novými plochami 320 m². V celej obci uvažujeme s plochou 960 m² vrátane poskytovania služieb pre návštevníkov obce.

V oblasti verejného stravovania, reštauračných zariadení a poskytovania služieb v obci počítame so špecifickým využitím existujúceho stavebného fondu rekonštrukciou pôvodnej zástavby v centrálnej časti. V návrhovej časti sú ubytovacie služby a hotelové zariadenia navrhované do nových spádových častí územia obce.

V rámci realizácie výstavby penziónového ubytovania je v návrhu riešených celkom 22,3 tis. m² a pre výstavbu rekreačného ubytovania v rámci apartmánových domov a bungalovov sa uvažuje s plochou 111,2 tis.m². Pre účely výstavby hotelov uvažujeme s celkovou plochou 71 tis. m².

V oblasti ubytovania sú služby poskytované v hoteli Hubert a v súkromí. V hoteli Hubert je v súčasnosti 78 lôžok a vo Vile Horec, ktorá je súčasťou hotela, 28 lôžok. V súčasnosti sa spracováva projektová dokumentácia prístavby hotela s kapacitou ďalších 98 lôžok. Ďalšie ubytovacie kapacity sú v súkromí. Ich počet sa často mení, je to však cca 215 lôžok ročne. V návrhu uvažujeme s rozšírením kapacít, a to v dvoch hoteloch po 300 lôžok a v rámci apartmánových domov, bungalovov a penziónov s kapacitou 1000 lôžok a v pieskovej bani o cca 1000 lôžok.

12.3.2. Nekomerčná vybavenosť - nevýrobné služby, školstvo, zdravotníctvo, kultúra, šport

V odvetví školstva počítame s rozšírením kapacity o 3 triedy, ktoré budú zároveň slúžiť pre pokrytie zvýšenej potreby cca 160 detí v školskom veku. Súčasná kapacita malotriednej školy zodpovedá obľožnosti 27 žiakov na triedu, čo je prekročenie o 2 žiakov. Pre zabezpečenie budúcich potrieb školského vyučovania počítame s celkovou potrebou 6,4 tried pri obľožnosti 25 žiakov na triedu. Okrem toho, že v obci je značná časť rómskej populácie, vyplýva potreba špecializovaných učebni aj z potreby rozšírenia jazykových a odborných znalostí z titulu vstupu do Európskej únie. Materská škola má dostatočné kapacity aj v rámci návrhu, maximálne je možné uvažovať s rozšírením o jednu triedu.

V poskytovaní zdravotníckej starostlivosti uvažujeme v návrhu so špecializovanými lekáskymi miestami v počte 3 lekárov, a to všeobecný lekár a 2 špecializované odborné miesta pre zubára a gynekológa. Pre potreby zabezpečenia zdravotníckych služieb v obci vo výhl'ade uvažujeme s vytvorením súkromných zdravotníckych služieb v osobitnom zariadení prípadne s prebudovaním existujúceho bytového fondu. Pre poskytovanie zdravotníckej starostlivosti sa rezervuje plocha v rozsahu 250 m².

V odvetví sociálnej starostlivosti uvažujeme s potrebou výstavby penziónu pre starších občanov v dôchodkovom veku v rozsahu 20 malometrážnych bytov s komplexnou starostlivosťou.

Pre udržanie občanov vstupujúcich do produktívneho ekonomicky aktívneho veku a zachovanie optimálnej vekovej skladby uvažujeme s výstavbou rodinných domov pre mladých občanov a pre mladé rodiny v rozsahu 100 bytov.

V odvetví športu a telovýchovy počítame pre navrhované územie s nárastom na 304 tis. m² plochy, z toho 45 tis. m² v rozsahu organizovanej telovýchovy. Pre rekreáciu sú rezervované plochy v rozsahu do 308 tis. m² v riešenom území. Mimo zastavaného územia sa uvažuje z bezprostredným riešením priľahlého územia na rekreačné účely s využitím prírodného prostredia. Celkovo sa uvažuje s výmerou 612 068 m² pre potreby športu.

V odvetví kultúry počítame s rozšírením zariadení prestavbou existujúceho objektu bývalej cirkevnej školy v zastavanej časti obce. Predpokladá sa využitie bývalej cirkevnej školy, ktorá aktuálne nemá žiadnu funkčnú náplň a nachádza sa v centre obce. Kapacita sakrálnych zariadení je postačujúca.

V odvetví administratívy uvažujeme s rozšírením o 5–10 administratívnych pracovníkov, hlavne v bankových a miestnych službách. Súčasná kapacita cintorína nie je dostatočná pre navrhovaný počet obyvateľov, preto navrhujeme jeho rozšírenie. V postproduktívnom, verku bude o 20 rokov 260 obyvateľov x 6 m² = 1560 m², navrhovaná plocha rozšírenia cintorína je 1570 m². Návrh novej plochy 206 m²/obyv. vychádza spolu s plochami chodníkov a zelene.

Identifikácia potenciálnych rozvojových plôch

číslo v grafike	navrhovaná funkcia	potenciálna plocha (m ²)
01a	Športové plochy	8 717
01b	Športové plochy	5 339
01c	Športové plochy	20 069
01d	Športové plochy	2 677
02	Športové plochy	11 611
05	Občianska vybavenosť	2 422
06	Občianska vybavenosť	265
07a	Občianska vybavenosť	100 809
07b	Občianska vybavenosť	100 116
08a	Občianska vybavenosť	19 082
09	Občianska vybavenosť	34 984
10a	Občianska vybavenosť	5 066
10b	Občianska vybavenosť	21 913
11	Občianska vybavenosť	76 997
16	Občianska vybavenosť	56 812
18a	Občianska vybavenosť	116 662
18b	Občianska vybavenosť	161 035
19	Športové plochy	284 762

Návrh ÚPN v rámci plôch občianskej vybavenosti vytvára dostatočné ponuky pre funkciu rekreácie a športu. Návrh ÚPN rieši plochy rekreácie v západnej a severnej časti, plochu po ťažbe piesku rieši pre športovo-rekreačné využitie. Medzi obcou a plochou po ťažbe piesku rieši športový areál so zakomponovaním lyžiarskej trasy, cyklotrás a bežeckých tratí. Vo východnej časti katastra rieši plochu pobytového skanzenu. Medzi plochou rekreácie a plochou IBV v západnej časti obce rieši plochu rekreácie formou penziónov. Vľavo od cesty III. triedy pri vstupe do obce rieši areál športu – futbalové ihrisko. Nové plochy rekreácie rieši s požiadavkou komplexnosti s dostatočnou ponukou športových plôch a aktivít súvisiacich s pobytom.

12.3.2. Rekreácia

V obci prakticky neexistujú stabilné rekreačné plochy v exteriéri. Napriek tomu obec žije športom. Má niekoľko slovenských reprezentantov, ktorí však najmä v zime využívajú športové zariadenia v iných tatranských lokalitách.

V objekte obecného úradu si mládež svojpomocne vybudovala posilňovňu.

V obci už tradične koncom augusta prebieha beh do vrchu (majstrovstvá SR) z centra obce Gerlachov na Sliezsky dom.

Okrem toho sa tu tradične usporadúvajú športové podujatia beh do vrchu Gerlach, Memoriál 24 padlých v behu na lyžiach, Memoriál Dr. Guhra na kolieskových lyžiach. Športové lyžiarske trasy severne od obce sú upravované a cez zimu pravidelne využívané.

Ostatné športové trasy sú prakticky neupravené a využívajú sa málokedy.

Jediné stabilné športovo rekreačné zariadenie – tenisové kurty – sú v hoteli Hubert, v severnej lokalite katastra. Existuje tu otvorený i zakrytý tenisový kurt. Súčasťou hotela je aj fitness so saunou a malý rekreačný bazén. Návštevníci hotela využívajú aj kone na jazdecký šport.

Ubytovanie je umožnené v hoteli Hubert a v súkromí. V hoteli Hubert je v súčasnosti 78 lôžok a vo vile Horec, ktorá je súčasťou hotela je 28 lôžok. Momentálne sa spracováva projektová dokumentácia prístavby hotela s kapacitou ďalších 98 lôžok.

Ďalšie ubytovacie kapacity sú v súkromí. Ich počet sa často mení, ale celkový počet predstavuje cca 215 – 230 lôžok ročne.

Základné kapacitné údaje areálu Hubert

Ubytovanie:

Hotel Hubert	2-lôžkové izby	apartmány	lôžka
2NP	17	2	38
3NP	17	2	38
4NP	-	1	2
Spolu	34	5	78

Základné kapacitné údaje areálu Hubert

Ubytovanie:

Dostavba	2-lôžkové izby	apartmány	lôžka
2NP	22	3	50
3NP	20	4	48
Spolu	42	7	98

Vila Horec	2-lôžkové izby	apartmány	lôžka
1NP	5	-	10
2NP	5	-	10
podkrovia	3	1	8
Spolu	13	1	28

Ubytovanie	2-lôžkové izby	apartmány	lôžka
celkom	89	13	204

Vybavenosť:

Hotel Hubert	m ²
- Reštaurácia	250
- Poľovnícky salónik	60
- Detská herňa	80
- Salónik	30
- Lobby bar	170
- Vinotéka	35
Spolu:	625
- Reštaurácia U Tinkera	80
- Gerlachovská izba	40
- Konferenčná sála + foyer	300
- Wellness centrum	

Dostavba:	
- Konferenčná sála	460
- Salónik	40
- Club bar	130
Spolu:	630

Parking:	stani
- 1PP	28
- 2PP	50
Parking spolu:	78

Parkovanie na teréne	miest
- Osobné automobily	42
- Autobusy	1

Ďalšie zariadenia rekreačnej a občianskej vybavenosti sú s podrobnejšími údajmi uvedené v záväznej časti v registračných listoch č. 1 – 39.

13. HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA

Výrobnú štruktúru v obci tvoria odvetvia výroby, skladového hospodárstva a výrobných služieb. Výrobno-hospodárska štruktúra na území obce prešla v posledných dvanástich rokoch výraznou reštrukturalizáciou a transformáciou. Z pohľadu transformácie predstavujú súčasné podniky najdynamickejší podiel rozvoja. Podniky výrobnno-hospodárskej štruktúry dosahujú najvyššiu produktivitu práce. Organizácie zamerané na výrobu, dosahujú z hľadiska zisku rozhodujúce podiely v tvorbe hrubého domáceho produktu.

Napriek pozitívnym výsledkom vo výrobnej štruktúre je na území obce problémom:

- ▶ existujúca odvetvová štruktúra a lokalizácia výrobnej základne,
- ▶ vnútorná organizácia, diferenciácia a neefektívne využívanie
- ▶ rozvoj obchodných zariadení v nevhodných polohách

Z územného hľadiska sú v obci tieto územno-výrobné zariadenia vrátane poľnohospodárskeho zariadenia.

13.1. VÝROBA

V obci Gerlachov sa nachádzajú dve samostatné firmy, zameriavajúce sa na:

- ▶ výrobu hliníkových okien – firma Tatraspol J s.r.o. s celkovým počtom 20 zamestnancov
- ▶ výrobu a servis elektrárenských zariadení – firma Revmontel s.r.o. (celkom 10 zamestnancov).

V ÚPN navrhujeme rozvoj hygienicky nezávadnej výroby a výrobných služieb na nových disponibilných plochách pri poľnohospodárskom dvore družstva, v jeho ochrannom pásme s využitím jeho plôch. V rámci týchto plôch uvažujeme s podnikateľskými aktivitami pre živnostníkov pôsobiacich v obci. Navrhované plochy môžu slúžiť aj ako ponuka pre investorov z územia mimo obce, ktorí vytvoria nové pracovné miesta pre ekonomicky aktívnych obyvateľov obce alebo obyvateľov vstupujúcich do produktívneho veku.

13.2. POĽNOHOSPODÁRSKA VÝROBA

Katastrálne územie obce Gerlachov sa rozprestiera v severnej časti Popradskej kotliny, v podhorí Vysokých Tatier na ploche 526,86 ha, z toho 437,50 ha tvorí poľnohospodárska pôda (83,4 %).

Štruktúra katastrálneho územia k 1.1.1995 podľa údajov Katastra nehnuteľností podľa jednotlivých druhov pozemkov je nasledujúca:

Por. č.	Druh pozemku	Výmera v ha	%
1	Orná pôda	152,66	34,89
2	Záhrady	7,33	1,68
3	Trvalé trávne porasty	277,51	63,43
Poľnohospodárska pôda celkom		437,50	83,04/100
4	Lesná pôda	41,07	7,79
5	Vodné plochy	6,52	1,24
6	Zastavané plochy	24,06	4,57
7	Ostatné plochy	17,71	3,36
Katastrálne územie spolu		526,86	100,00

Aj v nových ekonomických a politických podmienkach ostalo zachované obhospodarovanie pôdy družstevnou formou. Hlavným užívateľom pôdy je PD Tatran so sídlom v Gerlachove. PD existuje v terajšej podobe od r. 1991.

Okrem pôd katastrálneho územia Gerlachova obhospodaruje PD i pôdy v katastrálnom území Batizovce, Poprad - Veľká, Vysoké Tatry – St. Smokovec, na celkovej ploche 983 ha, z toho je 962 ha poľnohospodárskej pôdy a z toho je 483 ha ornej pôdy.

V katastrálnom území Gerlachov užíva PD 425 ha poľnohospodárskej pôdy, t.j. 97 % z celkovej plochy poľnohospodárskej pôdy katastra. Vlastníkmi pôdy sú hlavne fyzické osoby a po vybavení reštitučných nárokov pribudne aj cirkev a urbárske spoločenstvo.

Územie Gerlachova sa nachádza v klimatickom regióne 10, t.j. veľmi chladnom a vlhkom, s priemernou ročnou teplotou pod 5 °C a s priemerným ročným úhrnom zrážok n 800 mm.

Na území sa nachádzajú hnedé pôdy plytké, hnedé pôdy oglejené stredne hlboké, hnedé pôdy na výrazných svahoch. V prevažnej miere ide o pôdy na miernych svahoch.

Pre zvýšenie úrodnosti pôdy a zlepšenie vodných pomerov v pôde boli vykonané rozsiahle odvodnenia. V katastrálnom území Gerlachov cca 420 ha.

Rastlinná výroba PD je zameraná na pestovanie obilnín, zemiakov a krmovín.

Živočíšna výroba je lokalizovaná v južnej časti zastavaného územia po pravej strane štátnej cesty. V čase spracovania ÚPN-O sa na hospodárskom dvore chová 300 ks hovädzieho dobytku (HD), 50 prasiat. Stavby hospodárskych zvierat sa postupne znižujú.

V hospodárskom dvore sa nachádzajú 2 kravíny, drevostavba pre jalovice, teľatník, odchovňa mladého dobytku (karanténa), objekt pre výkrm HD, matečník, objekt pre výkrm ošípaných, budova pre chov čínčíl a časť slúži pre sklad, sklad olejov – olejové hospodárstvo, garáže a dielne, kôlna na náradie, oblúková hala (triedička zemiakov a sklad strojov), senník, 2 silážne jamy, gáter, vrátnica a administratívna budova.

PD svojím ochranným pásom neovplyvňuje obytnú časť obce, no obmedzuje rozvoj obce v ochrannom pásme hospodárskeho dvora, ktoré meria 120 m.

V severnej časti zastavaného územia sa nachádza samostatný objekt pre skladovanie zemiakov, ktorého podlažie je do konca roka 2004 prenajaté firme na výrobu hliníkových okien.

Objekty družstva sa už sčasti využívajú na nepoľnohospodársku výrobu. Okrem poľnohospodárskej výroby si družstvo vylepšuje finančnú situáciu pridruženou výrobou. PD vlastní gáter, prevádzkuje stolársku dielňu, pieskovňu a ľudia sa zamestnávajú na jaskyniarskych prácach. PD zamestnáva 35 stálych pracovníkov.

V ÚPN sa uvažuje s čiastočnou reprofiláciou hospodárskeho dvora na nezávadnú výrobu, so zachovaním poľnohospodárskej veľkovýroby na báze rastlinnej a živočíšnej. Pre výrobu sú stanovené regulatívy tak, aby nemala negatívny dopad na pohodu bývania.

V severozápadnej časti územia katastra je v návrhu ÚPN vymedzená plocha pre lokalizovanie agroturistických fariem s plochou 200 925 m², lokality 07a, 07b.

13.3. LESNÁ VÝROBA

Lesy zaberajú v katastrálnom území Gerlachov spolu plochu 41,07 ha, čo je 7,79 % z katastrálneho územia. Lesy sú v obhospodarovaní Združenia bývalých urbáristov Pozemkového spoločenstva Gerlachov.

V ÚPN nedochádza k záberom LPF.

14. ZÁUJMY OCHRANY A OBRANY ŠTÁTU

Medzi základnú štruktúru zariadení spadajúcich v rámci záujmov ochrany a obrany štátu patria zariadenia polície, vojska, požiarikov a civilnej ochrany. Sú to zariadenia osobitných a účelových zložiek. Okrem týchto zariadení sa sledujú aj špeciálne ochranné pásma týchto zariadení, prípadne zariadení strategického charakteru ako plynovody, elektrické rozvody a telekomunikačné a rádiové koridory.

14.1. MINISTERSTVO OBRANY SR - VOJSKO

V riešenom území obce Gerlachov sa nenachádzajú žiadne vojenské zariadenia. V rámci návrhu ÚPN v riešenom území nie sú evidované žiadne osobitné požiadavky z hľadiska obrany štátu.

14.2. MINISTERSTVO VNÚTRA SR - POLÍCIA

Na území obce sa nenachádza žiadny objekt Policajného zboru SR či Hraničnej polície a ani iné druhy zariadení spadajúcich pod správu Ministerstva vnútra SR. V rámci návrhu ÚPN v riešenom území nie sú evidované žiadne osobitné požiadavky z hľadiska polície.

14.3. HASIČI

V obci sa nachádza jedno zariadenie hasičskej zbrojnice Dobrovoľného hasičského zboru, zabezpečujúce výkon požiarnej ochrany spadajúce pod riadenie obce. Uvedené zariadenie hasičskej zbrojnice zabezpečuje výkon na dobrovoľnej báze, ktorá funguje už 125 rokov. V prípade požiarov väčšieho rozsahu zabezpečuje ich likvidáciu v spolupráci so štátnym hasičským útvarom, ktorý sídli v okresnom meste Poprad. Zariadenie štátneho hasičského útvaru sa na území obce nenachádza.

V návrhu ÚPN v zmysle zákona č. 126/1985 Zb. o požiarnej ochrane sú v riešení primerane zohľadnené požiadavky požiarnej bezpečnosti stavieb. Nové zariadenie hasičskej zbrojnice sa neuvažuje.

14.4. CIVILNÁ OCHRANA

Na území obce sa nachádzajú zariadenia civilnej ochrany, sú to predovšetkým úkryty budované svojpomocne tzv. ÚBS na Obecnom úrade s kapacitou 38 miest a v základnej škole s kapacitou 40 miest. Ďalej sú to vyzvedacie zariadenia, ako sú poplašná siréna a miestny rozhlas. Siréna sa nachádza na objekte hasičskej zbrojnice, ktorá je umiestnená pri Obecnom úrade. V Obecnom úrade je sklad materiálov pre civilnú ochranu. Plynotesné a odolné úkryty sa na území obce nenachádzajú.

Navrhované ochranné stavby CO obyvateľstva budú riešené v súlade s Vyhl. MV SR č. 297/94 Zb. o stavebnotechnických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky CO v znení Vyhlášky MV SR č. 349/98 ust. § 2 ods. 4 a Vyhl. MV SR č. 202/2002 Z.z.

14.5. OCHRANA PRED POVODŇAMI

Ochranu pred povodňami je potrebné zabezpečiť v súlade s protipovodňovým plánom obce.

Na ulici Novej riešiť stavbu priekopy a obnovu odvodňovacej kanalizácie ako ochranu pred prívalovými vodami v jarnom a letnom období a pri topení snehu.

15. NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA

15.1. ŠIRŠIE DOPRAVNÉ VZŤAHY

Dopravnú polohu riešeného územia obce Gerlachov charakterizujú vzťahy územia obce k prvkom nadradenej komunikačnej sústavy. Tieto definujú základné vzťahy dnešného i výhľadového dopravného režimu. Determinujúcimi prvkami dopravných väzieb na nadradenú komunikačnú sieť sa v riešenom území stáva založená komunikačná sieť. Nadradený systém komunikačnej siete v širšom území tvoria cesta III. triedy číslo III/018150, zberné a obslužné komunikácie celosídlného i miestneho významu. Tieto sprostredkujú v rôznom dopravno-urbanistickom význame regionálne a medziobvodové dopravné vzťahy. Dopravné systémy, ktorých priemet presahuje celoobecnú úroveň sa viažu v riešenom a dopravne prevádzkovo súvisiacom území na systémy automobilovej dopravy. Vzhľadom na súčasné usporiadanie prvkov regionálnej komunikačnej sústavy dochádza čiastočne k agregácii miestnych a regionálnych dopravných vzťahov s priemetom i do dotknutého spádového územia obce.

Dopravne a funkčne nadradenú sieť dopravnej infraštruktúry v území reprezentuje prieťah cesty III/018150 vedený centrom obce. Charakterizovanie funkčného významu tejto komunikácie možno odvodiť z jej významu v rámci celosídlného usporiadania komunikačného systému. Komunikácia v rámci usporiadania základného komunikačného systému obce plní funkciu radiály pre dopravné napojenie obce najvyššieho významu. Funkcia komunikácie v rámci územia obce vychádza z jej centrickej polohy tvoriacej kompozičnú dopravno-spoločenskú os jestvujúcej aj novobudovanej zástavby v tangovanom širšie vymedzenom území. V hodnotení z hľadiska urbanisticko-dopravnej funkcie možno cestu III/018150 zaradiť do funkčnej skupiny „B“ – komunikácie zberné s funkciou dopravno-obslužnou. Podľa dopravného významu ju môžeme začleniť do úrovne zberných komunikácií funkčnej triedy "B2". Pre sídlo, ale aj riešené územie, má radiála význam z pohľadu situovania hlavného nástupného bodu do oblasti Vysoké Tatry – Tatranská Polianka. Tento je identifikovaný v polohe úrovňového križovania ciest I/18 a III/018150 v meste Svit.

Priečne prepojenie v širšie vymedzenom území v súčasnosti reprezentuje na začiatku riešeného územia miestna komunikácia v dotyku s napojením poľnohospodárskeho družstva v úrovňovej križovatke s cestou III/018150, v centre obce úrovňové križovatky s miestnymi komunikáciami umožňujúcimi obsluhu jednotlivých obytných zón obce.

Tieto komunikácie z hľadiska urbanisticko-dopravnej funkcie možno zaradiť do funkčnej skupiny „C“ – obslužné, s funkciou obslužnou. Podľa dopravného významu ju môžeme začleniť do úrovne obslužných komunikácií funkčnej triedy "C2 a C3" sprostredkujúcich dopravné väzby na radiálnu komunikáciu cestu III/018150. Výhľadové usporiadanie vnútroobecných dopravných vzťahov z pohľadu širšieho, avšak prevádzkovo súvisiaceho územia, ovplyvňuje koncepcia priečného prepojenia obytných zón a častí obce (Východ-Západ). V súčasnosti dopravné napojenie obce na hlavnú komunikáciu, cestu III/018150, je realizované nekoordinovaným napojením systému obslužných miestnych komunikácií priamo na cestu III/018150, čím vzniká oblasť potenciálnej líniovej nehodovej lokality.

Napojenie systému autobusovej dopravy dopĺňa základné charakteristiky a funkcie dopravnej väzby riešeného územia spádového územia na prvky dopravnej infraštruktúry obce. Väzby hromadnej dopravy na ostatnú dopravnú infraštruktúru sa dajú odvodiť z pohľadu súčasného stavu i z pohľadu výhľadových potenciálnych rozvojových zámerov týkajúcich sa obsluhy územia. Nosný systém hromadnej dopravy je tvorený v súčasnosti autobusovou dopravou prevádzkovanou po osi Svit-Batizovce-Tatranská Polianka s dochádzkovou pešou dostupnosťou nepresahujúcou z okraja riešeného územia cca 500m.

Časová pešia dostupnosť zastávok hromadnej dopravy situovaných v centre obce na ceste III/018150 má izochrónu dostupnosti 10-15 min.

15.2. DOPRAVNO-URBANISTICKÉ RIEŠENIE

Cieľom dopravného, resp. dopravno-urbanistického riešenia je návrh optimálneho dopravného režimu riešeného územia súvisiaceho s rozvojovými zámermi obce. Návrh riešenia dopravných vzťahov spočíva vo vyriešení vonkajších dopravných vzťahov automobilovej, cyklistickej i pešej dopravy a vnútornej organizácie obce vzťahujúcej sa na priamu dopravnú obsluhu územia. Táto spočíva v prístupe k jednotlivým parcelám a objektom a exteriérovým a integrovaným zariadeniam statickej dopravy. Dopravné riešenie vo všeobecnosti rieši požiadavky na vzájomné väzby individuálnej dopravy automobilovej (dynamickej i statickej), dopravy hromadnej a dopravy cyklistickej a pešej.

15.2.1. Komunikačný systém

Základné východiskové predpoklady návrhu komunikačného systému vychádzajú z rešpektovania dopravných vzťahov a už založenej komunikačnej štruktúry obce.

Nadradenou komunikáciou v širších súvislostiach je plánovaná preložka cesty III/018150 v polohe západného obchvatu obce. Týmto dopravným riešením sa umožní urbanizácia a sprístupnenie pozemkov ležiacich v západnej časti katastra obce. Šírkové usporiadanie dopravného priestoru v cieľovom riešení vychádza zo základnej normovej kategórie dvojpruhovej cesty kategórie C 7,5/60. Pre zabezpečenie bezpečnosti na plánovanej ceste a bezkolízneho dopravného napojenia obce navrhujeme jednotlivé zóny obce napojiť na preložku cesty III/018150 v štyroch bodoch formou okružných križovatiek, ktoré budú zároveň plniť funkciu zmiernenia rýchlosti na obchvatovej komunikácii.

Hlavnou komunikáciou prechádzajúcou centrom obce zostáva komunikácia vedená v koridore pôvodnej trasy cesty III/018150. Dopravné riešenie rešpektuje dopravno-urbanistickú úroveň tejto komunikácie v úrovni zbernej komunikácie funkčnej triedy B2. Definovanie dopravných charakteristík zbernej komunikácie prechádzajúcej centrom obce v smere sever - juh je možné v 2 úrovniach. Prvá úroveň sa viaže na súčasný stav a jestvujúce šírkové usporiadanie dvojpruhovej smerovo nerozdelenej komunikácie. Druhá úroveň súvisí s cieľovým stavom. Tento vychádza z predpokladu cieľového prerozdelenia dopravných väzieb riešenej oblasti vo vzťahu na ostatné časti obce s cieľom homogenizácie šírkového usporiadania komunikácie. Šírkové usporiadanie dopravného priestoru v cieľovom riešení vychádza zo základnej normovej kategórie dvojpruhovej komunikácie kategórie MZ 8/40 s úpravou a redukováním počtu napojení jestvujúcej zástavby prostredníctvom usmernených úrovňových križovatiek. Reálne šírkové usporiadanie je podriadené

dopravným nárokom v medzikrižovatkových úsekoch. Špecifická funkcia komunikácie v krátkodobom výhľade súvisí s homogenizáciou šírkového profilu komunikácie doplneného o chodníky pre peších a cyklistov. Predkladaný dopravno-urbanistický návrh koordinuje súčasné možnosti zapojenia rozvojového územia a výhľadové usporiadanie dopravných vzťahov, ktoré vychádzajú zo širších územných i časových súvislostí.

Zastávky autobusovej dopravy vytvárajú uzlové dopravno-transformačné priestory, ktoré zásadným spôsobom determinujú prevádzkový režim riešeného územia.

Územie je vymedzené funkčno-prevádzkovými sektormi jednotlivých častí obce a zón plánovaných podnikateľských aktivít. Zapojenie týchto rozvojových území vychádza z princípu diverzifikácie hlavných dopravných vstupov. Tieto sú orientované v 4 bodoch – z obchvatovej komunikácie cesty III/018150, ktorá však po dobudovaní aktivít v západnej časti katastra obce nadobudne funkciu radiály. Vnútrosídelnú komunikačnú štruktúru tvorí sieť komunikácií, ktorých dopravno-urbanistický význam nepresahuje úroveň obslužných komunikácií funkčnej triedy C2 a C3 v šírkovom usporiadaní kategórie MO 6,5/30, MO 7/40, MO 8/40. Komunikácie umožňujú bezprostrednú obsluhu riešeného územia sídla a prístup na exteriérové plochy statickej dopravy i prístup do garáží integrovaných na parcely prípadne do objektov jednotlivých podnikateľských aktivít. Intenzita využitia územia si vyžaduje také usporiadanie dopravných zariadení kde podstatná časť nárokov statickej dopravy je situovaná na parkovacie plochy umiestnené na parcelách majiteľov pozemkov. Základnú komunikačnú sieť dopĺňajú účelové a prístupové komunikácie dopravno-urbanistickej úrovne C a D, funkčnej triedy C2,C3 a D2, D3. Funkcia komunikácií spočíva v účelovom zapojení jestvujúcich a navrhovaných urbanistických aktivít na nadradenú komunikačnú sieť. Komunikácie funkčnej triedy D3 vytvárajú systém prepojení na existujúce pešie trasy. Smerovanie peších trás sleduje rozloženie základných urbanistických prvkov (podnikateľské aktivity, služby, bývanie) i rozloženie zastávok hromadnej dopravy.

Vo výhľade je nutné predpokladať vzájomné kooperačné a funkčno-prevádzkové vzťahy riešeného územia na plánované zóny podnikateľských aktivít športového a rekreačného charakteru, čím sa zvýraznia priečne dopravné väzby funkčne vzájomne previazaných území. Pre krátkodobý výhľad je nutné zabezpečenie funkčno-prevádzkovej a územnej rezervy umožňujúcej toto prepojenie.

V súvislosti s časovým odstupom predpokladaných rozvojových zámerov je návrh dopravno-prevádzkových vzťahov rozčlenený do viacerých etáp – preložka cesty III/018150, homogenizácia koridoru pôvodnej cesty III/018150 v priesahu obcou, rekreačno-podnikateľské zóny.

15.2.2. Ukl'udnená doprava

Ukl'udnená doprava v území tvorí nosnú kostru jednotlivých obytných sektorov obce a je plynulo napojená na obslužné komunikácie funkčnej triedy C2. Riešenie vzťahov ukl'udnenej dopravy sa viaže na ťažiskové priestory riešeného územia s koncentráciou bývania a vybavenosti obchodno-podnikateľského charakteru. Riešenie systému obslužnej dopravy spočíva vo vyriešení vzťahov dotýkajúcich sa najmä obsluhy jednotlivých sektorov, sprístupnenia určitých parciel a vnútornej organizácie územia súvisiacej s výstavbou objektov podnikateľského charakteru a rozvoja plôch s predpokladaným funkčným využitím na športovo-rekreačné využitie a podnikanie.

15.2.3. Hromadná doprava

Nosným dopravným systémom v lokalite zostáva autobusová doprava. Hlavné trasy dopravného systému hromadnej dopravy (HD) sú vedené v koridore dopravno-kompozičnej osi pôvodnej cesty III/018150. Na zastávky MHD nadväzujú priečne pešie prepojenia. Dopravným systémom najviac sa približujúcim k riešenému územiu v tangovanej lokalite je autobusová doprava sprístupňujúca oblasť TANAP-u (Tatranský národný park) zo smeru od cesty I/18 v lokalite mesta Svit a budúcej diaľnice D1 v oblasti mimoúrovňovej križovatky Batizovce.

15.2.4. Statická doprava

Riešenie statickej dopravy vytvára koncepčné východiská pre riešenie prevádzkových väzieb a zásadným spôsobom ovplyvňuje a determinuje intenzitu a spôsob využitia rozvojových plôch. Riešenie statickej dopravy sa dotýka jestvujúcich stabilizovaných častí obce s predpokladom intenzívnej zástavby. Princípom riešenia je uspokojovanie potrieb statickej dopravy v rámci užšie vymedzeného územia korešpondujúceho so základnou bilančnou jednotkou, ktorú tvorí sektor. Z veľkej časti sa navrhované plochy statickej dopravy stávajú plochami funkčne previazanými so zdrojovými miestami s bývaním a podnikateľských aktivít športovo-rekreačného charakteru. Základným princípom riešenia je s ohľadom na intenzitu, využitie časti rozvojových plôch. Nároky na statickú dopravu a možnosti ich uspokojenia v rámci sektora sú jedným zo základných predpokladov regulujúcich investičnú činnosť v rozvojových územiach. Charakteristikou vyjadrujúcou optimálnosť riešenia statickej dopravy v území je stupeň odstavovania (garážovania) vozidiel na vlastnom pozemku, ktorý je pomernou hodnotou vyjadrujúcou podiel parkovacích a odstavných miest na celkovom počte miest statickej dopravy. Za optimálny stupeň je vo všeobecnosti považovaná hodnota 0,6-0,7. V riešenom území s ohľadom na špecifiká zástavby je navrhovaný stupeň odstavovania s hodnotou 1,0 s umiestnením odstavených vozidiel na vlastnom pozemku.

Bilančné nároky potrieb odstavných a parkovacích miest boli odvodené z priamych základných ukazovateľov, ktoré tvorí počet podnikateľských objektov a ich funkčné využitie. Pri stanovení bilančných nárokov na statickú dopravu návrh vychádzal z STN 73 6110. Výpočet nárokov reprezentuje hodnoty vychádzajúce z predpokladu optimálneho koeficientu deľby dopravnej práce. Stupeň automobilizácie reprezentuje výhľadový stav blížiaci sa predpokladanému stupňu saturácie. Vplyv polohy riešeného územia a objektov je vyjadrený koeficientom $k_p=0,5$ v závislosti na polohe a funkčnom význame bilancovaného územia, resp. objektu. Koeficient sa viaže na funkcie miestneho významu.

V zmysle článku STN 73 6110 boli stanovené redukčné súčinitele:

$k_a=1,2$ stupeň automobilizácie 1:2 (stupeň saturácie)

$k_v=0,3$ sídlo do 20 000 obyvateľov

$k_p=0,5$ obytná zóna

$k_d=1,2$ deľba dopravnej práce IAD/ostatné 40:60 (odhad)

$k_{celk}=0,80$

Nároky na krátkodobé a dlhodobé miesta statickej dopravy sú uspokojené v rámci kapacít exteriérových plôch a plôch navrhovaných v areáloch jednotlivých podnikateľských aktivít. Bilancia nárokov statickej dopravy a bilancia kapacít statickej dopravy v riešenom území sa dostáva do rovnovážneho stavu. Riešenie disproporcie nárokov a kapacít spočíva vo vzájomnej zastupiteľnosti funkčného využitia prevádzkovo súvisiaceho územia.

15.3. KONCEPČNÉ RIEŠENIE DOPRAVY

15.3.1. Zásady koncepčno-technického riešenia

Koncepcia riešenia dopravy obsahuje riešenie celého dotknutého územia s ohľadom na komplexnosť vzájomných väzieb. Komunikačná sieť riešeného územia je navrhnutá v zmysle STN 73 6101 „Projektovanie ciest a diaľnic“ a STN 736102 „Projektovanie križovatiek na pozemných komunikáciách“ (pre riešenie preložky cesty III/018150) a STN 73 6110 "Projektovanie miestnych komunikácií" pre ostatnú komunikačnú sieť. Základnú komunikačnú sieť tvoria komunikácie zberné a obslužné ktoré sú priestorovo navrhnuté tak, aby spĺňali základné požiadavky v zmysle platných STN 73 6101, STN 73 6102 a STN 73 6110 a zároveň rešpektovali požiadavku majiteľov príľahlých pozemkov o minimalizáciu záberu pre potrebu výstavby komunikácií.

15.3.2. Pešia a cyklistická doprava

Veľkosť obce nevytvára tvorbu stabilných dominantných peších prúdov k jednotlivým cieľom. Nárazovo sú vytvárané pešie prúdy k zastávkam prímestskej autobusovej dopravy v čase dochádzky do zamestnania a do škôl. Pešie chodníky je potrebné dobudovať pozdĺž komunikácií s dôrazom na komunikáciu funkčnej triedy B2 a B3.

Pre pokrytie potrieb cyklistickej dopravy sú v obci z hľadiska terénnych daností vytvorené vhodné podmienky, chýbajú však zariadenia pre potreby rozvoja cyklistickej dopravy. Funkčná úroveň komunikácií nevyžaduje segregáciu cyklistickej a motorovej dopravy a vytváranie samostatných cyklistických chodníkov. So samostatným cyklistickými pásmi v hlavnom dopravnom priestore je možno výhľadovo uvažovať v ochrannom pásme preložky cesty III/018150 a v koridore zbernej komunikácie funkčnej úrovne B3 a obslužných komunikácií. Cyklistické komunikácie sú navrhované funkčnej triedy D2 v šírkovom usporiadaní 3,00 m (samostatné cyklistické cestičky), respektíve v stiesnených pomeroch 2,50 m. Cyklistické pásy v súbehu s pešou dopravou a v stiesnených pomeroch šírky 1,00m (jednosmerne). Smerovanie cyklistickej dopravy turistického charakteru je smerovaný k aglomerácii mesta Poprad a Svit a do oblasti Vysokých Tatier osadám Tatranská Polianka a Starý Smokovec, ležiacich v chránenom území TANAP-u.

15.4. LIMITY A REGULATÍVY ÚZEMNÉHO ROZVOJA

15.4.1. Regulácia dopravných vzťahov

Regulačné princípy riešenia dopravných vzťahov v území zahŕňajú opatrenia, ktorých dodržanie je nevyhnutné pre zachovanie funkčnej prevádzky rozvojového územia. Regulácia sa viaže len na koncepčné zámery rozvoja dopravnej infraštruktúry.

Hlavným východiskovým princípom regulácie dopravných vzťahov musí byť dôsledná hierarchizácia vnútrozonálnych a celosídlných a miestnych dopravných vzťahov. Hierarchizácia prvkov jestvujúceho i novonavrhovaného komunikačného systému v návrhu je prostriedkom na optimalizáciu vnútornej dopravnej prevádzky zahŕňajúcej systémy motorovej dynamickej i statickej a nemotorovej dopravy.

Princípy funkčného usporiadania prvkov vnútrozonálneho komunikačného systému vychádzajú z určenia dopravno-urbanistických úrovní komunikácií. Základnú komunikačnú kosť v riešenom a prevádzkovo súvisiacom území reprezentujú zberné, obslužné, cyklistické a pešie komunikácie.

Dopravne nadradenou komunikáciou z hľadiska prevedenia tranzitnej dopravy na ose cesta I/18 (diaľnica D1) - Vysoké Tatry (TANAP) je pre celé riešené územie preložka cesty III/018150 v polohe západného obchvatu obce.

Dopravne nadradenou komunikáciou pre obytnú časť sídla zberná komunikácia vedená v koridore bývalej trasy cesty III/018150 centrom obce. Dopravno-urbanistická úroveň komunikácie sa viaže na skupinu zberných komunikácií funkčnej triedy B2.

Šírkové usporiadanie cesty III/018150 v cieľovom stave vychádza zo základnej normovej kategórie dvojpruhovej cesty kategórie C 7,5/60. Šírkové usporiadanie hlavného dopravného priestoru sa v križovatkových úsekoch podriaďuje dopravno-inžinierskym nárokom na bezpečné odbočenie formou okružných križovatiek.

Šírkové usporiadanie zberných komunikácií v cieľovom stave vychádza zo základnej normovej kategórie dvojpruhovej komunikácie kategórie MZ 8/40. Šírkové usporiadanie hlavného dopravného priestoru sa podriaďuje dopravno-inžinierskym nárokom na umiestnenie pásov pre cyklistov a chodníkov pre peších.

Zapojenie rozvojových území vychádza z princípu diverzifikácie hlavných dopravných vstupov. Tieto sú orientované z cesty III/018150 v štyroch bodoch tvorených okružnými križovatkami a systémom úrovnových križovatiek na komunikáciách funkčnej úrovne B a C.

Vnútrošídlnú komunikačnú štruktúru tvorí sieť prístupových komunikácií, ktorých dopravno-urbanistický význam nepresahuje úroveň obslužných komunikácií funkčnej triedy C2 a C3 v šírkovom usporiadaní kategórie MO 6,5/30, MO7,5/40 a MO 8/40. Komunikácie umožňujú bezprostrednú obsluhu riešeného územia a prístup na exteriérové plochy statickej dopravy i prístup do garáží integrovaných do objektov rodinných domov.

Riešenie statickej dopravy sleduje rozvojové zámery obce, rozloženie základných urbanistických prvkov a predpokladaný rast stupňa automobilizácie. Pri stanovení nárokov statickej dopravy je nutné uvažovať so stupňom automobilizácie 1:2,0.

Organizovanie statickej dopravy je riešené spôsobmi vo väzbe na charakter funkčného využitia územia a vlastnícke vzťahy. Nároky verejných funkcií sú uspokojené na verejných komunikačných plochách, pričom je možno uvažovať i s istou mierou vzájomnej funkčnej zastupiteľnosti.

V podnikateľských aktivitách je statická doprava riešená na exteriérových plochách a v objektoch na vlastnom pozemku. Princíp riešenia statickej dopravy musí sledovať požiadavky na intenzitu využitia územia. Kritériá určujúce spôsoby riešenia krátkodobých a dlhodobých nárokov statickej dopravy sa viažu na stupeň odstavovania vozidiel.

16. NÁVRH VODNÉHO HOSPODÁRSTVA

16.1. ZÁSOBOVANIE VODOU

16.1.1. Súčasný stav

Obec má vybudovaný vodovod a v súčasnosti prebieha jeho rozšírenie zapojením nových prameňov, vybudovaním nového vodojemu a rozšírením rozvodnej siete.

Vodovod je v prevádzke od roku 1939. Ako vodný zdroj slúžia pramene „Starý“ a „Nový“ s minimálnou výdatnosťou 1,7 l/s. Pramene sú v k. ú. Gerlachov nad obcou. Z prameňov je voda privádzaná oceľovým potrubím DN 60 do zemného vodojemu o obsahu 50 m³ s kótou hladiny 836,70 a dnom na kóte 834,70 m.n.m – BPV. Rozvodná sieť je vybudovaná z liatinových, oceľových a polyetylénových potrubí DN 50, 60, 80 a 100 v celkovej dĺžke 2880,0 m.

Poľnohospodárske družstvo má vlastný vodný zdroj z prameňa „Bargerové mláky“ s minimálnou výdatnosťou 1,62 l/s. Tento prameň bolo možné prepojiť aj na rozvodnú sieť v obci, ale vzhľadom na nezaistenú hygienickú nezávadnosť zdroja bolo prepojenie prerušené a prameň slúži iba pre zásobovanie poľnohospodárskeho družstva.

Pramene „Starý“ a „Nový“ nezaručovali svojou výdatnosťou dostatočné zásobovanie vodou v celom ročnom období, preto sa pristúpilo k výstavbe rozšírenia vodných zdrojov.

Neďaleko katastrálnej hranice medzi k. ú. Gerlachov a k. ú. Starý Smokovec, na území k. ú. Starý Smokovec sú vybudované dva hydrogeologické vrty GH-1 a GH-3. Vrty sú vybudované ako vŕtané rúrové studne hlboké cca 200 m. Vrt GH-3 je využívaný pre zásobovanie hotela HUBERT. Vrt GH-1 je v rámci stavby „Gerlachov – rozšírenie vodných zdrojov“ vybavený strojným zariadením a automatickým ovládaním ako rúrová studňa a je zapojený do zásobovacieho systému obce Gerlachov.

Pásmo hygienickej ochrany prvého stupňa pre pramene „Starý“ a „Nový“ ako aj pre vrty GH-1 a GH-3 sú totožné s oplotením týchto vodných zdrojov.

Výdatnosti vrtov odporúčené na využívanie sú pre GH-3 2,5 l/s a pre GH-1 2,0 l/s.

Voda z vrtu GH-1 je prečerpávaná do prerušovacej komory pri vrte GH-3 a odtiaľ tečie gravitačne do nového vodojemu obsahu 2 x 150 m³, s kótou hladiny 852,20 a kótou dna 848,20.

Z neho bude zásobované vyššie (II.) tlakové pásmo rozvodnej siete obce. Prepojovacím potrubím medzi novým vodojemom 2 x 150 m³ a jestvujúcim vodojemom 50 m³ môže voda pretiecť z vodojemu 2 x 150 m³ do vodojemu 50 m³, ktorý zásobuje nižšie (I.) tlakové pásmo obce.

V súčasnosti vybudovaný a strojným zariadením vybavený je vrt GH-1, výtlačné potrubie, prerušovacia komora, prírodné potrubie a prepojovacie potrubie. Prírodné potrubie a prepojovacie potrubie sú dočasne prepojené tak, že voda ide obtokom okolo vodojemu 2 x 150 m³ a vteká do vodojemu 50 m³, čím dopĺňa prípadné nedostatočné zásobenie vodojemu 50 m³ z prameňov „Starý“ a „Nový“. Vodojem 2 x 150 m³ je rozostavaný.

Po dostavaní stavby „Gerlachov – rozšírenie vodných zdrojov“ bude slúžiť vodojem 2 x 150 m³ pre zásobovanie vyššieho tlakového pásma obce a bude zásobovaný vodou z vrtu GH-1 s možnosťou dopĺňovania množstva vody z vrtu GH-3, z ktorého je teraz zásobovaný hotel HUBERT, ale jeho kapacita nie je celá využívaná. Vodojem 50 m³ bude slúžiť na zásobovanie nižšieho tlakového pásma rozvodnej siete obce a bude zásobovaný z prameňov „Starý“ a „Nový“. Bude možnosť zásobovať ho aj cez prepojovacie potrubie z vodojemu 2 x 150 m³, teda z vrtu GH-1 a GH-3.

Rozvodná sieť je v súčasnosti vybudovaná v uliciach terajšej zástavby a je zásobovaná z vodojemu 50 m³, teda je celá v oblasti nižšieho tlakového pásma. Rozširovanie výstavby je plánované smerom do územia, ktoré je vyššie položené oproti terajšej zástavbe. Preto bude vytvorená oblasť rozvodnej siete vyššieho tlakového pásma, do ktorej bude privádzaná voda zásobovacím potrubím z vodojemu 2 x 150 m³. Určitá časť terajšej rozvodnej siete bude zapojená do siete vyššieho tlakového pásma. Rozvodné siete vyššieho a nižšieho tlakového pásma budú od seba oddelené uzávermi, ktoré bude možné v prípade havarijného stavu otvoriť a tak havarijne zásobiť rozvodnú sieť celej obce z jedného alebo druhého vodojemu.

Terajšia zástavba obce leží medzi kótami 780 – 817. S rozširovaním obce sa počíta smerom do vyššie položeného územia až asi po kótu 830 m.n.m.

POTREBA VODY:

BYTOVÝ FOND

Terajší počet obyvateľov	800 osôb
Výhľadový počet nových rodinných domov 40 + 120 + 15 = 175 x 4 os	700 osôb
Výhľadový počet obyvateľov	1 500 osôb x 145 l/os/deň = 217 500 l/deň

VYBAVENOSŤ

1500 osôb x 25 l/os/deň	37 500 l/deň
-------------------------	--------------

SLUŽBY A VYŠŠIA VYBAVENOSŤ

Súčasný stav:

Hotel Hubert 40 lôžok x 700 l/lôžko/deň	28 000 l/deň
Doplňovanie bazénu	45 000 l/deň
	73 000 l/deň

Výhľad :

Motel 40 lôžok x 220 l/lôžko/deň	8 800 l/deň
Hotely 150 lôžok x 500 l/lôžko/deň	75 000 l/deň
Športový areál 1000 lôžok x 150 l/lôžko/deň	150 000 l/deň
Apartmánové domy, bungalovy 1000 lôžok x 100 l/lôžko/deň	100 000 l/deň
Agroturistika 200 lôžok x 100 l/lôžko/deň	20 000 l/deň
Obchody, služby 50 zam. x 450 l/zam./deň	22 500 l/deň
	376 300 l/deň

Celková výhľadová potreba :

Bytový fond	217 500 l/deň
Základná vybavenosť	37 500 l/deň
Služby – súčasný stav	73 000 l/deň
<u>Služby – výhľadová potreba</u>	<u>376 300 l/deň</u>
Spolu	704 300 l/deň

Priemerná denná potreba: $Q_p = 704\,300\text{ l/deň} = 8,15\text{ l/s}$

Maximálna denná potreba: $Q_{dmax} = Q_p \times 1,6 = 704\,300 \times 1,6 = 1\,126\,880\text{ l/deň} = 13,04\text{ l/s}$

Maximálna hodinová potreba : $Q = (Q_{dmax} \times 1,8) : 24 = (1\,126\,880 \times 1,8) : 24 = 84\,514\text{ l/hod} = 23,48\text{ l/a}$

Minimálna výdatnosť prameňov :

Starý + nový	1,7 l/s
GH3	2,5 l/s
GH1	2,0 l/s
	6,2 l/s
Bargerové mláky	1,6 l/s
Spolu	7,8 l/s

Deficit prameňov $13,04 - 6,2 = 6,84\text{ l/s}$ prípadne $13,04 - 7,8 = 5,24\text{ l/s}$ ak berieme do úvahy použiteľnosť prameňa Bargerové mláky.

Prameň Bargerové mláky slúži v súčasnosti pre zásobovanie Poľnohospodárskeho družstva. Jeho hygienická bezpečnosť nie je dostačujúca. Výdatnosť prameňov má byť rovná maximálnej dennej potrebe, teda $Q_{dmax} = 13,04\text{ l/s}$. Z uvedeného vyplýva, že terajšie pramene nie sú dostačujúce pre zabezpečenie zásobovania vodou v celom rozsahu pre plánovanú budúcu výstavbu a jej vybavenie.

Bude potrebné vykonať hydrogeologický prieskum a zistiť prípadnú možnosť vybudovania ďalších vrtov alebo sa zamerať na prípadný odber povrchovej vody s jej následnou úpravou a hygienickým zabezpečením (napr. v oblasti Bargerové mláky).

KAPACITA VODOJEMOV

Terajší	50 m ³
Vo výstavbe	300 m ³
Spolu	350 m ³

Potrebný objem vodojemov v zmysle STN 75 5302 je 60 % z maximálnej dennej potreby. Teda pre výhľadový stav Gerlachova: $1\,127\text{ m}^3/\text{deň} \times 0,6 = 676\text{ m}^3$

Terajší objem 350 m³ bude potrebné rozšíriť o $676 - 360 = 326\text{ m}^3$.

Nová zástavba bude prevažne v oblasti druhého tlakového pásma, takže bude potrebné rozšíriť vodojem II. tlakového pásma o komoru o obsahu 350 – 400 m³.

16.1.2. Navrhované riešenie

Berúc do úvahy návrh územného plánu pre obec Gerlachov bude treba upraviť niektoré trasy navrhovanej rozvodnej siete podľa vypracovaného projektu. Ide hlavne o zväčšenie prírodného potrubia od nového vodojemu 2 x 150 m³ na profil DN 150 a úpravu trás rozvodnej siete podľa navrhovaných komunikácií podľa územného plánu. Prírodné potrubie DN 150 treba predĺžiť až do nového územia pre apartmánové domy, bungalovy a agroturistiku a zapojiť ho do terajšej rozvodnej siete aby sa vybudoval nový zásobný okruh profilu DN150.

Jestvujúca rozvodná sieť v obci sa musí postupne vymeniť na potrubia DN 100. Odporúčame dodržiavať pre celú rozvodnú sieť jednotný materiál (PE).

Pre oblasť na východ od príjazdnej cesty z Gerlachova k hotelu Hubert navrhujeme z vodojemu II. tlakového pásma vyviesť samostatné prírodné potrubie DN 150, ktoré sa rozvetví na zásobnú sieť k jednotlivým objektom.

Oblasť služieb a novej výstavby na juhovýchode obce bude zásobená z vodojemu I. tlakového pásma.

Ako bolo uvedené v statí „Potreba vody“ pre zásobenie vodou celej oblasti podľa územného plánu je nevyhnutné nájsť nové vodné zdroje s výdatnosťou rovnou deficitu 6,84 l/s resp. 5,24 l/s.

Objem vodojemu II. tlakového pásma bude potrebné rozšíriť o 350 – 400 m³.

16.2. ODKANALIZOVANIE

16.2.1. Súčasný stav

Obec má na území terajšej zástavby vybudovanú kanalizáciu. Kanalizácia je splašková a odpadové vody sú odvádzané do čistiarne odpadovej vody (ČOV) vybudovanej poniže obce. Vzdialenosť medzi ČOV a okrajom súvislej bytovej zástavby je viac ako 300 m, čo vyhovuje pásmu hygienickej ochrany ČOV v zmysle STN 75 6401. Vyčistená odpadová voda je vyústená do Gerlachovského potoka. Do kanalizačného systému sú privádzané aj odpadové vody z hotela HUBERT. Stoka od hotela HUBERT v profile DN 200 vedie v úseku medzi hotelom HUBERT a obcou Gerlachov nezastavaným územím pozdĺž Gerlachovského potoka. Potom pokračuje profilom DN 300 po uliciach obce Gerlachov ako hlavná zberná stoka a odvádza splaškovú odpadovú vodu do ČOV, v ktorej sú spoločne čistené odpadové vody z hotela HUBERT aj z obce Gerlachov. ČOV je vybudovaná ako mechanicko-biologická s aktivačnou prevzdušňovanou nádržou. Jej kapacita je 1000 EO. Vykúpený pozemok umožňuje jej rozšírenie. ČOV bola uvedená do prevádzky v roku 1998. Kanalizačná sieť je vybudovaná ako splašková ale nedisciplinovanosťou sú niekde do nej privádzané aj dažďové a drenážne vody. Tento stav môže niekedy znížiť čistiaci efekt ČOV a preto by mal byť odstránený.

Kanalizačná sieť je vybudovaná z potrubia DN 300 v celkovej dĺžke asi 2900 m. Sieť sa postupne rozširuje aj do ďalších ulíc okolo ktorých je zástavba.

16.2.2. Navrhované riešenie

Sieť splaškovej kanalizácie bude pri rozširovaní obce predlžovaná do nových ulíc. Pretože ide o splaškovú kanalizáciu a najmenší dovolený profil verejnej uličnej kanalizácie je DN 300 je možné kanalizačnú sieť predlžovať bez obavy, že dolná časť stôk bude preťažená. Treba však prísne dbať, aby sa majitelia domov vysporiadali s dažďovou, prípadne drenážnou vodou na svojom pozemku a v žiadnom prípade ju nezaústňovali do verejnej splaškovej kanalizácie. Dažďová voda z ulíc musí byť odvádzaná tiež povrchovo. V prípade, že by bola vybudovaná uličná stoka pre odvádzanie dažďových vôd, nesmie byť zaústená do verejnej splaškovej kanalizácie, ale vody musia byť do recipientu odvedené osobitne.

Terén územia riešeného územným plánom sa nachádza väčšinou nad kótou územia terajšej zástavby, preto bude možné z väčšiny územia odvieť splaškové vody gravitačne. Jedine z časti juhozápadného okraja riešeného územia nie je možné splaškové vody odvieť gravitačne v trasách navrhovaných komunikácií. Toto územie navrhujeme odkanalizovať cez terajšie územie Poľnohospodárskeho družstva a v najnižšom bode vybudovať studňovú prečerpávaciu stanicu, ktorá bude splaškovú vodu prečerpávať cez výtlačné potrubie do najbližšej koncovej šachty gravitačnej kanalizačnej siete.

Z časti územia športového areálu na juhovýchode riešeného územia je možné odvieť splaškové vody gravitačne. Ak budú niektoré objekty, ktoré treba odkanalizovať umiestnené v južnej časti, bude treba z nich splaškové vody prečerpať do koncovej šachty gravitačnej kanalizačnej siete.

Existujúca ČOV má kapacitu 1000 EO. Zaťaženie územia riešeného územným plánom môžeme odhadnúť na úroveň 2000 EO, preto bude nutné ČOV rekonštruovať a zväčšiť jej kapacitu.

16.3. VODNÉ TOKY

Katastrom pretekajú Velický potok, Stará a Nová voda, ktoré po sútoku vyvárajú Gerlachovský potok, ktorý preteká zastavaným územím. Pretekajú v prírodných korytách okrem úseku v zastavanom území. V ÚPN je navrhované:

- ▶ rešpektovať toky v trasách
- ▶ brehy po oboch stranách nezastavovať, ponechať voľný nezastavaný pás šírky min. 6 m

17. NÁVRH ENERGETIKY A ENERGETICKÝCH ZARIADENÍ

17.1. ZÁSOBOVANIE PLYNOM

VTL PLYNOVODY, VTL PLYNOVÉ PRÍPOJKY:

Obec Gerlachov je napojená na plynovodnú sieť Slovenského plynárenského priemyslu, a.s., Bratislava. Organizačne spadá pod lokálne centrum Poprad.

Cez katastrálne územie obce Gerlachov neprechádza hlavná línia vtl. plynovodu. Obec je napojená na hlavnú líniu vtl. plynovodu o dimenzii DN 300/4,0 MPa v smere Drieňovská Nová Ves – Tatranská Štrba (Važecké lúky) prostredníctvom vtl. plynovej prípojky a regulačnej stanice plynu, ktorá sa nachádza pri obci Batizovce.

Tento vtl. plynovod je napájaný z hlavného distribučného plynovodu Severné Slovensko o dimenzii DN 500/6,3 pomocou prepúšťacej stanice Tatranská Štrba (Važecké lúky).

Podľa ÚPN VÚC Prešovského kraja a odvetvovej prognózy sa neuvažuje s výstavbou vtl. plynovodu v katastrálnom území obce Gerlachov.

REGULAČNÉ STANICE PLYNU

V záujmovej lokalite sa nenachádzajú žiadne regulačné stanice plynu. Obec je v súčasnosti napojená na existujúcu regulačnú stanicu plynu RS 1200 - VTL/STL spoločne pre obec Batizovce a pre obec Gerlachov.

Regulačná stanica plynu RS 1200 je v správe SPP, a.s., Bratislava.

Celková existujúca maximálna hodinová kapacita regulačnej stanice činí 1 200 m³ zemného plynu za hod.

STL PREPOJOVACIE PLYNOVODY

Obec Gerlachov je zásobovaná zemným plynom od obce Batizovce stl. plastovým prepojovacím plynovodom o dimenzii PE D 160. Celková dĺžka stl. prepojovacieho plynovodu je 2 368 bm. Materiál je lineárny polyetylén, ak. mat. PE 100.

STL PLYNOVODY

V obci je existujúci rozvod plynu riešený stredným tlakom, o tlakovej hladine 100 kPa. Stl. plynovody sú prevedené z plastového potrubia - polyetylénu. Všetky odberné miesta sú na stl. plynovody napojené pomocou stl. plynových prípojok s domovými regulátormi tlaku plynu, väčšie objekty doregulačnými stanicami plynu. V súčasnosti je pri maximálnom prevádzkovom odbere dostatočný tlak v plynovodnej sústave.

Základné údaje stl. plynovodov obce Gerlachov:

Médium:	zemný plyn naftový
Výhrevnosť:	34,5 MJ/ m ³
Akosť materiálu PE potrubia:	PE 100
Pretlak stl. plynovodu:	100 kPa

Dĺžka plynovodov:		
Stl. prepojovací plynovod PE	D 160	2 368 bm
Stl. prepojovací plynovod PE	D 110	3 bm
SPOLU:		2 371 bm

Stl. plynovod PE	D 160	449 bm
Stl. plynovod PE	D 110	3 bm
Stl. plynovod PE	D 90	720 bm
Stl. plynovod PE	D 63	2 396 bm
SPOLU:		3 568 bm

Stl. plynové prípojky	D 32	115 ks
Stl. plynové prípojky	D 32	641 bm

17.2. NÁVRH

17.2.1.VTL PLYNOVODY, VTL PLYNOVÉ PRÍPOJKY

Podľa ÚPN VÚC Prešovského kraja a odvetvovej prognózy sa neuvažuje s výstavbou nového potrubia vtl. plynovodu, ani vtl. plynových prípojok pre obec Gerlachov.

Vtl. plynová prípojka pre existujúcu regulačnú stanicu plynu, ktorá sa nachádza pri obci Batizovce, sa nebude meniť a ostáva v pôvodnom technickom riešení.

17.2.2. REGULAČNÉ STANICE PLYNU

Konečný návrh riešenia bude pozostávať :

RS 1 – regulačná stanica plynu RS 1200/2/2-440 pre obec Batizovce a pre obec Gerlachov sa bude opravovať a modernizovať z dôvodu požiadavky zvýšenia kapacity obce Gerlachov a jej kapacita výkonu bude 2x1000 m³ zemného plynu. Technológia RS bude pozostávať z dvoch regulačných rád – jedna regulačná rada bude pre obec Batizovce – tlaková hladina do 100 kPa a druhá pre obec Gerlachov – tlaková hladina do 300 kPa. Súčasťou opravy a modernizácie RS bude aj vybudovanie murovanej budovy s oplatením a terénnymi úpravami. Regulačná stanica plynu ostáva umiestnená na pôvodnom mieste, na okraji obce Batizovce. Súvisiacou investíciou bude výmena tých existujúcich regulátorov tlaku plynu, ktoré nespĺňajú požiadavky zmeny tlakovej hladiny v stl rozvodoch.

17.2.3. STL PLYNOVODY

STL plynovody v celej lokalite obce Gerlachov ostávajú kapacitne v nezmenenom stave, s tým, že sa stl. miestna sieť rozšíri pre navrhované okrsky - časť IBV s objektmi občianskej vybavenosti, hlavne v juhozápadnej až západnej časti obce a severnej časti – relaxačno-športový areál obce.

Ďalším rozšírením sú malé miestne okrsky, ktoré sa nachádzajú vo voľných priestoroch obce Gerlachov. Týmto riešením sa pokrývajú požadované navrhované kapacity a to IBV, objekty navrhovanej občianskej vybavenosti a ostatnej vybavenosti obce.

Celková zvýšená maximálna hodinová potreba zemného plynu lokality obce Gerlachov bude 750 m³/hod. V tejto hodnote nie je zahrnutá hodnota súčiniteľa súčasnosti.

Plánované napojenia na existujúce plynárenské zariadenia a následné rozšírenie plynárenských zariadení v plánovanej zástavbe bude pred spracovaním ďalšieho stupňa projektovej dokumentácie konkretizované až na základe vykonaného hydraulického modelového výpočtu pracovníkmi oddelenia plánu prípravy investícií – lokálne centrum Poprad Slovenského plynárenského priemyslu a.s., ktorí stanovia technické podmienky pripojenia na distribučnú sieť.

Základné údaje STL, NTL. plynovodov:

Obec Gerlachov:

Plynovod	Dimenzia	Exist. stav - dĺžka	Rozšírenie – dĺžka	Spolu
Stl. prepoj. plynovod	D 160	2368 bm	0 bm	2368 bm
Stl. prepoj. plynovod	D 110	3 bm	0 bm	3 bm
Stl. plynovod PE	D 160	449 bm	0 bm	449 bm
Stl. plynovod PE	D 110	3 bm	4 830 bm	4 833 bm
Stl. plynovod PE	D 90	720 bm	3 240 bm	3 960 bm
Stl. plynovod PE	D 63	2396 bm	3 620 bm	6 016 bm
Stl. plynovod PE	D 50	0 bm	680 bm	680 bm
Stl. plynovod PE	D 40	0 bm	0 bm	0 bm
CELKOM:		5939 bm	12 370 bm	18 309 bm

STANOVENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM

Najmenšie vzdialenosti medzi povrchmi stl. plynového potrubia do 0,4 MPa pri križovaní alebo súbehu:

Druh vedenia	križovanie	súbeh
Silové káble do 1 kV	0,10 m	0,6 m
Silové káble do 10 kV	0,20 m	0,6 m
Silové káble do 35 kV	0,20 m	0,6 m
Silové káble do 110 kV	0,70 m	0,6 m
Telefónne káble	0,10 m	0,4 m
Plynovody do 0,4 MPa	0,10 m	0,4 m
Vodovodné potrubie	0,15 m	0,5 m
Kanalizácia	0,50 m	1,0 m
Tepelné vedenia	0,10 m	0,5 m
Kábelovody	0,10 m	1,0 m

PREHEAD VÝCHODISKOVÝCH PODKLADOV

Ako východiskový podklad pre konečný návrh boli:

- ▶ informácie o miestnych podmienkach, stave plynofikovanej obce, ktoré poskytli pracovníci SPP, a.s., Bratislava, LC Poprad,
- ▶ výkresová dokumentácia - situácia záujmovej lokality v M 1:5000,
- ▶ požiadavky rozšírenia plynifikácie obce, ktoré podali pracovníci obce Gerlachov.

17.3. ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIU

17.3.1. STAV

Na západnej strane obce prechádza vzdušné vedenia VN – 22 kV, linka č. 219 Svät – Tatr. Polianka.

V obci sa nachádza 6 trafostaníc:

- TR1 – stožiarová s výkonom 250 kVA (Boratko)
- TR2 – murovaná s výkonom 630 kVA (IBV)
- TR3 – stožiarová s výkonom 250 kVA (PD)
- TR4 – stožiarová s výkonom 400 kVA (smer Tatr. Polianka)
- TR5 – stožiarová s výkonom 630 kVA (obecný úrad)
- TR6 – stožiarová s výkonom 250 kVA (MŠ)

Trafostanice TR1 a TR2 sa sú na SZ obce, TR3 je pri poľnohospodárskom družstve, TR4 na severe pri ceste smer Tatranská Polianka, TR5 je v strede obce a TR6 na východnej strane obce.

Trafostanice TR1, TR3 a TR4 sú napojené vzdušným vedením uloženým na betónových stĺpoch.

Trafostanica TR2 je vo voľnom priestranstve napojená vzdušným vedením a v obytnej časti káblom uloženým v zemi. Trafostanice TR5 a TR6 sú od trafostanice TR4 napojené káblom uloženým v zemi.

NN sieť je urobená vzdušným vedením lanami AlFe ale závesnými káblami uloženými na betónových stĺpoch. V novej časti na západe (IBV) sú rozvody urobené káblami a prípojkovými skriňami.

Vonkajšie osvetlenie je urobené vzdušným vedením. Svetidlá sú osadené na stĺpoch verejnej siete.

17.3.2. NÁVRH

17.3.2.1. VN ČASŤ

Základné údaje

Výstavba nových rodinných domov (RD) sa uskutoční v lokalite severozápad a juhozápad. Spolu sa uvažuje o výstavbe 138 rodinných domov:

Predpoklad odberu elektrickej energie

Predpokladaný inštalovaný výkon RD 11,0 kW

Predpokladaný súčasný výkon RD 5,5 kW

138 RD x 5,5 = 759 kW

Vonkajšie osvetlenie = 20 kW

Celkom 779 kW

Preložky VN vedenia

Pre výstavbu RD je potrebné zdemontovať a preložiť tieto VN vedenia:

- hlavné vedenie smer Svit – Tatranská Polianka smerom na západ
- vzdušné vedenie pre napojenie TR1 a TR3 smerom na juh
- vzdušné vedenie pre napojenie TR4 smerom na sever.

Úprava trafostaníc

- trafostanicu TR 1 zdemontovať a postaviť novú murovanú. Z nej by sa napojili nové RD na južnej strane obce. VN prípojka by bola vzduchom po úsekový vypínač a odtiaľ káblom v zemi.
- trafostanica TR 2 ostáva bez zmeny
- trafostanica TR 3 ostáva bez zmeny. Napojená bude novým vzdušným vedením. Z tejto trafostanice sa napojí západná časť RD
- trafostanica TR4 sa preloží na sever. Napojená bude novým vzdušným vedením. Z TR4 budú napojené RD na severe.
- trafostanice TR5 a TR6 ostávajú bez zmeny. Budú napojené terajším VN káblom, ktorý sa v mieste terajšej TR4 nadspojkuje a predĺži k novej TR4.

Pre obec Gerlachov je využitá vzdušná 22 kV linka č. 219 Svit – Tatranská Polianka.

Na južnom okraji územia obce sa táto vzdušná vn linka cez stĺp s úsekovým odpojovačom a stĺp s prechodom vzduch – zem uloží do zeme. Ďalej je káblom v zemi napájaná trafostanica T3 a T4, T6. Z ďalších stĺpov sú napájané trafostanice T5 a T7. Na západnom okraji územia obce bude novým káblom napojená trafostanica T11 a ďalej trafostanica T12 a do stredu obce napojená trafostanica T8, T9, T10 a ďalej T1, T2.

Existujúce trafostanice T1, T2 a T5 zostanú zachované.

Trafostanice T3, T4, T6 až T12 budú novo vybudované blokovo. Celkový inštalovaný výkon je 8 200 kW.

Umiestnenie trafostaníc je zakreslené na výkrese aj s napájacími vn prípojkami.

Vzdušné vn vedenie v obci sa zdemontuje, v starej časti obce pre terajšie transformátory zostane pôvodné vzdušné vedenie.

17.3.2.2. NN ČASŤ

Sekundárna sieť nn bude realizovaná kábelovým vedením od transformátorov uloženým vo výkope vedľa cestnej komunikácie.

Pre rodinné domy, hotely, bungalovy a pod. budú nainštalované poistkové skrine na hranici pozemku, z ktorých budú napojené samostatné objekty. Toto vlastné napojenie nie je finančne zahrnuté do týchto prepočtov.

NN sieť sa urobí kábelovým vedením uloženým v zemi. Napojenie RD sa urobí cez prípojkové skrine s elektromerom.

Vonkajšie osvetlenie

Osvetlenie sa urobí kábelovým vedením. Káble budú uložené v spoločných výkopoch s NN káblami. Svietidlá budú na stožiaroch

17.4. TELEKOMUNIKÁCIE

17.4.1. TELEFÓNNE ROZVODY – STAV

Terajšia kábelová kapacita pokrýva súčasné požiadavky a nemožno počítať s kábelovou rezervou pre napojenie ďalších účastníkov do JST Telecom a.s. Prívodný kábel do obce je napojený z ústredne v obci Batizovce, resp. Svit.

Povedľa hlavnej cesty cez obec Gerlachov je v zemi uložený optický kábel – prívod pre Vysoké Tatry.

17.4.2. TELEFÓNNE ROZVODY – NÁVRH

Vonkajšie telefónne rozvody obce Gerlachov budú napojené na terajšie telef. rozvody v obci v napojovacích uzloch stanovených Slovak Telekomom. Rozvody budú vo výkopoch vedľa miestnych komunikácií. Urobené budú káblami určenými pre ukladanie do zeme.

Káble budú ukončené v rozvodných telekomunikačných stĺpikoch, ktoré budú osadzované v miestach vetrenia trás a v bodoch ukončenia hlavných rozvodov.

V ďalšom stupni PD bude známe stanovisko spoločnosti Slovak Telecom o vytvorení napájacieho bodu pre uvažovanú výstavbu nových rodinných domov, ktorá sa uskutoční v lokalite severozápad a juhozápad. Spolu sa uvažuje o výstavbe 138 RD, čo v prepočte podľa vyjadrenia pracovníka ST vyžaduje zabezpečenie 274 párovej kapacity.

ST zabezpečí potrebnú kapacitu. Budú vybudované metalické telefónne rozvody v predmetnej IBV.

Technické údaje

Napäťová sústava 2 DC 60V TT

Ochrana pred nebezpečným dotykovým napätím – malým napätím PELV.